

โครงการวิจัย

“การวิจัยเพื่อพัฒนาโรงเรียนต้นแบบในการเรียนรวม ระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ”

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย

จากโครงการจัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้ที่มีความสามารถ

พิเศษและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปีงบประมาณ 2549

คณะผู้วิจัย

ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง

อารยะวิญญู

หัวหน้าโครงการวิจัย

ดร.กุลยา

ก่อสุวรรณ

นักวิจัย

อาจารย์ชนิดา

มิตรานนท์

นักวิจัย

อาจารย์ประพิมพ์พงศ์

วัฒนรัตน์

นักวิจัย

ที่อยู่

โครงการจัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษและเด็กที่มีความ
ต้องการพิเศษแห่งชาติ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

114 ซอยสุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

โทรศัพท์ 0-2664-1000 ต่อ 5639

โทรสาร 0-2664-1000 ต่อ 5639

S 336799

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเพื่อพัฒนาโรงเรียนต้นแบบในการเรียนร่วระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทางคณะผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง นางจรรยา ทองอำไพ รองผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง นางวิภาวรรณ บุญชูสัง และนายมารินทร์ เมฆดี ครูโรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง นางสาวสุกัญญา มูลพันธ์ และคณะครู ผู้ปกครอง นักเรียนโรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททองทุกท่าน อีกทั้ง ดร.วาสนา เลิศศิลป์ ศึกษาพิเศษเขต 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่ได้ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ท้ายที่สุดนี้ขอขอบคุณนิสิตปริญญาเอก นิสิตปริญญาโท ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และบุคลากรทุกท่านของโครงการ จัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษและเด็กที่มีความต้องการพิเศษแห่งชาติ เป็นอย่างยิ่งที่ช่วยทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และหากมีข้อผิดพลาดประการใด ทางคณะผู้วิจัยกราบขออภัยมา ณ โอกาสนี้ด้วย

คณะผู้วิจัย

กุมภาพันธ์ 2551

หัวข้อวิจัย : การวิจัยเพื่อพัฒนาโรงเรียนต้นแบบในการเรียนรวมระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ผู้วิจัย : ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู
ดร.กุลยา ก่อสุวรรณ
อาจารย์ชนิดา มิตรานันท์
อาจารย์ประพิมพ์พงศ์ วัฒนะรัตน์

ปีที่ทำวิจัย : 2549

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโรงเรียนต้นแบบในการจัดการเรียนรวมระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดปราสาททอง) เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารและครู จำนวน 50 คน ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 2 จำนวน 371 คน และนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 1,000 คน เป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จำนวน 34 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด โดยเริ่มทำการทดลองตั้งแต่เดือนเมษายน 2549 ถึงเดือนมีนาคม 2550 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีทั้งหมด 10 ชุด ได้แก่ แบบสำรวจความรู้ของครูเกี่ยวกับการเรียนรวม แบบสำรวจเจตคติของครูต่อการเรียนรวม แบบสำรวจเจตคติของผู้ปกครองต่อการเรียนรวม แบบสำรวจความพร้อมของโรงเรียนในการจัดการเรียนรวม แบบสำรวจปัญหาในการเรียนรู้ แบบสำรวจความสามารถในการรับและแปลผลข้อมูล แบบประเมินพัฒนาการของเด็ก แบบประเมินความสามารถทางเชาว์ปัญญา แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ One-Way ANOVA

ผลการวิจัย พบว่า

1. ความรู้ของครูเกี่ยวกับการเรียนรวมภายหลังการทดลองโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
2. เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความรู้ของครูอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน มีความรู้ในระดับสูง 2 ด้าน คือ ด้านการวางแผนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และความรู้เกี่ยวกับลักษณะของเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทต่าง ๆ
3. ครูมีเจตคติเชิงบวกต่อการเรียนรวม
4. เจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวมหลังการทดลองอยู่ในระดับสูง

5. เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวมอยู่ในระดับสูงมาก 2 ข้อ อยู่ในระดับสูง 36 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 21 ข้อ
6. ผู้ปกครองมีเจตคติเชิงบวกต่อการเรียนรวมและอยู่ในระดับสูง
7. เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เจตคติของผู้ปกครองอยู่ในระดับสูง 30 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 14 ข้อ
8. นักเรียนมีเจตคติเชิงบวกต่อการเรียนรวมและอยู่ในระดับสูงมาก
9. เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรวมอยู่ในระดับสูงมาก 9 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 90 ของข้อคำถามทั้งหมด และมีเจตคติอยู่ในระดับสูง 1 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 10
10. ความรู้ของครูชายกับครูหญิงแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
11. ความรู้ของครูที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าระดับปริญญาตรีแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
12. ความรู้ของครูเมื่อจำแนกตามอายุแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
13. ความรู้ของครูเมื่อจำแนกตามรายได้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
14. ความรู้ของครูเมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรสแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
15. ความรู้ของครูเมื่อจำแนกตามประสบการณ์การสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
16. ความรู้ของครูก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยความรู้ของครูหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง
17. เจตคติของครูชายกับครูหญิงต่อการเรียนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
18. เจตคติของครูต่อการเรียนรวม เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
19. เจตคติของครูต่อการเรียนรวม เมื่อจำแนกตามอายุแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
20. เจตคติของครูต่อการเรียนรวม เมื่อจำแนกตามรายได้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
21. เจตคติของครูต่อการเรียนรวม เมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรสแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
22. เจตคติของครูต่อการเรียนรวมก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเจตคติของครูหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง
23. เจตคติของผู้ปกครองต่อการเรียนรวมเพศชายและเพศหญิงแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

24. เจตคติของผู้ปกครองของเด็กปกติกับผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีต่อการเรียนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
25. เจตคติของผู้ปกครองเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
26. เจตคติของผู้ปกครองเมื่อจำแนกตามรายได้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
27. เจตคติของผู้ปกครองเมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรสแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
28. เจตคติของผู้ปกครองเมื่อจำแนกตามอาชีพแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
29. เจตคติของผู้ปกครองต่อการเรียนรวมก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเจตคติของผู้ปกครองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง
30. เจตคติของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงต่อการเรียนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
31. เจตคติของเด็กที่มีความต้องการพิเศษและเด็กปกติต่อการเรียนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
32. เจตคติของนักเรียนเมื่อจำแนกตามชั้น (ป.1-ป.6) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเจตคติของนักเรียนชั้น ป.1 แตกต่างจากนักเรียนชั้น ป.3 ป.4 ป.5 และ ป.6 และเจตคติของนักเรียนชั้น ป.2 แตกต่างจากนักเรียนชั้น ป.3 ป.4 ป.5 และ ป.6 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
33. เจตคติของนักเรียนต่อการเรียนรวมก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเจตคติของนักเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง
34. ผลการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เคยสอบตกทุกคน ปรากฏว่าได้เกรด 4 เกือบทุกคน และมีคะแนนสูงขึ้นหลังการทดลอง
35. ผลการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เคยสอบตกทุกคน ปรากฏว่าได้เกรด 4 เกือบทุกคน และมีคะแนนสูงขึ้นหลังการทดลอง
36. เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีพัฒนาการทางวิชาการ อารมณ์ และสังคมสูงขึ้น

จากผลการวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างสามารถเป็นโรงเรียนต้นแบบในการจัดการเรียนรวมระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เป็นอย่างดี คณะผู้วิจัยได้เสนอแนะให้นำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และโรงเรียนในสังกัดกระทรวงอื่นที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดจนเสนอแนะให้กระทรวงที่เกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติที่จะทำให้การเรียนรวมดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

Project Title : A research project to create a model School for Inclusion of the normal and special needs children.

Researchers : Professor Dr.Padoong Arrayavinyoo
Dr.Kullaya Kosuwan
Ms.Chanida Mitranun
Mrs.Prapimpong Wattanarat

Year : 2006

ABSTRACT

This study aimed to develop a modeled school for inclusion in elementary level. A school in Suphanburi Province, named Municipality School 2 (Wat Prasartthong), was selected purposively as a sample school, involving of 50 teachers (including school administrators) 371 parents, 1,000 schoolchildren including 34 those with special educational needs. The experiment lasted for 1 year, starting from April 2006 to March 2007. Ten instruments were utilized in data collection; Inventory on Inclusive Education, Teachers' Attitudes toward Inclusive Educational, Parents' Attitudes toward Inclusive Education, School Readiness Checklist, Learning Disabilities rating Scales, Information Processing Scales, Child Development Inventory, MHD IQ Test, Learning Achievement Tests and Individualized Educational Program (IEP). The data were analyzed using frequency, percentage, means, standard deviation, t-test and One-Way ANOVA.

The findings were as follows:

1. The knowledge of the school teachers on inclusive education after the experiment was at the moderate level.
2. When each item on the teachers' knowledge was considered, it was found that the their knowledge was mostly at the moderate level whereas 2 items were at the high level which were related to planning and organizing learning activities and knowledge on children with special needs.
3. The school teachers showed positive attitudes toward inclusive school.
4. The attitudes of the teachers increased significantly after the experiment.

5. When each item on teacher' attitude was considered, it was found that 2 items were at the very high level, 36 items at the high and 21 items were at the moderate level.
6. Parents' showed positive attitudes toward inclusive school and was at the high level.
7. Parents' attitudes were at the high level in 30 items and at the moderate level in 14 items.
8. The students showed positive attitudes toward inclusive school and were at the very high level.
9. About 90% of the items on students attitudes were at the very high level and only 10% were at the high level.
10. The knowledge of the male and female teachers on inclusive school was not significantly different.
11. The knowledge of the teachers with bachelor degree and those with higher degree was not significantly different.
12. The knowledge of the teachers with different age was not significantly different.
13. The knowledge of the teachers with different monthly income was not significantly different.
14. The knowledge of the teachers with different marital status was not significantly different.
15. The knowledge of the teachers with different experience was not significantly different.
16. The knowledge of the teachers after the experiment increased significantly.
17. The attitudes of male and female teachers on inclusive education were not significantly different.
18. The attitudes of the teachers with different educational background were not significantly different.
19. The attitudes of the teachers with different ages were not significantly different.
20. The attitudes of the teachers with different monthly incomes were not significantly different.
21. The attitudes of the teachers with different marital status were not significantly different.

22. The attitudes of the teachers on inclusive school increased significantly after the experiment, the posttest scores being higher.
23. The attitudes of male and female parents were not significantly different.
24. The attitudes of the parents of the “normal” and “special needs children” were not significantly different.
25. The attitudes of the parents with different education levels were not significantly different.
26. The attitudes of the parents with different monthly incomes were not significantly different.
27. The attitudes of the parents with different marital status were not significantly different.
28. The attitudes of the parents with different careers were not significantly different.
29. The attitudes of the parents toward inclusive school increased significantly after the experiment.
30. The attitudes of male and female students were not significantly different.
31. The attitudes of the “normal” and “special needs children” were not significantly different.
32. The attitudes of the children in grades 1-6 were significantly different.
33. The attitudes of the students increased significantly after the experiment.
34. The mathematics achievement of the special needs children were at 4.00 on the average, significantly higher than pretest scores.
35. The Thai Language achievement of the special needs children were at 4.00 on the average, significantly higher than pretest scores.
36. The special needs children showed improved development academically, emotionally and socially.

It was finally concluded the school was proved to be a model school in inclusive education.

It was recommended that the Ministry of Education implement similar program in other school, rules and regulations pertaining to inclusive be revised or drafted and put into practice in order to facilitate inclusion practice.

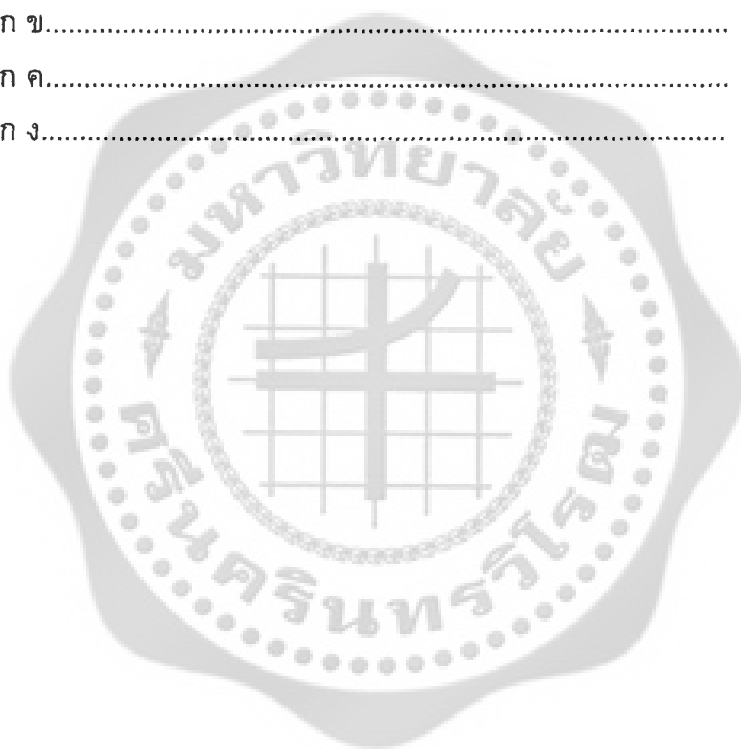

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและสภาพของปัญหา.....	1
	จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	2
	ความสำคัญของการวิจัย.....	2
	ขอบเขตของการวิจัย.....	2
	ตัวแปรที่ศึกษา.....	3
	สมมติฐานของการวิจัย	3
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2	แนวคิดพื้นฐาน ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
	การเรียนรู้และการเรียนรวม.....	6
	ความหมายของการเรียนรวม.....	8
	ความเป็นมาของการเรียนรวม.....	9
	ความเป็นมาของการเรียนรวม.....	10
	การเรียนรวมตามแนวยูเนสโก.....	11
	สิ่งที่เป็นการเรียนรู้และสิ่งที่ไม่ใช่การเรียนรู้.....	11
	แนวคิดในการจัดการเรียนรวม.....	13
	ขั้นตอนที่นำไปสู่การเรียนรวม.....	14
	หลักการของการเรียนรวม.....	15
	บรรยากาศในชั้นเรียนรวม.....	17
	บทบาทของผู้บริหาร.....	18
	ข้อดีของการเรียนรวม.....	18
	รูปแบบการเรียนรวม.....	19
	การปรับเปลี่ยน.....	21
	แนวปฏิบัติในการเรียนรวม.....	23
	การปรับสภาพแวดล้อมเพื่อให้การเรียนรวมประสบความสำเร็จ.....	24
	การปรับกลยุทธ์ด้านการเรียนการสอน.....	24
	การปรับกลยุทธ์ด้านการทดสอบ.....	26
	การปรับกลยุทธ์ในการควบคุมพฤติกรรมของนักเรียน.....	26
	การจัดห้องเรียน.....	27

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 37
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 44
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ..... 73
	รายการอ้างอิง..... 81
	ภาคผนวก..... 84
	ภาคผนวก ก..... 85
	ภาคผนวก ข..... 87
	ภาคผนวก ค..... 92
	ภาคผนวก ง..... 97

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงสถานภาพของครู จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพสมรส และอาชีพ.....	44
2	แสดงสถานภาพของผู้ปกครอง จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพสมรส อาชีพ และสถานภาพ การเป็นผู้ปกครอง.....	46
3	แสดงสถานภาพของนักเรียน จำแนกตามเพศ ชั้นปี และประเภทของเด็ก..	48
4	แสดงค่าเฉลี่ย (X) ของคะแนนความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครู ตามการรับรู้ของตนเองภายหลังการทดลอง แยกเป็นรายข้อ.....	49
5	แสดงค่าเฉลี่ย (X) ของคะแนนเจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวม ภายหลังการทดลอง แยกเป็นรายข้อ.....	50
6	แสดงค่าเฉลี่ย (X) ของคะแนนเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนรวม ภายหลังการทดลอง แยกเป็นรายข้อ.....	52
7	แสดงค่าเฉลี่ย (X) ของคะแนนเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรวม ภายหลังการทดลอง แยกเป็นรายข้อ.....	54
8	แสดงระดับความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครู ตามการรับรู้ของตนเอง ภายหลังการทดลอง.....	55
9	แสดงผลการเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครู ตามการรับรู้ของตนเอง โดยแยกตามเพศ.....	55
10	แสดงผลการเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครู ตามการรับรู้ของตนเอง โดยแยกตามระดับการศึกษา.....	55
11	แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวม ของครู ตามการรับรู้ของตนเอง โดยแยกตามอายุ.....	56
12	แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวม ของครู ตามการรับรู้ของตนเอง โดยแยกตามรายได้.....	56
13	แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวม ของครู ตามการรับรู้ของตนเอง โดยแยกตามสถานภาพสมรส.....	57
14	แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวม ของครู ตามการรับรู้ของตนเอง โดยแยกตามประสบการณ์สอน.....	57

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
15	แสดงผลการเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครู ก่อนและหลังการทดลอง ตามการรับรู้ของตนเอง.....	57
16	แสดงระดับเจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวม ภายหลังการทดลอง.....	58
17	แสดงผลการเปรียบเทียบเจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวม โดยแยกตามเพศ.....	58
18	แสดงผลการเปรียบเทียบเจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวม โดยแยกตามระดับการศึกษา.....	58
19	แสดงผลการเปรียบเทียบเจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวม โดยแยกตามอาชีพ.....	59
20	แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับเจตคติของครูที่มีต่อ การเรียนรวม โดยแยกตามอายุ.....	59
21	แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับเจตคติของครูที่มีต่อ การเรียนรวม โดยแยกตามรายได้.....	59
22	แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับเจตคติของครูที่มีต่อ การเรียนรวม โดยแยกตามสถานภาพสมรส.....	60
23	แสดงผลการเปรียบเทียบเจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวม ก่อนและหลังการทดลอง.....	60
24	แสดงระดับเจตคติต่อการเรียนรวมของผู้ปกครอง ภายหลังการทดลอง..	60
25	แสดงผลการเปรียบเทียบเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนรวม โดยแยกตามเพศ.....	61
26	แสดงผลการเปรียบเทียบเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนรวม โดยแยกตามสถานภาพการเป็นผู้ปกครอง.....	61
27	แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อ การเรียนรวม โดยแยกตามอายุ.....	61
28	แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อ การเรียนรวม โดยแยกตามระดับการศึกษา.....	62
29	แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อ การเรียนรวม โดยแยกตามรายได้.....	62
30	แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อ การเรียนรวม โดยแยกตามสถานภาพสมรส.....	62

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
31	แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนรวม โดยแยกตามอาชีพ.....	63
32	แสดงผลการเปรียบเทียบเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนรวม ก่อนและหลังการทดลอง	63
33	แสดงระดับเจตคติต่อการเรียนรวมของนักเรียน ภายหลังจากทดลอง.....	63
34	แสดงผลการเปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรวม โดยแยกตามเพศ.....	64
35	แสดงผลการเปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรวม โดยแยกตามประเภทของเด็ก.....	64
36	แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรวม โดยแยกตามชั้นปี.....	64
37	แสดงผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่จากค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรวม แยกตามชั้นปี.....	66
38	แสดงผลการเปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรวม ก่อนและหลังการทดลอง	67
39	แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ (เด็กแอลดี) ที่เรียนในห้องเสริมวิชาการ ก่อนและหลังการทดลอง.....	67
40	แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ (เด็กแอลดี) ที่เรียนในห้องเสริมวิชาการ ก่อนและหลังการทดลอง.....	68

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและสภาพของปัญหา

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกันไม่ว่าเด็กเหล่านั้น จะเป็นเด็กปกติ หรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษก็ตาม ซึ่งเป็นการกำหนดว่า รัฐต้องจัดการศึกษาให้กับเด็กไทยทุกคนไม่ว่าเขาจะมีความบกพร่องหรือไม่ก็ตาม ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ประกันโอกาสทางการศึกษาของเด็กไทยทุกคน และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในมาตรา 10 ระบุว่า “การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอ กัน ในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย”

“การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิ และโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ”

“การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสองให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง”

“การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น” (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2547: 7-8)

การให้การศึกษแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษไม่ควรแยกออกไปจากการให้การศึกษแก่เด็กปกติ ควรให้การศึกษแก่เด็กทุกคนรวมกันไปโดยไม่มีแบ่งแยกที่เรียกว่า “เรียนรวม (Inclusive education)” ซึ่งเป็นแนวนโยบายที่กำหนดทิศทางโดยองค์การ UNESCO ของสหประชาชาติ ตั้งแต่การประชุม World Conference ที่หาดจอมเทียน จ.ชลบุรี ในปีค.ศ.1990 ซึ่งกำหนดเป็น Foretime Declaration หรือปฏิญญาจอมเทียนที่ให้ทุกประเทศจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ไม่ให้แยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษออกจากเด็กปกติ ในการให้การศึกษา

การเรียนรวม (Inclusive education) ในประเทศไทยก็กำเนิดขึ้นและดำเนินไปตามทิศทางของ UNESCO แต่มีอุปสรรคและปัญหาหลากหลายทั้งในการบริหารจัดการ การบริหารหลักสูตร การประเมินความต้องการพิเศษทางการศึกษาของเด็ก การจัดหาสื่อสิ่งอำนวยความสะดวกและความช่วยเหลือแก่ผู้พิการอันจำเป็นที่จะทำให้การเรียนรวมดำเนินไปได้ การปรับวิธีการสอนและการ

ปรับวิธีการวัดผลเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียนเป็นต้น ปัญหา
 นานัปการดังกล่าว ทำให้การเรียนรวมดำเนินไปในวงจำกัดและไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร

ด้วยเหตุนี้คณะผู้วิจัยจึงจัดทำโครงการวิจัยนี้เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาโรงเรียน
 รวมตัวอย่างขึ้น เพื่อให้เป็นแบบอย่างในทุกๆ ด้าน ที่เกี่ยวกับการเรียนรวมเพื่อให้โรงเรียนอีกเป็น
 จำนวนมากที่ประเทศได้ศึกษาถึงผลดี ผลเสีย และเลือกนำสิ่งที่ดีไปเป็นแบบอย่างในการพัฒนา
 โรงเรียนของตนให้เป็นโรงเรียนสำหรับผู้เรียนทุกคน ไม่ว่าจะบุคคลผู้นั้น จะมีความบกพร่องหรือไม่ก็
 ตาม โดยมุ่งหวังให้เป็นโรงเรียนเรียนรวมตัวอย่างหรือโรงเรียนต้นแบบต่อไป

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ เพื่อพัฒนาโรงเรียนที่มีอยู่ให้เป็นโรงเรียนต้นแบบที่ใช้เป็น
 ตัวอย่างที่ดีในการจัดการเรียนรวม (Inclusive education) ระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษทาง
 การศึกษากับเด็กปกติ

ความสำคัญของการวิจัย

เมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุดลง จะทำให้โรงเรียนอย่างน้อย 1 โรงเรียน ที่เป็นโรงเรียนนำร่องใน
 การทดลองซึ่งเป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนมาเป็นเวลาหลายปีแล้ว และมีเด็กที่มีความ
 ต้องการพิเศษอยู่ในโรงเรียน โรงเรียนจะได้รับการพัฒนาตามหลักวิชาการว่าด้วยการเรียนรวม ให้
 เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนรวมได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ สามารถเป็นแบบอย่างได้ในด้าน
 การบริหารจัดการ การจัดแยกเด็ก การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การประเมินความ
 ต้องการพิเศษของผู้เรียน การจัดรูปแบบการให้บริการ การจัดหาสื่อวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวก
 การดำเนินการสอนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) การวัดผล
 ประเมินผล การทบทวน IEP การปรับปรุง IEP การเลื่อนชั้น

โรงเรียนต้นแบบนี้ จะเป็นตัวอย่างที่ดีในการเรียนรวมให้กับโรงเรียนอีก 30,000 โรงเรียน
 ทั่วประเทศ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนระดับประถมศึกษา ที่สังกัด
 กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้น
 พื้นฐาน (Basic Education)

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนวัดปราสาททอง (เทศบาล 2) จำนวน 1 โรงเรียน
 สังกัดเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย เลือกกลุ่ม
 ตัวอย่างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง ได้โรงเรียนนี้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพราะเป็นไปตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด
 เกณฑ์ดังกล่าว มีดังนี้

1. เป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษา

2. มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษ อยู่ในโรงเรียนอยู่แล้ว จำนวนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ไม่มากหรือน้อยจนเกินไป ประมาณ 5-6% ตามทฤษฎี
3. ผู้บริหารยินดีให้ความร่วมมือ
4. ครูและบุคลากรของโรงเรียนยินดีให้ความร่วมมือ
5. หน่วยเหนือของโรงเรียน ยินดีให้ความร่วมมือ
6. การจัดการเรียนรวมของโรงเรียนยังไม่เป็นระบบที่มีประสิทธิภาพตามหลักวิชา
7. เป็นโรงเรียนที่ไม่มีการสอบเข้า
8. อาชีพของผู้ปกครองกระจาย กระจาย คือ ผู้ปกครองของนักเรียนมีหลากหลายอาชีพ
9. การคมนาคมสะดวก
10. มีศักยภาพพอที่จะเป็นโรงเรียนรวมต้นแบบได้

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรตาม
  - 1) ความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครู
  - 2) เจตคติของครู (รวมผู้บริหาร) ที่มีต่อการเรียนรวม
  - 3) เจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนรวม
  - 4) เจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรวม
  - 5) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรวม
  - 6) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
2. ตัวแปรต้น
  - 1) ครู (รวมผู้บริหารของโรงเรียน) จำแนกเป็น เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ อายุ รายได้ สถานภาพสมรส และประสบการณ์ในการสอน
  - 2) ผู้ปกครอง จำแนกเป็น เพศ ระดับการศึกษา อายุ อาชีพ รายได้ สถานภาพสมรส และสถานภาพการเป็นผู้ปกครอง
  - 3) นักเรียน จำแนกเป็น เด็กปกติ และเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูมีความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมภายหลังการทดลองอยู่ในเกณฑ์สูง
2. ความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครูเพศชายและครูเพศหญิงแตกต่างกัน
3. ความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครูที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโทแตกต่างกัน
4. ความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครูที่อายุแตกต่างกันแตกต่างกัน

5. ความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครูที่มีรายได้แตกต่างกันแตกต่างกัน
6. ความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครูที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันแตกต่างกัน
7. ความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกันแตกต่างกัน
8. ความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครูก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน
9. ครูมีเจตคติต่อการเรียนรวมภายหลังการทดลองอยู่ในเกณฑ์สูง
10. เจตคติของครูเพศชายและเพศหญิงที่มีต่อการเรียนรวมแตกต่างกัน
11. เจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวมของครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันแตกต่างกัน
12. เจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวมของครูที่มีอาชีพแตกต่างกันแตกต่างกัน
13. เจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวมของครูที่มีอายุแตกต่างกันแตกต่างกัน
14. เจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวมของครูที่มีรายได้แตกต่างกันแตกต่างกัน
15. เจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวมของครูที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันแตกต่างกัน
16. เจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวมก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน
17. ผู้ปกครองมีเจตคติต่อการเรียนรวมภายหลังการทดลองอยู่ในเกณฑ์สูง
18. เจตคติของผู้ปกครองเพศชายและเพศหญิงที่มีต่อการเรียนรวมแตกต่างกัน
19. เจตคติของผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษและผู้ปกครองของเด็กปกติที่มีต่อการเรียนรวมแตกต่างกัน
20. เจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนรวมของผู้ปกครองที่มีอายุแตกต่างกันแตกต่างกัน
21. เจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนรวมของผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันแตกต่างกัน
22. เจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนรวมของผู้ปกครองที่มีรายได้แตกต่างกันแตกต่างกัน
23. เจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนรวมของผู้ปกครองที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันแตกต่างกัน
24. เจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนรวมของผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกันแตกต่างกัน
25. เจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนรวมก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน
26. นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนรวมภายหลังการทดลองอยู่ในเกณฑ์สูง
27. เจตคติของนักเรียนเพศชายและเพศหญิงที่มีต่อการเรียนรวมแตกต่างกัน
28. เจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรวมก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน
29. นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีความพึงพอใจต่อการเรียนรวมภายหลังการทดลองอยู่ในเกณฑ์สูง
30. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษภายหลังการทดลองอยู่ในเกณฑ์ดี
31. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษดีขึ้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การวิจัยเพื่อพัฒนาโรงเรียนต้นแบบ หมายถึง การส่งเสริม ปรับปรุง แนะนำ เสนอแนะ แนวทางและจัดตั้งบางส่วนของโรงเรียน ให้เป็นไปตามหลักวิธีการที่ผู้วิจัยกำหนด

งานวิจัยนี้มีใช้การวิจัยเชิงพัฒนา (R&D)

การวิจัยนี้มุ่งพัฒนาโรงเรียนที่มีอยู่ให้เป็นโรงเรียนที่ดีมีคุณลักษณะครบครันของการเป็นโรงเรียนเรียนรวม สามารถเป็นตัวอย่างแก่โรงเรียนอื่นๆ ได้

2. การเรียนรวม หมายถึง การจัดการการเรียนการสอนการจัดบริการทางการศึกษาที่ไม่มี การแบ่งแยกนักเรียนปกติออกจากนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ให้ทุกคนได้มีโอกาสเรียนรวมกัน โดยยึดถือความต้องการพิเศษทางการศึกษาของนักเรียนแต่ละคนเป็นหลัก และจัดการศึกษาให้ สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการทางการศึกษาของเด็กแต่ละคน

3. เจตคติต่อการเรียนรวม หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็นของบุคคลดังกล่าวที่มี ต่อการเรียนรวม

4. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรวมว่า รู้สึกอย่างไรยินดี หรือพอใจในสิ่งนั้นหรือไม่

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่ได้จากการสอบปลายภาคในวิชาภาษาไทย และวิชาคณิตศาสตร์

บทที่ 2

แนวคิดพื้นฐาน ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การเรียนรู้ร่วมและการเรียนรวม

การเรียนรู้ร่วมตรงกับภาษาอังกฤษว่า Integration ถ้าแยกย่อยลงไปอีก Integration หมายถึง การเรียนรู้ร่วมบางเวลา ส่วนการเรียนรู้ร่วมเต็มเวลาตรงกับภาษาอังกฤษว่า Mainstreaming หมายถึง การส่งเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าไปเรียนในชั้นเรียนปกติ และมีความคาดหวังว่า เด็กที่ส่งเข้าไปเรียนจะต้องสามารถบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาเช่นเดียวกับเด็กปกติ นั่นคือเด็กจะต้องเรียนได้ในหลักสูตรเดียวกันกับเด็กปกติ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในมาตรฐานเดียวกันกับเด็กอื่น ๆ

การเรียนรวม หมายถึง (Inclusive Education) หมายถึง การที่นักเรียนทุกคนในโรงเรียนไม่ว่าจะมีความบกพร่อง หรือไม่มีความบกพร่องด้านใดก็ตามมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน ร่วมเรียนไปด้วยกันโดยไม่มีการแบ่งแยก นักเรียนทุกคนต่างมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน ทุกคนได้เรียนรู้อย่างเคียงบ่าเคียงไหล่กัน

การเรียนรวมกัน (Inclusion) หมายถึง การจัดการศึกษาให้กับเด็กทุกคนโดยไม่มีการแบ่งแยกให้ทุกคนเรียนรวมกันในชั้นเดียวกัน แต่จะต้องได้รับการจัดบริการที่เอื้ออำนวยให้เกิดผลในการเรียนรวมกัน เป็นการจัดบริการต่าง ๆ เข้ามายังตัวเด็ก ไม่ใช่จัดเด็กให้สอดคล้องกับบริการ ไม่ใช่การจัดเด็กให้เรียนตามหลักสูตรมาตรฐาน เด็กจะต้องได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่ในการจัดการให้เด็กทุกคนเรียนรวมกัน ไม่ว่าเด็กคนนั้นจะมีความบกพร่องหรือไม่ก็ตาม

การเรียนรวม (Inclusive Education) หมายถึง การจัดการศึกษาให้กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน เป็นการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับชั้น วัย และความสามารถของเด็กแต่ละคน เป็นการเรียนรวมกันโดยไม่แบ่งแยกความสามารถโดยได้รับการสนับสนุนในด้านบริการทางการศึกษาในทุกทางที่เป็นไปได้ เพื่อให้การจัดการศึกษาดำเนินไปสำหรับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

การเรียนรวม (Inclusive Education) หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กทุกคนในชุมชนให้ได้มีโอกาสเข้ารับการศึกษอย่างเท่าเทียมกัน และเป็นการเรียนรวมกันโดยไม่แบ่งแยก เป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็กผู้ชาย เด็กผู้หญิง เด็กจากชนกลุ่มน้อย ผู้ลี้ภัย นักท่องเที่ยว นักธุรกิจ เด็กที่พูดภาษาอื่น เด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา เด็กปัญญาเลิศ เด็กเจ็บป่วย เด็กยากจน เด็กเร่ร่อน เด็กที่ถูกทอดทิ้ง และเด็กอื่น ๆ ในสังคม (Bartlett, Larry D., Weisenstien, Greg R., and Etscheidt, Susan, 2002)

การจัดการศึกษาโดยวิธีเรียนรวม คำทั้ง 4 อาจสรุปว่า ตรงกับภาษาไทย ดังนี้

Integration	การเรียนร่วมบางเวลา
Mainstreaming	การเรียนร่วมเต็มเวลา
Inclusion	การเรียนรวม
Inclusive Education	การจัดการศึกษาโดยวิธีเรียนรวม

ทั้ง 4 คำมีความหมายคล้ายคลึงกัน แต่อาจมีจุดเน้นที่แตกต่างกันบ้าง ดังความหมายต่อไปนี้เป็น

1. การเรียนร่วมบางเวลา (Integration) หมายถึง การที่เด็กมีความต้องการพิเศษเข้าเรียนในโรงเรียนเดียวกับเด็กปกติแต่เด็กเหล่านี้อาจถูกจัดให้อยู่รวมกันในชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ เด็กเรียนวิชาหลักในชั้นพิเศษ โดยมีครูประจำชั้นเป็นผู้สอน แต่ในบางวิชาทักษะเด็กมีโอกาสไปเรียนร่วมกับเด็กปกติ เช่น วิชาพลศึกษา วิชาดนตรี เป็นต้น หรือเด็กอาจมีส่วนร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน เช่น กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี กีฬา งานแสดงต่างๆ ของโรงเรียน เป็นต้น โดยคาดหวังว่าเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะมีโอกาสแสดงออก และปฏิสัมพันธ์กับเด็กปกติ

2. การเรียนร่วมเต็มเวลา (Mainstreaming) หมายถึง จัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้มีโอกาสเรียนในชั้นเรียนเดียวกับเด็กปกติตลอดเวลาที่เด็กอยู่ในโรงเรียน เด็กปกติได้รับบริการการเรียนการสอนและบริการนอกห้องเรียนอย่างไร เด็กที่มีความต้องการพิเศษก็ได้รับบริการเช่นเดียวกัน จุดประสงค์สำคัญของการเรียนร่วมเต็มเวลา คือ เพื่อให้เด็กเข้าใจซึ่งกันและกัน ตอบสนองความต้องการซึ่งกันและกันปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กปกติจะยอมรับความหลากหลายของมนุษย์เข้าใจว่าคนเราเกิดมาไม่จำเป็นต้องเหมือนกันทุกอย่าง ทามกลางความแตกต่างกัน มนุษย์เราก็ต้องการความรัก ความเอาใจใส่เช่นเดียวกันทุกคน

3. การเรียนรวม (Inclusion) หรือการจัดการศึกษา โดยวิธีเรียนรวม (Inclusive Education) เป็นแนวคิดทางการศึกษาอย่างหนึ่งที่ว่าโรงเรียนจะต้องจัดการศึกษาให้กับเด็กทุกคน โดยไม่มีการแบ่งแยกว่าเด็กคนใดเป็นเด็กปกติ หรือเด็กคนใดเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กทุกคนที่ผู้ปกครองพาเข้ามาโรงเรียนทางโรงเรียนจะต้องรับเด็กไว้ และจะต้องจัดการศึกษาให้เขาอย่างเหมาะสม การเรียนรวมยังมีความหมายไปถึงการศึกษาที่ไม่แบ่งแยกตั้งแต่ระดับ เช่น อนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา ตลอดจนการดำรงชีพของคนในสังคม หลังการสำเร็จการศึกษาจะต้องดำเนินไปในลักษณะ “รวมกัน” ที่ทุกคนต่างเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ทุกคนยอมรับซึ่งกันและกัน ทุกคนยอมรับว่ามี “ผู้พิการ” อยู่ในสังคมและเขาเหล่านั้นต่างก็เป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่ต้องใช้ชีวิตร่วมกันกับคนปกติ โดยไม่มีการแบ่งแยก

ความหมายของการเรียนรวม

การเรียนรวม (Inclusive Education) หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่ยึดปรัชญาของการอยู่ร่วมกัน (Inclusion) เป็นหลัก นั่น คือ การสอนที่ดี เป็นการสอนที่ครูกับนักเรียนช่วยกันให้ทุกคนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน โดยการสร้างวิสัยทัศน์ใหม่ให้กับชุมชนและโรงเรียน การอยู่ร่วมกัน (Inclusion) จึงเป็นการทำให้ทุกคนเป็นสมาชิกที่ดี เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ดังนั้น การอยู่ร่วมกัน (Inclusion) จึงมีความหมายรวมไปถึงกิจกรรมทุกชนิดที่จะนำไปสู่การสอนที่ดี (good teaching) ซึ่งเป็นการคิดอย่างรอบคอบเพื่อหาหนทางให้นักเรียนทุกคนสามารถเรียนได้ เป็นการกำหนดทางเลือกหลายๆ ทางให้นักเรียนทุกคนสามารถเรียนรวมกันได้ไม่ว่าเขาจะมีความบกพร่องหรือไม่ก็ตาม (Kliewer, 2007)

ถ้าผู้อำนวยการโรงเรียนบริหารโรงเรียนในลักษณะของการบริหารธุรกิจประเภทหนึ่งที่มีสินค้าทุกชนิดจะต้องได้มาตรฐานเดียวกัน จะมีนักเรียนรวม 1 ใน 3 ของนักเรียนทั้งหมด เป็นสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐาน ตามมาตรฐานกลางที่ทางผู้บริหารกำหนดในการบริหารรูปแบบดังกล่าว โรงเรียนหรือไม่ก็ส่วนกลางเป็นผู้กำหนดมาตรฐานในทุกระดับชั้น ว่านักเรียนจะต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์ที่กระทรวงกำหนดในทุกโรงเรียนจะมีนักเรียนประมาณ 1 ใน 3 ของนักเรียนทั้งหมด ไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่ถูกกำหนดไว้นี้ รูปแบบนี้จึงสามารถใช้กับการเรียนรวมได้ เพราะการเรียนรวมยึดถือปรัชญาของการเรียนรวมกัน และดำเนินไปทั้งโรงเรียน เป็นความรับผิดชอบของทุกคนในโรงเรียนที่จะให้นักเรียนทุกคนได้รับการศึกษา การเรียนการสอนในโรงเรียนเรียนรวมจึงเหมือนกับการสอนคละชั้น (Multi-grades) ที่มีครูสอนเพียง 1 คน สอนเด็กหลายระดับชั้น อาจเป็นชั้นป. 1 ถึง ป.3 หรือป.1 ถึง ป.6 ก็ได้ เด็กจะต้องเรียนรู้จากเพื่อนเป็นการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และครู 1 คน จะต้องสอนเด็กชั้น ป.-ป.6 ที่อยู่ในห้องเรียนเดียวกันได้ (Wilson, 2007)

การเรียนรวม (Inclusive education) หมายถึง การที่ครูจะต้องสอนนักเรียนในเนื้อหาที่แตกต่างกัน นักเรียนเนื้อหานั้นจะต้องเหมาะกับเด็กแต่ละคน ซึ่งผู้เรียนแต่ละคนในชั้นเรียนเดียวกัน อาจเรียนเนื้อหาที่แตกต่างกันหลายระดับ ซึ่งครูผู้สอน 1 คน จะต้องสอนนักเรียนในลักษณะนี้ได้ ครูจึงจำเป็นต้องกำหนดจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันสำหรับผู้เรียนแต่ละคน ดังนั้นในชั้นเรียนรวมที่มีนักเรียนหลายคน มีนักเรียนหลายระดับ มีความสามารถแตกต่างกันหลายลักษณะ ครูผู้สอน (ที่มีเพียง 1 คน) จะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันสำหรับนักเรียนแต่ละคน กำหนดเนื้อหาวิชาที่จะให้เรียนแตกต่างกันหลายระดับ อาจใช้วิธีสอนที่แตกต่างกัน และใช้วิธีการประเมินผลที่อาจแตกต่างกัน จึงจะทำให้สอดคล้องกับความต้องการและความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน (East, 2007)

การอยู่ร่วมกัน (Inclusion) เป็นปรัชญาที่มีความเชื่อว่าทุกคนเท่าเทียมกัน ทุกคนควรได้รับการยอมรับที่มองเห็นคุณค่าอย่างเท่าเทียมกัน บนรากฐานของสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน ดังนั้นบุคคลทุกคนในชุมชนไม่ว่าจะมีความบกพร่องหรือไม่ก็ตาม จะต้องมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมทุกชนิดในชุมชน รวมทั้งกิจกรรมทางการศึกษา การให้การศึกษาดังกล่าวเรียกว่า การเรียนรวม

(Inclusive education) เป็นการให้การศึกษแก่เด็กปกติรวมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยไม่มีการแบ่งแยก แต่จะต้องมีระบบการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนจึงจะทำให้การเรียนรวมดำเนินไปได้ ผู้บริหารและบุคลากรโรงเรียนจะต้องเข้าใจและให้ความร่วมมือ ในการให้การศึกษาคำนี้ถึงความแตกต่าง (The Ition Kong Institute of education, 2007)

การเรียนรวมตรงกับภาษาอังกฤษว่า Inclusive (บางทีก็เรียก Inclusion เพียงคำเดียว) หมายถึง การให้การศึกษเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุศักยภาพสูงสุดตามความเหมาะสมของแต่ละคน ในโรงเรียนเดียวกันกับเด็กปกติและเป็นโรงเรียนในชุมชนใกล้บ้านของเด็กเป็นการนำความช่วยเหลือสนับสนุนเข้ามายังโรงเรียนหรือห้องเรียน (แทนการส่งเด็กเข้าไปรับบริการ) และให้นักเรียนได้รับประโยชน์จากการให้บริการทางการศึกษา (แต่ไม่ใช่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่โรงเรียนกำหนด) (WEAC, 2007)

การเรียนรวมยังแบ่งออกเป็นการเรียนรวมเต็มเวลา และการเรียนรวมบางเวลา

การเรียนรวมเต็มเวลา (Full Inclusion) หมายถึง การให้เด็กเข้าเรียนในชั้นเรียนรวมตลอดทั้งวันเช่นเดียวกับการมาโรงเรียนตามปกติของนักเรียนทั้งหลาย

การเรียนรวมบางเวลา (Partial Inclusion) หมายถึง การให้เด็กเข้าเรียนในชั้นเรียนรวมในบางชั่วโมงของ 1 วัน หรือ บางชั่วโมงของเวลาเรียนใน 1 สัปดาห์ เป็นการเข้าเรียนรวมไม่เต็มเวลาของการเรียนปกติ

ความเป็นมาของการเรียนร่วม

การศึกษาพิเศษสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในยุคต้นๆ เป็นการส่งเด็กเข้าเรียนในโรงเรียนพิเศษที่จัดตั้งขึ้นสำหรับเด็กเหล่านี้โดยเฉพาะ เช่น โรงเรียนสอนคนหูหนวก โรงเรียนสอนคนตาบอด เป็นต้น ในประเทศทางตะวันตกที่ระบบการศึกษาเจริญก้าวหน้ามาแล้วนั้น พิจารณาเห็นว่าโรงเรียนพิเศษที่จัดตั้งขึ้นสำหรับเด็กเฉพาะกลุ่มพิการนั้น ไม่เหมาะสมหลายประการผิดหลักการที่จัดแยกเด็กออกเป็น “ชนส่วนน้อย” ของเด็กสังคม และขัดแย้งกับสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็ก และของผู้ปกครองที่เด็กควรมีสสิทธเลือกว่าจะเรียนร่วมในโรงเรียนปกติ หรือในโรงเรียนพิเศษ จึงมีแนวโน้มที่จะให้เด็กเรียนร่วมในโรงเรียนปกติมากขึ้น รัฐบาลของหลายประเทศจึงกำหนดมาตรการให้โรงเรียนจัดการเรียนร่วม ดังนั้นแนวโน้มในช่วง 20 ที่ผ่านมา เด็กที่มีความต้องการพิเศษจึงเข้าเรียนในโรงเรียนปกติมากขึ้นเด็กที่อยู่ในโรงเรียนพิเศษลดลงมา บางแห่งต้องปิดไป เนื่องจากไม่มีเด็กเข้าเรียน

อย่างไรก็ตามการเรียนร่วมจะต้องพิจารณาถึงประเภท และความรุนแรงของความบกพร่อง เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายส่วนใหญ่อยังเรียนในโรงเรียนเด็กพิเศษ มีเข้าเรียนในโรงเรียนเรียนร่วมบ้างแต่ไม่มากนัก เด็กที่มีความบกพร่องในระดับปานกลางให้เข้าเรียนร่วมมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กที่มีปัญหาทางการเรียน เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้ เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมไม่รุนแรงเด็กเหล่านี้ส่วนใหญ่จะเข้ารับการศึกษในโรงเรียนปกติ

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ในประเทศที่เจริญแล้วต่างๆ เกือบทั่วโลก แนวทางในการจัดการศึกษาพิเศษ เป็นไปในทางการเรียนร่วมไม่ว่าจะเป็นแบบเรียนร่วมเต็มเวลา หรือการเรียนรวม ผู้ปกครองไม่นิยมส่งเด็กเข้าเรียนในโรงเรียนพิเศษ ทำให้เด็กในโรงเรียนพิเศษลดลง จนบางแห่งต้องปิดโรงเรียน บางแห่งไม่ปิด แต่รับเด็กเข้าไปเรียนกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ความเป็นมาของการเรียนรวม

การเรียนรวมเป็นคำที่กล่าวขวัญกันมากในวงการศึกษาศาสนาพิเศษในประเทศตะวันตกตั้งแต่ปี ค.ศ. 1990 เป็นต้นมา ในสหรัฐอเมริการัฐบาลถือเป็นนโยบายสำคัญในการจัดการศึกษาพิเศษโดยการเรียนรวมและกำหนดมาตรการหลายอย่างให้โรงเรียนปฏิบัติตาม ผู้ปกครองก็มีบทบาทสำคัญในการเร่งให้โรงเรียนต่างๆ นำแนวคิดนี้มาใช้ ในประเทศสหราชอาณาจักร ก็มีแนวโน้มในลักษณะนี้เช่นเดียวกัน และแนวคิดนี้ได้แพร่กระจายไปยังประเทศต่างๆ เกือบทั่วโลกแล้ว

สำหรับนักการศึกษาบางคนคำว่า การเรียนรวม ที่มีความหมายเช่นเดียวกับการเรียนร่วมนั้นเอง แต่ความจริงแล้วคำว่า การเรียนรวมมีความหมายคล้ายกับคำว่า การศึกษาเพื่อทุกคน (Education for All) ตามปฏิญญาขององค์การการศึกษาและวัฒนธรรม (UNESCO) แต่องค์การสหประชาชาติ และในปี พ.ศ. 2537 องค์การดังกล่าวได้จัดประชุมระดับโลกขึ้นที่เมือง ซาลามังกา ประเทศสเปนที่ประชุมได้สนับสนุนการเรียนรวมอย่างยิ่ง โดยประกาศว่า

1. เด็กทุกคนมีสิทธิได้รับการศึกษา สิทธินี้เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กทุกคน
2. เด็กแต่ละคนมีความลักษณะเฉพาะที่ไม่เหมือนใคร มีความสนใจ ความสามารถ และความต้องการในการเรียนรู้แตกต่างกัน
3. การจัดการศึกษาสำหรับเด็กจะต้องจัดให้สอดคล้องกับลักษณะที่หลากหลายของเด็กในข้อ 2
4. เด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา จะต้องมีส่วนร่วมในการรับการศึกษาในโรงเรียนปกติทั่วไปทางโรงเรียนจะต้องจัดบริการทางการศึกษาให้แก่เด็กเหล่านี้ด้วย
5. การให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้มีโอกาสเรียนร่วมกับเด็กปกติเป็นการขจัดการแบ่งแยกทางสังคมอย่างหนึ่ง การเรียนรวมเป็นการสอนคนให้ดำรงชีวิตร่วมกัน ดังนั้นการศึกษาจึงควรเป็นลักษณะของการศึกษาเพื่อคนทุกคน (Education for All) ไม่ใช่การศึกษาที่จัดให้เด็กปกติในโรงเรียนหนึ่งและเด็กที่มีความต้องการพิเศษในอีกโรงเรียนหนึ่ง หลักการดังกล่าว องค์การยูเนสโกให้ทุกประเทศนำไปปฏิบัติและมีการติดตามผล โดยจัดประชุมระดับโลกครั้งก่อนที่หาดจอมเทียนพัทยา ในประเทศไทย ดังนั้นจะเห็นได้ว่า แนวโน้มทางการศึกษาตั้งแต่ระดับโลก ระดับประเทศที่พัฒนาแล้ว และกำลังพัฒนาทั้งหลายเน้นการเรียนรวมทั้งสิ้น

จากปรัชญาดังกล่าว การจัดการศึกษาของประเทศต่างๆ จะต้องให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาได้เรียนร่วมกับเด็กปกติตามสิทธิขั้นพื้นฐานที่เด็กพึงมี ไม่ว่าเด็กคนนั้นจะเป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เด็กออทิสติก เด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์และพฤติกรรม เด็กที่มีความบกพร่องซ้ำซ้อนหรือเด็กด้อยโอกาสอื่นๆ เช่น เด็กภาษา และวัฒนธรรม เด็กในถิ่นห่างไกลที่กันดาร เด็กในชุมชนแออัด เด็กข้างถนนที่ไม่มีหลักแหล่ง

แน่นอน เด็กที่เป็นบุตรของคนงานก่อสร้าง หรือเด็กด้อยโอกาสอื่นๆ เด็กเหล่านี้ควรได้รับการศึกษาอย่างเคียงบ่าเคียงไหล่กับเด็กปกติในโรงเรียนเดียวกัน

การเรียนรวมตามแนวยูเนสโก

องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมของสหประชาชาติ (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation-UNESCO) เป็นผู้มืบทบาทสำคัญในการกำหนดแนวทางให้ชาติต่างๆ ที่เป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติได้ดำเนินการจัดการเรียนรวม องค์การนี้จึงกำหนดนิยามของการเรียนรวม ซึ่งเป็นนิยามที่อาจแตกต่างไปจากนิยามของการเรียนรวม ซึ่งเป็นนิยามที่อาจแตกต่างไปจากนิยามการเรียนรวมของสหรัฐอเมริกาและชาติอื่นๆ บ้าง เพราะนิยามของการเรียนรวมของยูเนสโก เน้นเกี่ยวกับความเท่าเทียมกันท่ามกลางความหลากหลายของวัฒนธรรม เชื้อชาติ ตลอดจนความต้อโอกาสของคนในกลุ่มชน ยูเนสโกได้ให้นิยามของการเรียนรวมว่า

“การเรียนรวม เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกันและตอบสนองต่อความหลากหลายของผู้เรียนที่มีลักษณะของความต้องการที่แตกต่างกันของผู้เรียน เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากหลายฝ่ายเกี่ยวกับการเรียนรู้วัฒนธรรมและชุมชนเป็นกระบวนการที่พยายามลดการแบ่งแยกหรือการแยกออกจากกันทางการศึกษา เป็นกระบวนการที่เน้นให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรหรือเนื้อหาที่จะนำมาใช้สอนเด็ก วิธีที่ครูนำมาใช้สอน ตลอดจนกลไกต่างๆ ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ รวมไปถึงการวัดผลประเมินผลซึ่งจะต้องครอบคลุมการศึกษาสำหรับเด็กทุกคน ตามความเหมาะสมกับอายุและความสามารถของเด็ก และถือเป็นความรับผิดชอบของระบบการศึกษาที่จะต้องดำเนินการดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ” (ยูเนสโก, 2005)

สิ่งที่เป็นการเรียนรวมและสิ่งที่ไม่ใช่การเรียนรวม

จากนิยามดังกล่าว อาจจำแนกเป็นตารางได้ว่าสิ่งใดเป็นการเรียนรวมและสิ่งใดไม่ใช่การเรียนรวม ดังนี้

ตาราง 1 สิ่งที่เป็นการเรียนรู้รวมและไม่ใช่การเรียนรู้รวม

สิ่งที่เป็นการเรียนรู้รวม	สิ่งที่ไม่เป็นการเรียนรู้รวม
1. ยอมรับความหลากหลายของผู้เรียน	1. การปฏิรูปการศึกษาพิเศษ
2. ผู้เรียนทุกคนได้รับประโยชน์	2. โรงเรียนพิเศษ โรงเรียนเฉพาะประเภทเด็ก
3. ไม่เป็นการแบ่งแยกทางการศึกษา	3. การที่นักเรียนในโรงเรียนพิเศษได้เข้าไปเรียนร่วมในโรงเรียนปกติ
4. ผู้เรียนไม่รู้จักว่าตนเองถูกกีดกันหรือแบ่งแยก ผู้เรียนรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของทั้งหมดมีส่วนร่วม	4. การจัดการการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา
5. ผู้เรียนทุกคนเข้าถึงการศึกษา เช่น เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ทุกประเภท	5. เด็กได้เรียนรวมที่ผู้ปกครองของเด็กเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายด้วยตนเอง

ความเป็นมาของการเรียนรู้รวม

การเรียนรู้รวมเริ่มต้นจากการที่องค์การยูเนสโกได้ประกาศกฎบัตรเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในปี ค.ศ.1948 และกลายเป็นการเรียนรู้รวมในที่สุดตามลำดับขั้นตอน ตามลำดับดังนี้

ปีค.ศ.1948 (พ.ศ.2491) การประกาศสิทธิมนุษยชนเป็นการประกาศว่า เด็กทุกคนจะได้รับสิทธิทางการศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับที่รัฐจัดให้เปล่าโดยไม่คิดมูลค่า

ปีค.ศ.1989 (พ.ศ.2532) การประกาศสิทธิเด็กเป็นการประกาศว่าเด็กทุกคนจะต้องได้รับการศึกษาโดยไม่มี การแบ่งแยกไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม

ปีค.ศ.1990 (พ.ศ.2533) การประกาศระดับโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน ที่หาดจอมเทียนพัทยา ประเทศไทย เป็นการประกาศว่าเด็กทุกคนจะต้องได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกันไม่ว่าจะพิการหรือไม่ก็ตาม

ปีค.ศ.1936 (พ.ศ.2536) การประกาศกฎหมายเลข 6 กฎมาตรฐานว่าด้วยความเท่าเทียมกันทางการศึกษาของผู้พิการ เป็นการประกาศว่า การให้การศึกษาแก่เด็กและเยาวชนผู้พิการนั้น ไม่ใช่การให้การศึกษาในโรงเรียนเฉพาะ เพราะนั่นเป็นการแบ่งแยกจะต้องให้การศึกษาแก่เด็กเหล่านี้ในโรงเรียนเรียนร่วมในโรงเรียนที่ให้การศึกษาแก่เด็กปกติ

ปีค.ศ.1994 (พ.ศ.2537) กรอบปฏิบัติการซาลามังก้าเป็นการประกาศ ณ เมืองซาลามังก้า ประเทศสเปน โดยกำหนดให้โรงเรียนทุกโรงที่ให้การศึกษาแก่เด็กทุกคนจะต้องรับเด็กที่มีความ

ต้องการพิเศษเข้าเรียนด้วย เด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีความหมายรวมไปถึงเด็กปัญญาเลิศ (Gifted Children) ด้วย

ปีค.ศ.2000 (พ.ศ.2543) กรอบปฏิบัติการดักการเป็นการประกาศ ณ เมืองดักการ ว่าเด็กทุกคนในทุกประเทศสมาชิก จะต้องได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษาโดยไม่คิดมูลค่าและจะต้องเป็นการศึกษาที่ดี สำหรับเด็กทุกคน

ปีค.ศ.2001 (พ.ศ.2544) การประกาศสิทธิทางการศึกษาของผู้มีความบกพร่อง ว่าจะต้องได้รับการศึกษาโดยไม่คิดมูลค่า เป็นการศึกษาที่มีคุณภาพและเป็นการศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive education)

ปีค.ศ.2005 (พ.ศ.2548) การสัมมนาการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง เน้นความสำคัญของการเรียนรวม

จะเห็นว่าองค์การยูเนสโกเห็นการศึกษาแบบเรียนรวมมาโดยตลอด จึงเป็นความรับผิดชอบของประเทศโดยที่เป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ จะต้องจัดการศึกษาพิเศษออกไปเรียนต่างหาก

แนวคิดในการจัดการเรียนรวม

นักการศึกษาพิเศษที่เชื่อในการเรียนรวม มักเชื่อถือในหลัก 10 ประการต่อไปนี้ ซึ่งบางคนเรียกว่า “แนวคิด” บางคนเรียก “ปรัชญา” บางคนเรียก “บัญญัติ 10 ประการ” ในการเรียนรวม

1. โอกาสที่เท่าเทียมกัน (Equal Opportunity)

ทุกคนควรได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าเขาจะยากดีมีจน หรือพิการหรือไม่ก็ตาม

2. ความหลากหลาย (Diversity)

ในมวลหมู่มนุษย์ย่อมมีความหลากหลายแตกต่างกัน จะให้เหมือนกันทุกคนไม่ได้ การให้การศึกษจะต้องยอมรับความแตกต่างในชุมชน การศึกษาที่ให้จะต้องแตกต่างกันแต่ทุกคนจะต้องเคารพในความหลากหลาย

3. ทุกคนมีความปกติอยู่ในตัว (Normalization)

ทุกคนมีความปกติอยู่ในตัวและจะต้องยอมรับความปกตินั้นๆ ทุกคนอยากเหมือนกัน ไม่มีใครอยาก “ผ่าเหล่าผ่ากอ” ทุกคนจึงควรได้รับการศึกษาไปพร้อมๆกัน ห้ามให้การศึกษาแยกตามเหล่า

4. สังคมที่มีวัฒนธรรมที่หลากหลาย (Multicultural Society)

ในหนึ่งสังคมย่อมมีความหลากหลายวัฒนธรรม เราต้องยอมรับความหลากหลายเหล่านั้น การให้การศึกษจะต้องคำนึงถึงความหลากหลายของคนหลายวัฒนธรรมในสังคม

5. ศักยภาพ (Potential)

มนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะโง่หรือฉลาดย่อมมีศักยภาพทั้งนั้น แต่แต่ละคนมีศักยภาพไม่เท่ากัน การให้การศึกษาต้องให้จนบรรลุศักยภาพของแต่ละคน ไม่ใช่ให้การศึกษาในปริมาณที่เท่ากัน คุณภาพเท่ากัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับศักยภาพของแต่ละคน

6. มนุษยนิยม (Humanism)

คนเก่งคือคนที่เข้าใจมวลมนุษยชน และช่วยให้มวลมนุษยชนดำรงอยู่ร่วมกันได้ ไม่ใช่เก่งแต่วิชาการแต่ทำให้เกิดการแตกแยก

7. กระบวนการสังคมประภิด (Socialization)

มนุษย์เป็นสัตว์สังคม เราไม่สามารถจะแยกมนุษย์ออกจากกันได้ เพราะธรรมชาติของเขาต้องมีสังคม การให้การศึกษาโดยการแยกออกไป จึงไม่สอดคล้องกับความเป็นมนุษย์

8. ความเป็นปัจเจกบุคคล (Individualization)

มนุษย์แต่ละคนมีลักษณะเฉพาะ (Unique) ไม่เหมือนใครและไม่มีใครเหมือน การให้การศึกษาถึงแม้จะให้เรียนรวมกันไปก็ต้องคำนึงถึงความต้องการเฉพาะของแต่ละบุคคล

9. การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน (Dependency)

มนุษย์เราควรจะพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งจะทำให้สังคมน่าอยู่

10. สภาวะแวดล้อมที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุด (Least Restrictive Environment)

การให้การศึกษาจะต้องให้ในสภาวะที่เขาเรียนได้ และจะต้องนำเขากลับสู่สังคมปกติโดยเร็วที่สุด

ขั้นตอนที่นำไปสู่การเรียนรวม

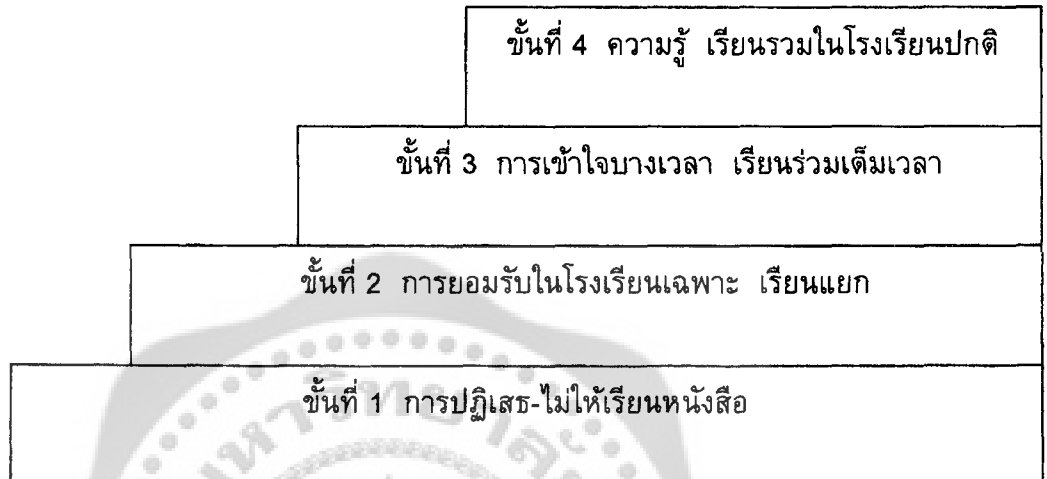
ก่อนจะถึงขั้นของการเรียนรวมการศึกษาในหลายๆ ประเทศ มักดำเนินการไปในลักษณะที่คล้ายกันได้

ขั้นที่ 1 การปฏิเสธ นั่นคือ การไม่ยอมรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ หว่าเขาเป็นไม่ปกติ บางคนบอกว่าเขาเป็นคนบ้าใบ้ ทั้งๆ ที่ไม่ได้บ้าแม่จะใบ้) เด็กเหล่านี้จึงไม่ได้รับการศึกษา เขาถูกกีดกันไม่ให้ได้รับการศึกษา ขั้นนี้เรียกว่า ขั้นกีดกัน (Exclusion)

ขั้นที่ 2 ขั้นแบ่งแยก เด็กที่มีความต้องการพิเศษจะได้รับการยอมรับขึ้นมาเล็กน้อย ให้ได้รับการศึกษาบ้างการให้การศึกษาเป็นกุศลให้เพราะความสงสาร ไม่ได้เป็นการยอมรับอย่างจริงจัง ขั้นนี้เรียกว่า ขั้นแบ่งแยก (Segregation)

ขั้นที่ 3 ขั้นความเข้าใจ ในขั้นนี้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ จะได้รับการศึกษามากขึ้น อาจให้เรียนรวมในโรงเรียนปกติ หรือเรียนในโรงเรียนเฉพาะที่หลายคนเชื่อว่าเด็กจะได้รับความช่วยเหลือจากผู้รู้จริงและมีเครื่องมือครบถ้วน เป็นการศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งไม่จริง ขั้นนี้เรียกว่า ขั้นความเข้าใจ (Understanding)

ในขั้นที่ 4 ขั้นความรู้ เป็นขั้นที่ทุกคนในสังคมเข้าใจเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างแท้จริง และจัดการศึกษาให้เขาควบคู่กันไปกับเด็กปกติ ในโรงเรียนปกติหากสิ่งใดเป็นอุปสรรคจะหาทางแก้ไขจนสำเร็จ เป็นการศึกษาสำหรับเด็กทุกคน ขั้นนี้จึงเป็นขั้นเรียนรวม (Inclusion) ดังภาพประกอบข้างล่าง

หลักการของการเรียนรวม

การเรียนรวมเป็นปรัชญา เป็นแนวคิดเป็นความเชื่อของนักการศึกษาและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษ แนวคิดนี้อาจสะท้อนหลักการต่างๆ ดังนี้

1. ความยุติธรรมในสังคม (social Justice)

เด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เมื่อเด็กปกติทุกคนได้รับการศึกษาในโรงเรียนปกติ เด็กที่มีความต้องการพิเศษควรได้รับการศึกษาในโรงเรียนปกติด้วย หากกีดกันไม่ให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนปกติ หลายคนมีความเชื่อว่า นั่นคือความไม่ยุติธรรมในสังคม ที่ใดไม่มีความยุติธรรมที่นั่นจะตามมาซึ่งความสับสนวุ่นวายในภายหลัง

นักการศึกษาจำนวนมากเชื่อว่า ความยุติธรรมในสังคม ซึ่งจะนำมาซึ่งความสุขในสังคมนั้น มีความสัมพันธ์กับความต้องการทางสังคมของเด็ก กล่าวคือ เด็กทุกคนรวมทั้งเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา ต้องการความรัก ต้องการความเข้าใจ ต้องการยอมรับ ต้องการมีบทบาท และมีส่วนร่วมในสังคม เพราะมนุษย์ทุกผู้ทุกนามล้วนเป็นสัตว์สังคมทั้งสิ้น การศึกษาพิเศษในอดีตที่ผ่านมามุ่งเห็นความแตกต่าง มากกว่ามุ่งเน้นความเหมือนมุ่งเน้นจุดอ่อนหรือความสามารถมากมาย บางคนมีความสามารถมากกว่าคนปกติเสียอีก ดังนั้นแนวการจัดการศึกษาพิเศษ จึงมุ่งเน้นความสามารถของเด็ก และการยอมรับของสังคม

2. การคืนสู่สภาวะปกติ (Normalization)

ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา มีความเคลื่อนไหวในการจัดการศึกษาพิเศษในลักษณะที่เป็นการคืนสู่สภาวะปกติ ซึ่งหมายถึง การจัดสภาพการใดๆ เพื่อให้ผู้ที่มีความบกพร่องทางด้านต่างๆ สามารถได้รับบริการเช่นเดียวกับคนปกติ เช่น ในด้านที่อยู่อาศัย ในอดีตคนพิการ มักถูกส่งเข้าไปอยู่รวมกัน

ในสถานสงเคราะห์ต่อมาได้มีการสร้างบ้านสำหรับคนพิการขึ้นในชุมชน เพื่อให้เขาดำรงชีพอยู่ในสังคม และเป็นส่วนหนึ่งของสังคม การสร้างสถานสงเคราะห์คนพิการในรูปแบบต่างๆ จึงลดลงและหันมาให้บริการแก่ผู้บกพร่องในลักษณะดังกล่าวแทน ผู้ที่มีความบกพร่องอาจมีส่วนร่วมในกิจกรรมกีฬา ดนตรี ศิลปะ วัฒนธรรมต่างๆ เช่นเดียวกับคนปกติ ความเคลื่อนไหวนี้ มีขึ้นในระบบการศึกษา เช่นเดียวกัน มีการหยุดขยายงานโรงเรียนเฉพาะหรือโรงเรียนพิเศษ เช่น โรงเรียนโสตศึกษา โรงเรียนสอนคนตาบอด แต่หันมาส่งเสริมให้เด็กได้เรียนในโรงเรียนปกติ เด็กที่อยู่ในโรงเรียนเฉพาะทั้งหลายก็ถูกส่งกลับบ้าน เพื่อให้เข้าเรียนโรงเรียนใกล้บ้าน โรงเรียนพิเศษเป็นจำนวนมากจึงถูกปิดลง

3. สภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุด (Least Restrictive Environment)

หลักสำคัญประการหนึ่งในการจัดการศึกษาพิเศษก็คือ การจัดให้เด็กเรียนในสภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุด จึงจะเป็นผลดีกับเด็กมากที่สุดโดยเด็กได้รับผลประโยชน์มากที่สุด โรงเรียนพิเศษ เช่น โรงเรียนโสตศึกษา โรงเรียนศึกษาพิเศษ หรือโรงเรียนเฉพาะประเภทอื่นๆ รวมถึงชั้นพิเศษด้วย จัดอยู่ในสภาวะแวดล้อมที่มีข้อจำกัด เนื่องจากเด็กต้องถูกจำกัดให้อยู่ในโรงเรียนเฉพาะ ไม่สามารถเรียนในโรงเรียนปกติได้ โรงเรียนแบบเรียนร่วมเป็นโรงเรียนที่เปิดโอกาสให้กับทุกคน รวมทั้งเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาด้วย เปิดโอกาสให้กับทุกคน รวมทั้งเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาด้วย เปิดโอกาสให้ครูได้เข้าใจเด็กว่าในโลกนี้ยังมีเด็กประเภทนี้อยู่ในโลก อยู่รวมสังคมกับเรา เขาเป็นส่วนหนึ่งของสังคมจะทำไมเป็นเอาหูไปนาเอาตาไปไร่ ไม่ยอมเห็น ไม่ยอมรับเด็กเหล่านี้ต่อไปไม่ได้อีกแล้ว ครูและผู้ปกครองควรจะยอมรับว่า มนุษย์เรานั้นมีความหลากหลายและความหลากหลายคือ ความเป็นมนุษย์และความเป็นสังคมของมนุษย์ด้วยความเข้าใจพื้นฐานที่จะทำให้การเรียนร่วมประสบผลสำเร็จ ที่จะทำให้คนในสังคมอยู่รวมกันได้ อย่างไรก็ตามเด็กทุกคนไม่จำเป็นต้องเรียนร่วมในโรงเรียนพิเศษของประเทศที่เจริญแล้ว ไม่ว่าจะเป็นประเทศในทวีปอเมริกาเหนือ ยุโรป ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ หรือญี่ปุ่น ต่างดำเนินไปในลักษณะนี้ทั้งนั้น นั่นคือให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาได้มีโอกาสเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุด

4. การเรียนรู้ (Learning)

เด็กทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ ไม่ว่าจะเด็กคนนั้นจะเป็นเด็กปกติ หรือเด็กที่มีความต้องการทางการศึกษาก็ตาม ในอดีตที่ผ่านมา หลายคนเชื่อว่าเด็กปัญญาอ่อนไม่สามารถเรียนหนังสือได้ แต่ต่อมาได้มีการพิสูจน์ว่าเด็กปัญญาอ่อนสามารถเรียนหนังสือได้ ที่เห็นเด่นชัดก็คือ เด็กปัญญาอ่อนประเภทเรียนได้ (Educable mentally retarded children) สามารถเรียนหนังสือได้ในชั้นประถมศึกษาหรือในระดับชั้นที่สูงกว่า หากเด็กที่มีความพร้อม และได้รับการสนับสนุนอย่างถูกต้อง และถูกวิธี เด็กปัญญาอ่อนที่มีระดับสติปัญญาต่ำมากแม้จะไม่สามารถเรียนหนังสือได้เช่นเดียวกับเด็กปกติ แต่เขาก็สามารถเรียนรู้ได้

อย่างไรก็ตาม การเรียนรู้ได้กับการเรียนเก่งนั้นแตกต่างกัน เด็กที่เรียนเก่งอาจเก่งในเนื้อหาวิชา บางคนอาจเก่งจึงจำข้อสอบได้ดี จึงทำให้เด็กทำคะแนนได้ดี และได้รับการยกย่องว่าเป็น

เด็กเรียนเก่ง แต่ในขณะที่หลักสูตรเปลี่ยนไป การจัดการเตรียมการสอนเปลี่ยนไปจากเดิมทำให้ ความเก่งของเด็กได้รับการประเมินในแนวทางที่แตกต่างไปด้วย เด็กที่มีความต้องการพิเศษหลายคนอาจเรียนรู้ได้ดี แต่การเรียนการสอน จะต้องจัดให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็ก ให้สอดคล้องกับระดับความสามารถของแต่ละคน การสอนให้จำอย่างเดียว ไม่ถือว่าเป็นการสอนที่ดี และไม่เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ที่ดี เพราะเด็กที่เรียนรู้ได้ดีในเนื้อหาวิชา อาจไม่ประสบความสำเร็จ ความสำเร็จในชีวิตการงานก็ได้ การเรียนรู้ที่ดีอาจพิจารณาได้จากการที่เด็กมีความพึงพอใจในการ เรียน มีความพึงพอใจในงานที่ตนเองทำ ซึ่งความพึงพอใจอาจแตกต่างกันไปในแต่ละคน ดังนั้น โรงเรียนที่จะจัดการเรียนรวมได้ดี ส่งเสริมการเรียนรู้ได้ดี ควรปรับกระบวนการเสียใหม่ตั้งแต่ปรัชญา การศึกษา หลักสูตรการเรียนการสอน การประเมินผล ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ที่แท้จริง ของเด็ก

บรรยากาศในชั้นเรียนรวม

ห้องเรียนรวมมีบรรยากาศดังนี้

1. บรรยากาศของความเป็นมิตร เด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษทำกิจกรรมการ เรียนร่วมกัน ไม่มีการรังเกียจเหยียดฉันท์ ทุกคนเป็นมิตร จนไม่สนใจคำว่าพิการหรือปกติ
2. นักเรียนประกอบกิจกรรมการเรียนที่หลากหลายตามศูนย์การเรียนรู้ต่างๆ (มุมต่างๆ ของห้องเรียน) ตามความสนใจและความสามารถของตน
3. ครูผู้สอนมีความพึงพอใจในการร่วมกิจกรรมของนักเรียนและเฝ้ามองดูการร่วมกิจกรรม ของนักเรียนและเฝ้ามองดูการร่วมกิจกรรมของนักเรียนด้วยความยินดี
4. ผู้เรียนมีโอกาสเลือกที่จะประกอบกิจกรรม มีทั้งกิจกรรมที่ง่ายและกิจกรรมที่ยากๆ ให้ เลือก
5. บรรยากาศห้องเรียนที่มีเพื่อนคอยช่วยเหลือเกื้อกูล ซึ่งกันและกัน ไม่ใช่บรรยากาศแข่ง กันหรือแก่งแย่งแข่งดี
6. บรรยากาศของการสร้างปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ทางสังคม เด็กทุกคนได้สนทนา แลกเปลี่ยนความคิดซึ่งกันและกัน ห้องเรียนอาจไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยนัก
7. บรรยากาศของการเรียนการสอนที่มีนักเรียนเป็นศูนย์กลางครูไม่ใช่แหล่งความรู้ ครู ไม่ใช่ผู้สอน แต่ครูเป็นผู้ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งเด็กจะเรียนรู้ด้วยตนเอง
8. บรรยากาศที่ผู้เรียนแต่ละคนทำกิจกรรมที่หลากหลายแตกต่างกันไม่จำเป็นที่ทุกคน จะต้องทำในสิ่งเดียวกันและบรรลุเป้าหมายสูงสุดอันเดียวกัน
9. เป็นการเรียนการสอนที่ได้ดำเนินไปเฉพาะในห้องเรียน แต่เป็นการเรียนรู้ที่จะต้อง ออกไปสู่แหล่งวิชาการในชุมชน
10. เป็นการเรียนรู้ที่ไม่เน้นเฉพาะทักษะทางวิชาการ แต่เน้นทักษะทางสังคมและทุกทักษะ ที่เป็นทักษะใหม่

บทบาทของผู้บริหาร

บทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนรวม

ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญยิ่งในการจัดการเรียนรวม ผู้บริหารจะต้องคิดค้นหาวิธีการให้การศึกษแก่เด็กในโรงเรียนของตนว่านักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนของตนจะต้องมีคุณลักษณะอย่างไร เช่น ไม่ใช่เฉพาะวิชาการศึกษาอย่างเดียว แต่อาจจะต้องเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน เป็นคนขยันขันแข็งมีผลงานมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และเป็นคนที่ตัดสินใจเป็น เป็นต้น ผู้บริหารจำเป็นจะต้องมีความสามารถอย่างน้อย ใน 4 ด้าน ต่อไปนี้

1. ทัศนคติและพันธกิจ ผู้บริหารจะต้องมีทัศนคติที่ดีในการให้การศึกษแก่เด็กทุกคน ไม่มีการแบ่งแยก และแสวงหาแนวทางและกลยุทธ์ในการให้โอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมกันสำหรับเด็กทุกคน

2. การจัดการองค์กร ผู้บริหารจะต้องจัดการให้อำนาจอำนวยความสะดวกดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายในข้อ 1 เป็นการจัดการองค์กรที่ให้บริการหลากหลายสาขาวิชาชีพ เข้ามาทำงานในโรงเรียนได้ จะต้องมีความสามารถในการขจัดอุปสรรคและปัญหาที่บังที่เป็นสิ่งกีดขวางการดำเนินการเรียนรวมจะต้องจัดตารางเวลา ตารางสอน ปฏิทินของโรงเรียนให้การเรียนรวมเกิดขึ้นได้ และดำเนินไปได้โดยราบรื่น ชั้นเรียนลงทำให้การเรียนรวมประสบผลสำเร็จ

3. การพิจารณาบุคลากร ผู้บริหารจะต้องจัดให้มีการพัฒนาครูในโรงเรียน ให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรวม ซึ่งอาจเป็นการจัดอบรมครู การจัดหาจัดจ้างครูการศึกษาพิเศษ บุคลากรเกี่ยวกับการบริการทางการศึกษาพิเศษ งานอาสาสมัคร เป็นต้น ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ก่อการเกิดการเปลี่ยนแปลง (Change agent) ในทางที่ดีเกี่ยวกับการเรียนรวม การร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนเกี่ยวกับการเรียนรวม รวมไปถึงเทคนิคการสอนสื่อการสอน ตลอดจนนวัตกรรมเกี่ยวกับการสอน

4. การจัดสรรงบประมาณ ผู้บริหารจะต้องมีความคิดสร้างสรรค์ในการจัดสรร จัดหา แสวงหาเงินงบประมาณจากแหล่งต่างๆ เพื่อให้การเรียนรวมดำเนินไปได้ด้วยดี (อัลเลอร์, 1995)

ข้อดีของการเรียนรวม

การเรียนรวมมีข้อดีหลายประการ สมาคมนักจิตวิทยาการศึกษาแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนรวมมีข้อดี ดังนี้

1. มีเพื่อนเป็นแบบอย่างทุกด้านสำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง
2. สร้างมิตรสัมพันธ์กับเด็กในชุมชนเดียวกัน
3. เรียนรู้ทักษะทางวิชาการ และทักษะทางสังคมจากเพื่อน ซึ่งเป็นไปเองตามธรรมชาติ ทำให้เด็กมีทักษะติดตัวและสามารถนำไปใช้ได้ สถานการณ์ใหม่
4. ให้ทุกคนเข้าใจว่า เด็กที่มีความบกพร่องมีอยู่ในทุกชุมชน ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ
5. เด็กทุกคนรวมทั้งเด็กปกติ ได้เข้าใจความหลากหลายของคนในสังคม

6. ห้องเรียนปกติจะต้องปรับตัวเพื่อให้เด็กที่มีความบกพร่องสามารถเรียนรวมกันได้ (NASP Weloits, 2007)

รูปแบบการเรียนรวม (Inclusion Models)

การเรียนรวมมีหลายรูปแบบ ด้าค (Daaek, 2007) ได้เสนอรูปแบบการเรียนรวมเต็มเวลาไว้ 3 รูปแบบใหญ่ 6 รูปแบบใหญ่ (รวม 8 รูปแบบ) ไว้ดังนี้

1. รูปแบบครูที่ปรึกษา (Consultant Model) ในรูปแบบนี้ครูการศึกษาพิเศษจะได้รับมอบหมายให้สอนทักษะแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เนื่องจากครูที่สอนชั้นเรียนรวมสอนเด็กแล้วแต่ทักษะยังไม่เกิดกับเด็กคนนั้นครูการศึกษาพิเศษต้องสอนทักษะเดินซ้ำอีก จนกระทั่งเด็กทักษะนั้นๆ ส่วนมากเป็นทักษะที่สอนยาก สำหรับรูปแบบนี้ครูการศึกษาพิเศษจะรับผิดชอบเด็กจำนวนหนึ่ง จำนวนจำกัด ครูการศึกษาปกติและครูการศึกษาจะต้องมีการพบปะเพื่อประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับทักษะของเด็ก และมีการวางแผนร่วมกัน รูปแบบนี้เหมาะกับโรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนเด็กที่มีความต้องการพิเศษไม่มากนัก

2. รูปแบบการร่วมทีม (Teaming Model) ในรูปแบบนี้ครูการศึกษาพิเศษจะได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในการร่วมทีมกับครูที่สอนชั้นปกติ เช่น ในสายป.1 (ครูที่สอนชั้นป.1/1 ถึงป.1/4 เป็นต้น) ครูการศึกษาพิเศษมีหน้าที่ให้ข้อมูลแก่ครูปกติเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในชั้นเรียนรวม ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปรับวิธีสอนการมอบหมายงานหรือการบ้าน การปรับวิธีสอบ การจัดการด้านพฤติกรรม มีการวางแผนร่วมกันสม่ำเสมอ เช่น สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง ครูที่เกี่ยวข้องจะต้องทำงานวางแผนร่วมกันเป็นทีมในการให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

3. รูปแบบการร่วมมือ, การร่วมสอน (Collaborative, Co .Teaching Model)

ในรูปแบบนี้ทั้งครูการศึกษาพิเศษและครูปกติร่วมมือกันในหลายลักษณะในการสอนเด็กทุกคน ทั้งเด็กที่มีความต้องการพิเศษและเด็กปกติในห้องเรียนปกติ ร่วมมือกันรับผิดชอบในการวางแผน การสอน การวัดผลประเมินผล การดูแลเกี่ยวกับระเบียบวินัยและพฤติกรรมของเด็ก ผู้เรียนจะได้รับบริการด้านการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับวัย ได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนที่จำเป็น ตลอดจนการปรับการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน ในรูปแบบนี้ครูผู้รับผิดชอบจะต้องประชุมกันเพื่อวางแผน เพื่อความร่วมมือเพื่อให้การเรียนรวมดำเนินไปด้วยดี อาจจำแนกออกเป็นรูปแบบย่อยๆ ได้ 5 รูปแบบ คือ

3.1 คนหนึ่งสอนคนหนึ่งช่วย (One Teacher-One Supporter) เป็นการสอนที่ครู 2 คน ร่วมกันสอนชั้นเดียวกันในเวลาเดียวกัน เนื้อหาเดียวกัน ครูคนที่เชี่ยวชาญในเนื้อหาหากว่าเป็นผู้สอน ส่วนครูอีกคนหนึ่งผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหาอื่นๆ น้อยกว่าเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือนักเรียน นักเรียนอาจถามครูคนใดคนหนึ่งก็ได้ เมื่อนักเรียนมีคำถาม เพราะมีครู 2 คน อยู่ในห้องเรียนในเวลาเดียวกัน

3.2 การสอนพร้อมๆ กัน (Parallel Teaching) เป็นการแบ่งเด็กในหนึ่งห้องเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ครูสอนทุกกลุ่มไปพร้อมๆ กัน หลังจากบรรยายเสร็จ ครูอาจมอบงานให้นักเรียนทำไปพร้อมๆ กัน และให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มไปพร้อมๆ กัน การสอนแบบนี้เหมาะสำหรับห้องเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่มากนัก ครูจะได้มีโอกาสดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึง ครูสามารถตอบคำถามนักเรียนได้แทบทุกคน และครูอาจอธิบายซ้ำหรือสอนซ้ำได้ สำหรับเด็กบางคนที่ไม่เข้าใจเนื้อหาบางตอน

3.3 ศูนย์การสอน (Station Teaching) บางครั้งอาจเรียกศูนย์การเรียนรู้ (Learning centers) ในรูปแบบนี้ครูจะแบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็นตอนๆ แต่ละตอนจะจัดวางเนื้อหาได้ตามแหล่งต่างๆ (Stations) ภายในห้องเรียน ให้นักเรียนตามเวลาที่กำหนด และหมุนเวียนกันจนครบทุกศูนย์จึงจะได้เนื้อหาวิชาครบถ้วนตามที่ครูกำหนด ข้อดีของรูปแบบนี้คือครูอาจใช้เวลาในขณะที่เด็กอื่นกำลังเรียนรู้ด้วยตนเองสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นรายบุคคล ทำให้เด็กเข้าใจในสิ่งที่เรียนมากขึ้น

3.4 การสอนทางเลือก (Alternative Teaching Design) ในการสอนแบบนี้จะต้องมีครูอย่างน้อย 2 คน ใน 1 ห้องเรียน ครูคนแรกจะสอนเนื้อหาวิชาแก่เด็กทั้งชั้น หลังจากนั้นจึงแบ่งกลุ่มเพื่อทำกิจกรรม ครูคนหนึ่งจะสอนกลุ่มเด็กที่เก่งกว่าเพื่อให้ได้เนื้อหาและกิจกรรมเชิงลึก ในขณะที่ถูกอีกคนหนึ่งสอนกลุ่มเด็กที่อ่อนกว่า เพื่อให้เด็กได้เลือกทำกิจกรรมตามที่มีความสามารถ ข้อดีของการสอนแบบนี้คือ เด็กเก่งได้เลือกเรียนในสิ่งที่ยาก ขณะที่เด็กอ่อนได้เลือกเรียนตามศักยภาพของตน ครูมีโอกาสสอนซ้ำในทักษะเดิมสำหรับเด็กที่ยังไม่เก่งในทักษะนั้นๆ เหมาะสำหรับชั้นเรียนวิชาคณิตศาสตร์ หรือวิชาอื่นว่ามีเนื้อหาที่ยากตามลำดับของเนื้อหาวิชา

3.5 การสอนเป็นทีม (Team Teaching) เป็นรูปแบบที่ครูมากกว่า 1 คน ร่วมกันสอนห้องเรียนเดียวกันในเนื้อหาเดียวกัน เป็นการสอนทั้งห้องเรียนแต่ไม่จำเป็นต้องสอนในเวลาเดียวกัน หากมีครูสอนมากกว่า 1 คน ในเวลาเดียวกัน ครูอาจเดินไปรอบๆ ห้องและช่วยกันสอนนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีปัญหาในการเรียนเนื้อหาวิชา

การ์ทเนอร์และลิปสกี (Gartner & Lipsky, 1997) ได้เสนอรูปแบบการเรียนรวมไว้หลายรูปแบบ บางรูปแบบคล้ายกับที่ได้อธิบายไว้ แต่ที่ต่างออกไปมี 2 รูปแบบ คือ

1. รูปแบบห้องเสริมวิชาการ (Resource Room Model) เป็นการนำเด็กที่มีความต้องการพิเศษมาสอนในห้องที่จัดไว้ต่างหากเป็นการนำเด็กออกจากห้องเรียน (Pull-out Program) ห้องเสริมวิชาการเป็นห้องที่มีอุปกรณ์การเรียนการสอน แบบเรียน แบบฝึกที่ครบถ้วน ใช้เป็นห้องเรียนสำหรับกลุ่มเฉพาะ ใช้เป็นห้องสมุดห้องฝึกทักษะต่างๆ เฉพาะกลุ่ม ห้องเสริมวิชาการเป็นรูปแบบการเรียนรวมบางเวลา นั่นคือบางเวลาเรียนรวมชั้นเดียวกันกับเด็กปกติ บางเวลามาเรียนในห้องเฉพาะ เพื่อฝึกทักษะเฉพาะบางประการ

2. รูปแบบผู้ช่วยครู (Teacher-Aid Model) เป็นการจัดให้มีผู้ช่วยครู 1 คน สำหรับ 1 ห้องเรียนปกติ ผู้ช่วยครู (บางที่อาจเรียกครูผู้ช่วย) จะเข้าไปนั่งในห้องเรียนขณะที่ครูประจำการกำลังสอนอยู่หน้าชั้น ผู้ช่วยครูจะนั่งติดกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ครูผู้ช่วยได้รับมอบหมายให้

ช่วยเหลือ จะมีเด็กที่มีความต้องการพิเศษ 1-2 คน ในห้องเรียนรวมเต็มเวลา หน้าที่ของผู้ช่วยครู คือ คอยอธิบายเพิ่มเติมตามที่ครูสอน ช่วยเรียกเด็กให้กลับมาสนใจบทเรียนหากเด็กเริ่มเสียสมาธิ ตลอดจนตอบคำถามของเด็กในเนื้อหาวิชาที่เรียน ผู้ช่วยครูอาจไม่มีวุฒิทางการศึกษาก็ได้ อาจเป็นอาสาสมัครหรือผู้ปกครองก็ได้ แต่ไม่ควรเป็นผู้ปกครองของเด็กที่ผู้ช่วยครูกำลังดูแลอยู่ ผู้ช่วยครู จะต้องได้รับการอบรมเกี่ยวกับภารกิจที่ต้องปฏิบัติในห้องเรียน

อาจกล่าวได้ว่า การจัดการเรียนรวมมีหลายรูปแบบ แต่ละรูปแบบมีลักษณะแตกต่างกันไป แต่ละรูปแบบมีลักษณะเฉพาะ และมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ที่แตกต่างกันไป และอาจมีรูปแบบอื่นที่มีได้จำกัดอยู่เพียง 8 รูปแบบที่กล่าวมานี้ โรงเรียนจึงควรเลือกรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือหลาย ๆ รูปแบบรวมกันตามความเหมาะสมและความพร้อมของแต่ละโรงเรียน

การปรับเปลี่ยน (Accommodation)

เอ็ดชไนต์และบาร์เร็ทท์ (Etscheidt & Barlett, 1999) ได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นตัวอย่าง ในการปรับสภาพห้องเรียนปรับการสอน ปรับสภาวะทางสังคมและพฤติกรรมและความร่วมมือไว้ ดังนี้

ก. ห้องเรียน

สภาพห้องเรียนอาจมีการปรับเปลี่ยน ดังนี้

1. การเคลื่อนไหว ควรจัดห้องเรียนไม่ให้ตั้งโต๊ะ เก้าอี้ แน่นจนเกินไป ควรจัดให้มีพื้นที่ว่างที่เด็กจะเคลื่อนไหวได้สะดวก
2. โต๊ะกลม อาจจัดให้มีโต๊ะกลม 1 ตัว เพื่อให้เด็กนั่งทำกิจกรรมกลุ่มให้สะดวก
3. การจัดที่นั่ง อาจจัดโต๊ะให้นักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือได้นั่งใกล้ชิดกับโต๊ะครูหรือนั่งใกล้กระดาน

ข. การเรียนการสอน

ครูอาจปรับการเรียนการสอน วิธีสอนของครูให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก ครูอาจปรับได้ดังนี้

1. จัดให้มีสื่อทางสายตา เช่น โสตทัศนูปกรณ์ต่างๆ ตัวอักษรขนาดใหญ่ ภาพประกอบ แผนภูมิ ไทททัศน์ หรือวีดิทัศน์ เป็นต้น
2. การฝึกทักษะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะในการอ่านจับใจความ ครูอาจต้องระบายสีหรือขีดเส้นใต้คำสำคัญในเรื่องที่จะทำมาให้เด็กอ่าน
3. การมอบหมายงานให้ทำ ครูอาจต้องใช้เวลาเด็กนานกว่าคนอื่น ให้งานที่มีปริมาณพอเหมาะกับความสามารถของเด็ก เด็กบางคนอาจจำเป็นต้องใช้เครื่องคิดเลขในการคำนวณในวิชาคณิตศาสตร์
4. การสอบ อาจต้องสอบสัมภาษณ์ หรือสอบปากเปล่าแทนการสอบข้อเขียน อาจให้ทำข้อสอบไปที่บ้าน (Take home) ควรมีการแนะนำเกี่ยวกับลักษณะของข้อสอบ ควรแบ่งเวลาสอบออกเป็นช่วงสั้นๆ หลายช่วง

5. การวัดผลการประเมินผล ควรตัดสินการสอบได้สอบตก หรือควรให้เกรดตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ควรแบ่งการให้เกรดระหว่างคะแนนที่มาจากครูที่สอนประจำวิชา กับคะแนนที่ได้มาจากแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ควรประเมินผลตามแฟ้มสะสมงาน หรือประเมินผลตามสภาพจริง

6. การเรียนการสอน ควรใช้วิธีสอนแบบร่วมเรียนรู้ร่วมรู้ (Cooperative learning) หรือการผลิตกันสอนหรือสอนเพื่อน หรือทั้ง 3 วิธี หรือหลายๆ วิธี

7. การจัดลำดับการสอน/การมอบงานให้ทำ ควรจัดให้มีสมุดจดงาน ให้นักเรียนจดงานที่ครูมอบหมายลงในสมุดจดงาน หรือหาวิธีจัดลำดับงานให้เป็นระบบและง่ายต่อการตรวจสอบ

8. กิจกรรมคู่ขนาน (Parallel Activities) ควรมอบงานให้เด็กทำไปพร้อมๆ กับเพื่อน แต่แทนที่จะมอบงานชนิดเดียวกัน ครูควรมอบงานที่คล้ายกันแต่ง่ายกว่างานที่เพื่อนกำลังทำอยู่ นั่นคือ ทำกิจกรรมเดียวกัน แต่มีระดับความยากง่ายแตกต่างจากงานที่เพื่อนกำลังทำ

9. หลักสูตรคู่ขนาน (Parallel Curriculum) เนื้อหาในหลักสูตรอาจเป็นเนื้อหาเดียวกัน แต่เนื้อหาย่อยๆ อาจแตกต่างกันไป ครูควรสอนในเนื้อหาย่อยที่เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน เช่น ในขณะที่เพื่อนๆ กำลังทำเลขโจทย์ระคนการบวกและการลบ เด็กที่มีความต้องการพิเศษอาจทำโจทย์การบวก หรือการลบเพียงอย่างเดียว เป็นต้น

10. การใช้เทคโนโลยี ในการเรียนการสอน ครูอาจอนุญาตให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษในชั้นเรียนรวมใช้ CAI (Computer Assisted Instruction - คอมพิวเตอร์ช่วยสอน) อุปกรณ์ในการสื่อสารหรือ เทคโนโลยีอื่นที่จำเป็น

ค. สภาวะทางสังคมและพฤติกรรม

ครูผู้สอนชั้นเรียนรวมอาจปรับเปลี่ยน คือ คำหนึ่งถึงสภาวะทางสังคมและพฤติกรรมของผู้เรียน ซึ่งอาจมีดังนี้

1. การฝึกทักษะทางสังคม ครูอาจพิจารณาว่าเด็กจำเป็นต้องฝึกทักษะทางสังคมด้านใดบ้าง เด็กต้องการคำแนะนำปรึกษาด้านใดบ้าง

2. พฤติกรรม จำเป็นต้องใช้เทคนิคในการจัดการกับพฤติกรรมบ้างหรือไม่ เทคนิคใดจะเหมาะสม เช่น การเสริมแรง การชี้แนะ ฯลฯ

3. การควบคุมตนเอง อาจต้องฝึกให้นักเรียนรู้จักควบคุมตนเองด้วยวิธีต่างๆ เช่น วิธี Self monitoring เป็นต้น

4. การช่วยเหลือจากเพื่อน อาจจำเป็นต้องจัดหาเพื่อนคู่หูให้เพื่อนคอยช่วยเหลือในการฝึกทักษะทางสังคมทักษะทางพฤติกรรม การให้เพื่อนคอยควบคุมพฤติกรรมเพื่อนช่วยทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน เป็นต้น

5. การจัดระบบในชั้นเรียน การช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษในชั้นเรียนรวม อาจจัดให้เป็นระบบทั้งชั้น นอกจากวิธีเพื่อนช่วยเพื่อน ซึ่งมีคน 2 คน คอยช่วยเหลือกันแล้ว ยังจำเป็นต้องให้ทั้งชั้น เข้าใจระบบ และให้ความช่วยเหลือในยามจำเป็นอีกด้วย

ง. ความร่วมมือ

การให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษในชั้นเรียนรวม อาจต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. ผู้ช่วยครู ในที่นี้ หมายถึง บุคคลที่จะเข้ามาช่วยครูในห้องเรียนอาจเป็นบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่ทางโรงเรียนพิจารณาเห็นสมควร

2. การสอนร่วมกัน หมายถึง การที่มีครูอีกคนหนึ่งหรือหลายคนเข้ามาช่วยกันสอนในห้องเรียนรวมในเวลาเดียวกัน หรือบางเวลา เช่นคนหนึ่งสอนอีกคนหนึ่งคอยช่วยเหลือเด็ก เป็นต้น ซึ่งจะต้องมีการวางแผนการทำงานร่วมกัน

3. ห้องเสริมวิชาการ โรงเรียนบางแห่งมีห้องเรียนเสริมวิชาการอยู่แล้ว ครูผู้สอนอาจขอความช่วยเหลือจากห้องเสริมวิชาการในโรงเรียนที่ยังไม่มีห้องเสริมวิชาการ ทางโรงเรียนอาจจัดตั้งขึ้น ห้องเสริมวิชาการมิได้มีประโยชน์เฉพาะสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเท่านั้น แต่มีผลดีต่อเด็กปกติด้วย

4. การอบรมครู ครูประจำการควรได้รับการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ ในหัวข้อที่จำเป็นต่อวิชาชีพครู เช่น วิธีสอนเฉพาะ เทคนิคการจัดการกับพฤติกรรมของนักเรียน เทคนิคการสอนชั้นเรียนรวม เป็นต้น

แนวปฏิบัติในการเรียนร่วม

ขั้นตอนในการจัดการศึกษาพิเศษ

การจัดการศึกษาพิเศษควรเริ่มต้น ตั้งแต่การสำรวจเด็กว่ามีความต้องการพิเศษกี่คนที่จะเข้าเรียนในโรงเรียนใกล้บ้านในปีการศึกษาหน้าแต่ในบางครั้งเราอาจไม่ทราบแน่ชัด ยกเว้นเด็กที่มีความบกพร่องที่เห็นได้ชัดเจนจากการสังเกตภายนอก เช่น เด็กตาบอด เป็นต้น เมื่อเด็กเข้าเรียนครูอาจสังเกตได้ว่าเด็กมีปัญหาในการเรียนรู้ ครูอาจพยายามช่วยเหลือ หากสุดความสามารถจะต้องส่งเด็กไปทดสอบ เพื่อจัดประเภทเด็ก ในการทดสอบครูจะทราบความสามารถและความไม่สามารถของเด็กด้วย ซึ่งจะเป็นข้อมูลสำคัญในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล เด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคนควรมีแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลทุกคน ครูเริ่มลงมือสอนตามแผนที่กำหนดนี้และประเมินผลตามที่กำหนดไว้นี้ เมื่อสิ้นภาคการศึกษาจะมีการประเมินผลตามที่ระบุไว้ในแผนนี้ หากวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ไม่เหมาะสม ให้ปรับวัตถุประสงค์เสียใหม่ ภาพประกอบ 1 ในหน้าต่อไปแสดงขั้นตอนในการจัดการศึกษาพิเศษของประเทศสหรัฐอเมริกา ภาพประกอบ 2 แสดงขั้นตอนของประเทศอังกฤษ ซึ่งมีขั้นตอนคล้ายกัน

การปฏิบัติต่อเด็กในชั้นเรียนร่วม

ครูควรปฏิบัติต่อเด็กในชั้นเรียนร่วม ดังนี้

1. แสดงออกให้เด็กเห็นว่าเด็กเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า
2. แสดงออกให้เด็กเห็นว่า ครูสนใจและเอาใจใส่เด็กเสมอ

3. แสดงออกให้เด็กเห็นว่า ครูมีความกระตือรือร้นในการสอนเด็ก
4. สร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียน ไม่ขู่ให้เด็กกลัว ไม่หัวเราะเยาะเย้ยเด็ก หรือกระทำการใดอันเป็นการบั่นทอน ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก
5. ปฏิบัติต่อเด็กทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็เด็กปกติหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
6. การเรียนการสอนควรเน้นที่ความสำเร็จ ความเจริญงอกงามอย่าเน้นความผิดหวัง หรือความล้มเหลวของเด็ก
7. พยายามเข้าใจสภาพครอบครัว และวัฒนธรรมของเด็ก ซึ่งอาจเป็นรากเหง้าของพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกที่โรงเรียน
8. ตั้งความหวังให้เหมาะสมกับความต้องการและความสามารถของเด็ก อย่าคาดหวังว่าเด็กทุกคนจะเก่งเท่ากัน หรือเก่งเหมือนครูทุกคน บางคนอาจไม่ประสบความสำเร็จ ในการเรียน แต่เขาอาจประสบความสำเร็จในด้านอื่น คุณค่าของคนไม่ได้อยู่ในผลการเรียนเท่านั้น
9. มีเวลาให้เด็กเสมอ เมื่อเด็กต้องการคำแนะนำปรึกษา
10. ไม่มีอคติกับเด็ก
11. เคารพสิทธิของเด็ก
12. ส่งเสริมความสามารถพิเศษของเด็ก กระตุ้นให้เด็กกล้าแสดงออกในการแก้ปัญหา และทดลองทำในเนื้อหาวิชาที่ท้าทายความสามารถของเด็ก

การปรับสภาพแวดล้อมเพื่อใ้การเรียนร่วมประสบผลสำเร็จ

การเรียนร่วมระหว่างเด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา จะประสบความสำเร็จหรือไม่ ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่าง แต่องค์ประกอบอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญมากก็คือ การปรับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อให้เอื้ออำนวยต่อลักษณะการเรียนรู้ของเด็ก ต่อไปนี้ขอเสนอการปรับสภาพแวดล้อมใน 3 ด้านคือ ด้านการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการจัดการกับพฤติกรรมเด็ก ซึ่งภายใต้แต่ละหัวข้อนี้มีข้อเสนอดังนี้

การปรับกลยุทธ์ด้านการเรียนการสอน

การปรับกลยุทธ์ด้านการเรียนการสอนอาจกระทำได้ ดังนี้

1. จัดให้มีผู้ช่วยครู ซึ่งอาจมีหน้าที่หลายด้านแล้วแต่จะกำหนดหน้าที่หนึ่งก็ช่วยอ่านข้อความให้เด็กฟัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่มีความลำบากในการอ่าน
2. ทำวิธีการสอนแบบ “การเรียนร่วมเรียนร่วมรู้” มาใช้ในการสอนเพื่อให้เด็กได้เข้ากลุ่ม ซึ่งประกอบด้วยเด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้เด็กเหล่านี้มีปฏิสัมพันธ์กัน
3. จัดวัสดุ เนื้อหาในการอ่านให้มีความหลากหลายและให้มีความยากง่ายแตกต่างกันหลายระดับ เพื่อให้เด็กเลือกเรียนตามความสนใจ การใช้แบบเรียนเพียงเล่มเดียวให้ทุกคนอ่านไปพร้อมกันจึงเป็นวิธีไม่เหมาะสม เพราะไม่สนองตอบต่อความต้องการทางการศึกษาพิเศษของเด็ก

4. เขียนตัวอย่างลงบนกระดาษทุกครั้งเพื่อให้เด็กเห็นอย่างชัดเจน เด็กที่ไม่สามารถรับรู้ได้ดีทางการฟัง จะสามารถเข้าใจได้ง่าย หากเด็กรับรู้ด้วยการใช้สายตา
5. อัดเทปการสอนของครู แล้วนำมาเปิดให้เด็กฟังอีกครั้งหนึ่งจะช่วยให้เด็กจำได้ดี สามารถจำและเข้าใจสิ่งที่ครูสอนได้ง่ายขึ้น
6. ตรวจสอบจุดงานของเด็ก ว่าเด็กจดเนื้อหาตามที่ครูสอนได้ถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ ลายมือของเด็กอ่านออกหรือไม่
7. พยายามจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีการเคลื่อนไหวเพื่อให้เด็กที่มีปัญหาในการอยู่นิ่งสามารถเข้าร่วมกิจกรรมและเรียนรู้ได้
8. ใช้สื่อโสตทัศนูปกรณ์ สรุปแนวความคิดสำคัญของบทเรียน และชี้ให้เด็กเห็นถึงความสำคัญของบทเรียน และชี้ให้เด็กเห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่กำลังเรียนกับหัวข้อที่ครูสรุปบจบ เด็กที่มีความลำบากในการเรียนอาจมองไม่เห็นในสัมพันธ์นั้น
9. ใช้วิธีการทางศิลปะ ดนตรีสร้างสรรค์ช่วยในการทำกิจกรรม
10. การมอบงานให้นักเรียนทำ ครูจะต้องให้งานเด็กไม่เหมือนกันตามลำดับความยากง่าย หรืออาจให้ตามความสามารถของเด็ก ชี้แจงให้เด็กทั้งชั้นเห็นความยุติธรรม ความยุติธรรมคือครูจะต้องคำนึงถึงความสามารถของเด็กแต่ละคน
11. ใช้ภาพประกอบ หรือเส้นกราฟเพื่อแสดงแนวคิดตามเนื้อหาวิชา เพื่อง่ายแก่การทำความเข้าใจ
12. จัดศูนย์การเรียนรู้ย่อยๆ หลายศูนย์ในชั้นเรียน
13. จัดให้เด็กเรียนเป็นกลุ่มย่อยๆ เพื่อให้เด็กปรึกษาหารือกันไม่แข่งขันกัน ไม่แสดงความเห็นแก่ตัว
14. มอบการบ้านให้เด็กเป็นกลุ่มบ้าง และให้สมาชิกในกลุ่มตัดสินใจเองว่าแต่ละคนจะรับผิดชอบอะไรบ้าง
15. อ่านเนื้อหาวิชาตามตำราลงในเทป แล้วนำมาเปิดให้เด็กฟังในขณะที่เด็กอ่านตามตำราไปด้วย เพื่อช่วยให้เด็กได้ใช้ประสบการณ์สัมผัสหลายด้าน
16. ให้เด็กเก่งในห้องเรียนเป็นผู้สรุปใจความสำคัญในเรื่องที่อ่านให้เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนฟัง ให้เด็กดูวีดิทัศน์ หรือฟังเสียงจากเทปในเนื้อหาเดียวกัน
17. ใช้คอมพิวเตอร์ให้เป็นประโยชน์ในการจำลองสถานการณ์ทางประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ฯลฯ
18. เวลาสั่งให้เด็กทำงานให้สิ่งหลายๆ ครั้งโดยใช้คำพูดต่างกัน เพื่อให้เด็กที่มีปัญหาในการฟังเข้าใจได้ดีขึ้น
19. เมื่อส่งงานคืนให้กับเด็กหลังตรวจแล้ว ครูควรชี้แจงให้กับเด็กเข้าใจว่า เด็กทำผิดอย่างไร เพื่อจะได้ไม่ทำผิดเหมือนเดิมอีก
20. วางแผนการสอนร่วมกับครูการศึกษาพิเศษ เพื่อจะได้เข้าใจข้อจำกัดของเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา

21. ในการเรียนวิทยาศาสตร์ หรือคณิตศาสตร์พยายามให้เด็กมีกิจกรรมด้วยการลงมือทำหรือให้เด็กใช้สิ่งของที่เด็กจับต้องได้ เช่น เครื่องคิดเลข เครื่องมือวิทยาศาสตร์ เพราะเด็กบางคนเรียนรู้ได้โดยการลงมือทำ
22. ในการสอนอ่าน หลังจากนักเรียนอ่านจบแล้ว ควรฝึกให้เด็กตั้งคำถามตนเอง หรือให้เด็กสรุปความเป็นภาษาของตนเอง
23. จัดให้นักเรียนเรียนเป็นกลุ่มเล็กๆ และให้มีการสลับเปลี่ยนสมาชิกในกลุ่มบ้าง เพื่อให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับทุกคนเพื่อเป็นการฝึกทักษะทางสังคม
24. ในการทำเอกสารเพื่อแจกให้นักเรียน ควรจัดทำเอกสารที่มีความยากง่ายแตกต่างกัน อย่างน้อย 3 ระดับ ในเนื้อหาเดียวกัน เพื่อให้เด็กได้เรียนตามระดับความสามารถ

การปรับกลยุทธ์ด้านการทดสอบ

การสอบเด็กไม่ว่าจะเป็น การสอบกลางภาคเรียน หรือสอบปลายภาคเรียน อาจยืดหยุ่นดังนี้

1. ให้มีการทดสอบหลายระดับในหนึ่งหน่วยการเรียนรู้
2. อนุญาตให้เด็กสอบในห้องเสริมวิชาการได้ ซึ่งจะมีครูการศึกษาพิเศษ คอยอธิบายความหมายของคำศัพท์บางคำหรือบางข้อความที่เด็กไม่เข้าใจ
3. ขยายเวลาในการทำข้อสอบ โดยให้เวลาในการทำข้อสอบนานขึ้น
4. ในการวัดสิ่งเดียวกัน จำนวนคำถามอาจไม่เท่ากันก็ได้
5. สอบปากเปล่าแทนการสอบข้อเขียน เพราะเด็กบางคนไม่มีปัญหาในการพูด แต่มีปัญหาในการเขียน
6. การวัดความเข้าใจในเนื้อหาวิชา อาจกระทำได้หลายวิธี เด็กอาจตอบคำถามไม่ได้ดี แต่มีผลงานมาแสดงก็แสดงว่าเด็กเข้าใจเนื้อหาแล้ว
7. คำถามบางข้อเด็กอาจไม่เข้าใจเพราะใช้คำถามยาก ครูต้องเปลี่ยนคำถามใหม่ โดยใช้คำถามง่ายๆ การสอบเป็นการวัดความเข้าใจเนื้อหา ไม่ใช่วัดการเข้าใจภาษาในข้อสอบ
8. เตรียมเด็กก่อนทำข้อสอบ เพื่อให้เด็กเข้าใจแนวคำถามว่าหากครูถามเช่นนี้ คำตอบที่ครูต้องการควรเป็นแบบใด
9. พยายามหลีกเลี่ยงการทดสอบที่ครอบคลุมเนื้อหามากๆ (เช่น เนื้อหาในหลายๆ บทเรียน)
10. ใช้เกณฑ์ต่างกันในการตัดเกรด และควรกำหนดเกณฑ์นี้ไว้ในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาด้วย

การปรับกลยุทธ์ในการควบคุมพฤติกรรมของนักเรียน

การปรับกลยุทธ์ในการควบคุมพฤติกรรมของนักเรียน อาจกระทำดังนี้

1. ให้แรงเสริมแก่เด็กอย่างสม่ำเสมอ เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมเชิงบวก
2. นำระบบเบี้ยอรรถกร (Token economy) มาใช้กับนักเรียนทั้งชั้น เพื่อเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์

3. ชมเชยนักเรียนทั้งกลุ่มเมื่อเด็กทำงานเสร็จเรียบร้อย
4. นำวิธีการของเวลาออก (Time – out) มาใช้ในการจัดการกับพฤติกรรมของเด็ก
5. นำวิธีการปรับพฤติกรรมโดยการทำสัญญา (Contract) มาใช้กับเด็ก เพื่อไม่ให้พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เกิดขึ้นอีก
6. สำหรับเด็กที่มีความสนใจสั้น อาจใช้วิธีการให้เด็กพิจารณาตนเอง และควบคุมพฤติกรรมของตนเอง
7. กำหนดการลงโทษไว้อย่างเป็นลำดับขั้นและเป็นระบบ เมื่อเด็กทำผิดให้ลงโทษตามที่ตกลงกันไว้ ให้เพื่อนนักเรียนในชั้นเป็นผู้ควบคุมพฤติกรรมของเด็กคนใดคนหนึ่ง อาจโดยคอยเรียกชื่อหรือคอยเตือนไม่ให้กระทำความผิด

การจัดห้องเรียน

การจัดห้องเรียน หมายถึง การจัดวางตำแหน่ง โต๊ะ เก้าอี้ ตลอดจนอุปกรณ์บางอย่างในห้องเรียนให้เหมาะสม เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ซึ่งครูอาจใช้หลัก ดังนี้

1. จัดมุมใดมุมหนึ่งของห้องเรียน ให้เป็นมุมสำคัญเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะอย่าง เช่น มุมสงบสำหรับอ่านหนังสือ มุมสำหรับการค้นหาความจริง มุมอิสระที่เด็กจะใช้เวลาที่มีหลังจากการทำแบบฝึกหัดเสร็จแล้ว ไม่จำเป็นต้องจัดหลายมุม ครูอาจจัดเพียง 1 – 2 มุม ใน 1 ช่วงเวลา และอาจหมุนเวียนไปจัดมุมอย่างอื่นเมื่อเวลาผ่านไป
2. จัดให้มุมที่ห้ามเด็กเข้ามาใช้บริการ เช่น บริเวณโต๊ะครู บริเวณที่ต้มน้ำร้อน หรือล้างมือ เป็นต้น
3. หากมีเด็กที่มีความบกพร่องทางสายตาเรียนร่วมอยู่ในชั้นจะต้องบอกให้เด็กทราบ ว่า วัตถุตั้งอยู่ที่ใด หากมีการจัดห้องใหม่ และเปลี่ยนแปลงตำแหน่งที่ตั้งจะต้องแจ้งให้เด็กทราบเช่นกัน
4. จัดโต๊ะเรียนและเก้าอี้ในลักษณะที่ทำให้ครูและนักเรียนสามารถเคลื่อนไหวได้สะดวก
5. จัดโต๊ะเรียนและเก้าอี้ให้อยู่ในลักษณะส่งเสริมการเรียนรู้และเหมาะสมกับกิจกรรมที่ครูจะสอน
6. ควรจัดให้มีป้ายนิเทศในห้องเรียนด้วย เพื่อให้เด็กติดตามข่าวสารข้อมูลที่สำคัญ ตลอดจนใช้เป็นที่สำคัญติดข้อมูลที่สำคัญในการเรียน
7. วัสดุที่เป็นอันตรายต่อเด็ก ควรจัดเก็บไว้ในที่มิดชิดและควรให้เด็กขออนุญาตครูทุกครั้งก่อนหยิบหรือจับวัสดุ อุปกรณ์ที่มีอันตราย
8. อย่าจัดพื้นที่ว่างในห้องเรียนโดยไม่มีวัตถุประสงค์ในการใช้สอยพื้นที่แห่งนั้นให้เป็นประโยชน์สูงสุด เพราะพื้นที่ว่างดังกล่าวอาจเป็นต้นเหตุของปัญหาบางอย่างได้
9. ถ้ามีเด็กที่นั่งรถเข็นเรียนร่วมอยู่ในห้องเรียนจะต้องดัดแปลงสถานที่หากจำเป็น เพื่อให้เด็กสามารถเคลื่อนย้ายภายในห้องเรียนหรือเข้าออกห้องเรียนได้สะดวก
10. จัดที่นั่งให้เหมาะสม เช่น เด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์และพฤติกรรมควรให้นั่งใกล้ครู เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์มากขึ้น จึงอนุญาตให้เด็กย้ายไปนั่งที่อื่นที่ไกลจากครูออกไปได้
11. เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินควรให้นั่งแถวหน้า เพื่อให้เด็กได้ยินครูพูดชัดเจน สามารถอ่านริมฝีปากของครูได้ง่ายขึ้น

12. เด็กที่เสียสมาธิง่าย ไม่ควรให้นั่งใกล้หน้าต่างหรือประตูเพราะเด็กอาจมองออกไปทางหน้าต่างหรือประตู เมื่อมีสิ่งเร้าจากภายนอกมากกระทบเด็ก

อาจกล่าวได้ว่า การจัดการเรียนรวมจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับเปลี่ยน นับตั้งแต่การปรับหลักสูตร วิธีสอน การวัดและประเมินผล การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน และการปรับเปลี่ยนที่จำเป็นอื่น ๆ เพื่อให้การเรียนรวมดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีสอนที่เหมาะสมกับชั้นเรียนรวม

ในการสอนชั้นเรียนรวมนั้น นอกจากครูจะปรับวิธีการสอนให้เหมาะสมกับชั้นเรียนที่มีความหลากหลายแล้ว ครูจะต้องเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับชั้นเรียนรวม ซึ่งมีอยู่หลายวิธี จะกล่าวถึงโดยสังเขป 5 วิธีดังต่อไปนี้

1. การเรียนที่มีนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Student-Centered Learning)

เป็นกระบวนการทางการศึกษาที่เน้นความต้องการในการเรียนของนักเรียนมากกว่าเน้นความสะดวกของครูและผู้บริหารในการจัดการเรียนการสอน

เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีวิธีการที่ตรงกันข้ามกับการเรียนการสอนที่มีครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher-centered learning) การเรียนการสอนที่มีนักเรียนเป็นศูนย์กลางเน้นความต้องการ ความสนใจ ความสามารถ และลีลาในการเรียนของนักเรียนเป็นหลัก ครูไม่ใช่ผู้สอน ครูเป็นผู้ก่อให้เกิดการเรียนรู้ในตัวเด็ก ครูไม่ใช่ผู้บรรยาย ครูเป็นผู้จัดกิจกรรมให้นักเรียนให้เรียนรู้

ลักษณะของการเรียนที่มีนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

1. นักเรียนเป็นผู้มีส่วนร่วมสำคัญในการเรียนรู้ของตน
2. นักเรียนจะเป็นผู้ตัดสินใจเองว่าเขาจะเรียนเนื้อหาส่วนใด
3. นักเรียนเป็นผู้ค้นหาความรู้ใหม่ ทักษะใหม่ บนพื้นฐานของความรู้เดิมและทักษะเดิมที่ตนเองมีอยู่แล้ว

ตนเองมีอยู่แล้ว

4. นักเรียนสร้างความคาดหวังของตนเอง และประเมินผลตนเอง
5. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในการเสาะแสวงหาความรู้
6. งานของนักเรียนจะสะท้อนให้ทราบว่าเขาได้เรียนรู้อะไรไปแล้วบ้าง เป็นการเรียนรู้ตาม

สภาพที่เป็นจริง (Authentic learning)

7. ครูยอมรับลีลาในการเรียนที่แตกต่างกันของนักเรียน
8. ครูช่วยกระตุ้นนักเรียนให้ตอบคำถาม ส่วนมากเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้นักเรียนหาข้อสรุปด้วยตนเอง และเป็นข้อสรุปที่ตนเองพอใจ
9. ผู้เรียนเรียนรู้อย่างกระฉับกระเฉง ไม่ใช่ฟังครูบรรยายอย่างเดียว
10. นักเรียนเป็นผู้กำหนดวิธีเรียนด้วยตนเอง
11. นักเรียนกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียนของตนเองด้วยตนเอง และประเมินว่าตนบรรลุเป้าหมายนั้นหรือยัง

เป้าหมายนั้นหรือยัง

12. นักเรียนจะเลือกเข้ากลุ่มด้วยใจสมัคร ว่าจะร่วมเรียนกับเพื่อนคนใด

สิ่งต่อไปนี้ไม่ใช่การเรียนที่มีนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

1. นักเรียนทำงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่ครูกำหนด
2. นักเรียนทำงานเสร็จตามที่ครูกำหนด
3. นักเรียนเรียนอย่างเป็นขั้นตอนตามที่ครูกำหนดและบรรลุเป้าหมายทุกขั้นตอน
4. แรงจูงใจในการเรียนเกิดจากรางวัลหรือคะแนนที่ครูจะให้เมื่อทำงานเสร็จหรือเมื่อสอบได้
5. นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม มีครูคอยควบคุม
6. ครูเป็นผู้ประเมินผลงานนักเรียน

2. การเรียนโดยตนเองเป็นผู้ควบคุม (Self-Direct Learning ใช้อักษรย่อ SDL)

การเรียนโดยตนเองเป็นผู้ควบคุม เป็นการเสาะแสวงหาความรู้ทักษะหรือผลงานที่ผู้เรียนเป็นผู้กำหนดโดยใช้เหตุผลส่วนตัว ใช้วิธีการของตนเอง ณ สถานที่ใดสถานที่หนึ่ง เวลาใดเวลาหนึ่งในช่วงอายุใดอายุหนึ่ง ไม่จำกัดขอบเขตของการเรียนรู้

อาจมีชื่อเรียกอีกหลายชื่อที่คล้ายกัน เช่น

การเรียนที่ตนเองเป็นผู้ดำเนินการ (Self-Managed Learning)

การเรียนที่ตนเองเป็นผู้วางแผน (Self-Planned Learning)

หลักสำคัญของ SDL มีดังนี้

1. โปรแกรมการเรียนรู้ จะต้องเกี่ยวกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต (life-long learning) การเรียนรู้เป็นกระบวนการตามธรรมชาติ และดำเนินไปตลอดชีวิต การเรียนรู้เกิดจากแรงจูงใจ แรงขับภายใน จากประสบการณ์ ซึ่งแต่ละคนมีดีไม่เหมือนกัน
2. การเรียนจะต้องสอดคล้องกับบุคลิกภาพของผู้เรียนแต่ละคน มีอิสระในการเลือกการตัดสินใจ ในเนื้อหาวิชาที่สอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของตน
3. การเรียนการสอนจะต้องสอดคล้องกับความสามารถทักษะและพรสวรรค์ที่ผู้เรียนแต่ละคนมีอยู่
4. การเรียนการสอนจะต้องสอดคล้องกับศักยภาพอารมณ์ สติปัญญาของผู้เรียน เรียนในสิ่งที่ท้าทายสำหรับแต่ละบุคคลซึ่งไม่เหมือนกัน
5. การเรียนจะต้องเริ่มในชุมชน เรียนรู้ในสิ่งที่มีอยู่ในชุมชน แล้วจึงขยายออกไปเรื่อยๆ ในโลกกว้าง

วิธีเรียน

1. เรียนจากการบอก การสอน บทเรียน การนำเสนอ
2. เรียนจากการสาธิต การยกตัวอย่าง การดูแบบอย่าง

3. เรียนจากคอมพิวเตอร์-ออนไลน์
4. เรียนจากการสังเกต
5. เรียนจากการอ่านด้วยตนเองจากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์
6. เรียนจากการถาม-สัมภาษณ์ผู้รู้
7. เรียนจากอินเทอร์เน็ต
8. เรียนจากการเลียนแบบผู้ที่มีทักษะ
9. เรียนโดยการฝึกซ้ำๆ
10. เรียนจากการท่องจำ
11. เรียนจากประสบการณ์ตรง
12. เรียนจากการทดลอง ลองทำดู
13. เรียนจากการศึกษาภาคสนาม
14. เรียนจากการทำงานร่วมกันเป็นทีม
15. เรียนจากการฝึกกับผู้เชี่ยวชาญ
16. เรียนด้วยตนเอง สอนตัวเอง
17. เรียนจากสื่อวิทยุ โทรทัศน์ วีดิทัศน์ ซีดี
18. เรียนจากการลองผิดลองถูก
19. เรียนจากการจัดหมวดหมู่ การวิเคราะห์ สังเคราะห์
20. เรียนจากการสร้างความคิดรวบยอดจากเหตุผล และหลักฐานที่ปรากฏ
21. เรียนจากภาพ
22. เรียนจากการใช้จินตนาการ
23. เรียนจากการเปรียบเทียบ
24. เรียนจากการต่อยอดจากฐานความรู้เดิม
25. เรียนจากสถานการณ์จำลอง
26. เรียนจากการสำรวจ
27. เรียนจากการแข่งขันกับผู้อื่น
28. เรียนจากการไปทัศนศึกษา
29. เรียนจากเกม
30. เรียนจากการหยั่งรู้

(Gibbons, Maurice. Self-Directed Learning <http://www.seldirectedlearning.com>.
retrieved November 27, 2007.

3. การเรียนแบบคละชั้นหลายระดับ (Multi-Level Teaching)

การสอนแบบคละชั้นหลายระดับ เป็นการสอนนักเรียนในห้องเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 2 ชั้น หรือมากกว่าเรียนรวมกันเป็นชั้นเดียว สอนโดยครูคนเดียว

มีเรียกหลายชื่อ เช่น ชั้นเรียนคละอายุ Multi – Age Classroom การเรียนคละชั้น Multi-grade Classroom เป็นต้น

เหตุผลในการเลือกจัดการเรียนการสอนแบบนี้ อาจได้แก่

1. ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กตามความสามารถบางคนเรียนรู้เร็ว ก็พัฒนาไปเร็ว จบหลักสูตรเร็ว บางคนเรียนรู้ช้า อาจพัฒนาช้า และจบเนื้อหาในเวลาที่นานขึ้น เป็นการตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ตอบสนองต่อการจัดชั้นเรียน ที่มีจำนวนนักเรียนต่อชั้นค่อนข้างน้อย ทำให้ไม่สามารถจัดชั้นที่มีจำนวนนักเรียนตามมาตรฐานได้ ได้แก่โรงเรียนขนาดเล็ก

3. ตอบสนองต่อการจัดชั้นเรียน ที่มีการเรียน 2 ผลัด แต่ละผลัดมีจำนวนนักเรียนน้อย จึงจำเป็นต้องคละชั้น

4. เพื่อนสอนเพื่อน (Peer Tutoring)

เพื่อนสอนเพื่อน เป็นวิธีสอนวิธีหนึ่งที่เพื่อนนักเรียนด้วยกันสอนกันเอง หรือผลัดกันสอน โดยมีคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้สอน อีกคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นนักเรียน ผู้ที่ทำหน้าที่สอนมักเป็นนักเรียนที่เก่งกว่าอีกคนหนึ่ง ผู้ที่ทำหน้าที่สอนจะต้องได้รับการอบรมเกี่ยวกับวิธีสอนและเนื้อหาที่จะสอนและจะต้องอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของครู

เพื่อนสอนเพื่อนอาจมีหลายลักษณะ ดังนี้

1. การสอนในห้องเสริมวิชาการ (Resource Tutoring) เป็นการที่ครูจัดให้นักเรียนสอนกันเองในห้องเสริมวิชาการ อาจประกอบด้วยการสอน ครั้งละ 3-4 คู่

2. การสอนในห้องเรียน (Classroom Tutoring) เป็นการที่ครูจัดให้มีการสอนเป็นคู่ๆ ในห้องเรียน ส่วนมากเป็นการสอนที่นักเรียนชั้นที่สูงกว่า สอนนักเรียนชั้นที่ต่ำกว่า

3. การสอนตามที่ครูกำหนด (Tailored Tutoring) เป็นการสอนเพื่อนโดยครูกำหนดเนื้อหาเป็นเรื่องๆ ให้สอน เช่น สอนเรื่องเศษคละ สอนคำศัพท์ที่ยาก เป็นต้น เป็นการสอนเป็นคู่ๆ โดยนักเรียนในชั้นเดียวกัน

4. การสอนทั้งโรงเรียน (Ripple Tutoring) เป็นการจัดให้มีโครงการเพื่อนสอนเพื่อนในโรงเรียนโดยเริ่มจากกลุ่มเล็กๆ ก่อน แล้วขยายออกไปเรื่อยๆ จนมีการจับคู่สอนกันทั้งโรงเรียน ขั้นตอนการสอน ในการจัดให้เพื่อนนักเรียนสอนกันเป็นคู่ๆ ครูอาจดำเนินการ ดังนี้

1. เลือกนักเรียนที่จะเป็นผู้สอนและผู้เรียน ผู้ที่จะเป็นผู้สอนควรให้นักเรียนอาสาสมัครเอง

2. วางแผนการสอน โดยครูเป็นผู้กำหนดเนื้อหาที่จะให้สอน กำหนดวิธีสอน วิธีประเมินผล

3. ฝึกคนที่จะเป็นผู้สอน ให้มีทักษะในการสอนเพื่อให้สามารถดำเนินการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ดำเนินการสอน ตามแผนที่วางไว้ โดยมีครูเป็นผู้ควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด

5. ประเมินทางเลือกสอนของนักเรียนที่ยังบกพร่องอยู่ ตลอดจนประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนและประเมินผลทั้งโครงการ

ทำอย่างไรโครงการเพื่อนสอนเพื่อนจึงจะมีประสิทธิภาพ โครงการก็จะมีประสิทธิภาพจะต้องคำนึงถึงปัจจัยต่อไปนี้ คือ

1. ความสัมพันธ์ของนักเรียนทั้งสองคน คือ ทั้งผู้สอนและผู้เรียนจะต้องดำเนินไปอย่างราบรื่น
2. ผู้สอนจะต้องมีความรู้ และทักษะในเนื้อหาที่จะสอนเป็นอย่างดี จึงจะสามารถสอนเพื่อนได้
3. ทั้งสองคนจะต้องเข้าใจจุดมุ่งหมายร่วมกันและพยายามหาทางให้บรรลุเป้าหมายให้ได้
4. ผู้สอนจะต้องมีทักษะในการเป็นผู้สอนและผู้นำ ส่วนผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ตามที่ดี
5. หากมีการสอนเป็นกลุ่ม ผู้เรียนจะต้องมีความสนใจทักษะและความสามารถในระดับเดียวกัน
6. หากนักเรียนมีสัมพันธภาพไม่ดี ครูอาจเปลี่ยนคู่ได้

5. การเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning)

การเรียนแบบร่วมมือมีชื่อเป็นภาษาไทยหลายชื่อ เช่น การเรียนแบบสหร่วมใจ การร่วมเรียนร่วมรู้ เป็นต้น เป็นกลยุทธ์ทางการเรียนรู้อย่างหนึ่ง ที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนโดยให้นักเรียนเรียนเป็นกลุ่มอย่างมีระบบ เป็นการจัดกลุ่มขนาดเล็กประกอบด้วยนักเรียนที่มีความรู้หลายระดับแตกต่างกันให้ผู้เรียนได้เข้าใจเนื้อหาอย่างใดอย่างหนึ่ง นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเองตามที่ได้รับมอบหมาย และมีความรับผิดชอบในการสอนสมาชิกในกลุ่มให้มีความรู้ด้วย ดังนั้น การเรียนแบบร่วมมือจึงเป็น

- การจัดกิจกรรมกลุ่มที่ทุกคนในกลุ่มร่วมกันเรียนรู้ เน้นความสำเร็จของกลุ่ม
- สมาชิกทุกคนในกลุ่มร่วมมือกัน
- สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีความสำคัญ
- สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีความภาคภูมิใจร่วมกันเมื่อประสบความสำเร็จ

ทำไมจึงต้องมีการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีงานวิจัยสนับสนุนว่า การเรียนแบบนี้มีข้อดีหลายประการ คือ

1. ส่งเสริมการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
2. ทำให้นักเรียนมีความคงทนในการจำสูง
3. ส่งเสริมให้นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียน
4. ส่งเสริมการสื่อสารด้วยวาจาของนักเรียน
5. ส่งเสริมทักษะทางสังคมของนักเรียน
6. ส่งเสริมการยอมรับนับถือตนเองของนักเรียน

การเรียนแบบร่วมมือมีหลายลักษณะ ต่อไปนี้จะกล่าวถึงลักษณะ พอสังเขป

1. แบบตัวต่อ (Jigsaw) มีลักษณะดังนี้

ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละประมาณ 5 คน สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มจะได้รับมอบหมายให้ศึกษาหาความรู้จากแหล่งข้อมูลที่ครูมอบให้ เมื่อศึกษารู้เรื่องดีแล้ว จึงสอนสมาชิกในกลุ่ม กลุ่มอื่นก็ปฏิบัติเช่นเดียวกัน สมาชิกในแต่ละกลุ่ม จะมาร่วมประชุมกันเพื่อหาวิธีว่าสาระใดบ้างที่สำคัญ ที่จะนำกลับไปสอนในกลุ่มของตน เมื่อตกลงกันได้แล้ว จึงกลับไปกลุ่มของตน และสอนสมาชิกในกลุ่มของตนให้เข้าใจเนื้อหายิ่งขึ้น หลังจากนั้นจึงมีการทดสอบ

2. แบบคู่หู-คู่คิด (Think-Pair-Share) มีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 นักเรียนทุกคนคิดหาคำตอบสำหรับคำถามที่ครูกำหนดให้

ขั้นที่ 2 นักเรียนจับคู่กัน อภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่ครูมอบให้

(ตอบคำถาม)

ขั้นที่ 3 สลับคู่กันแลกเปลี่ยนความรู้กับคู่อื่นๆ จากนักเรียนทุกคนในชั้น

3. แบบการสัมภาษณ์ 3 ขั้นตอน (Three Step Interview) มีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ และให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มเลือกคู่ที่อยู่ในกลุ่มอื่น ครูกำหนดเนื้อหาและคำถามให้ แล้วให้แต่ละคู่หาคำตอบ

ขั้นที่ 2 แต่ละคู่สลับบทบาทกัน คนหนึ่งเป็นคนถามและอีกคนหนึ่งหาคำตอบ และแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน

ขั้นที่ 3 สมาชิกแต่ละคนแลกเปลี่ยนความรู้กับทุกคนในกลุ่ม

4. แบบการสัมภาษณ์ 3 นาที (Three – Minute Interview) ครูสอนเนื้อหาวิชาตามปกติ เมื่อสอนไปได้พอควรครูหยุดสอนแล้วให้เวลานักเรียน 3 นาที ในการทบทวนบทเรียนแล้วตอบคำถามครู หลังจากทบทวนและอภิปรายกันแล้ว

5. แบบการนับหัว (Numbered Head) ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ 4 คน สมาชิกในกลุ่มได้รับหมายเลขประจำตัวเป็นเลข 1, 2, 3 และ 4 ครูตั้งคำถามให้ทั้งกลุ่มคิด สมาชิกในกลุ่มร่วมกันอภิปรายและหาคำตอบ จนกระทั่งสมาชิกทุกคนตอบคำถามได้ทั้งหมด แล้วครูเรียกที่ละหมายเลข เช่น หมายเลข 1 สมาชิกที่ได้รับหมายเลข 2 ในทุกกลุ่มเป็นให้คำตอบ ผลัดเปลี่ยนเรียนหมายเลขอื่นจนครบ หรือเวียนซ้ำก็ได้

6. แบบทีม คู่เดี่ยว (Team Pair Solo) ครูมอบปัญหาให้นักเรียนค้นหาคำตอบ ให้ค้นหาทั้งกลุ่มก่อนโดยการอภิปรายกลุ่ม หรือช่วยกันคิดเพื่อค้นหาคำตอบ ถัดจากนั้นให้นักเรียนจับคู่กันเป็นคู่ๆ เพื่อค้นหาคำตอบ ขั้นสุดท้ายเป็นการค้นหาคำตอบด้วยตนเองเพียงลำพังคนเดียว เป็นการช่วยให้นักเรียนที่เรียนอย่างสามารถเรียนรู้ได้

7. แบบการห้อมล้อมนักปราชญ์ (Circle the Sage)

ครูสำรวจว่านักเรียนคนใดในห้องมีความรู้ในด้านใดด้านหนึ่งบ้าง เช่น มีนักเรียนคนหนึ่งไปเที่ยวนครวัดในประเทศเขมรมา คนที่ 2 ไปเที่ยวหลวงพระบางมา ฯลฯ แล้วให้นักเรียน 5-6 คน ไปรวมกลุ่มกับผู้รู้ทั้ง 2 คนนั้น ทั้ง 2 คนนี้ เรียกว่า “นักปราชญ์” (อาจมีนักปราชญ์ราว 5-6 คน

ในหนึ่งห้องเรียน) นักปราชญ์เป็นผู้ให้ความรู้ โดยการอธิบาย สาธิต แสดงภาพถ่าย วารสาร ฯลฯ นักเรียนที่ห้อมล้อมนักปราชญ์เป็นผู้จัดบันทึกข้อมูล และเรียนรู้ นักเรียนกลับเข้ากลุ่มของตน แล้วแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้รับมาให้ทุกคนในกลุ่มได้รู้และเข้าใจ รวมทั้งอภิปรายหาข้อยุติ หากมีความคิดเห็นแตกต่างกัน

8. แบบการเป็นหุ้นส่วน (Partners)

ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ 4 คน ในจำนวนนี้แบ่งครึ่งอีกกลุ่มละ 2 คน ครึ่งหนึ่งของแต่ละกลุ่มไปรวมกันอยู่อีกด้านหนึ่งของห้องเรียน อีกครึ่งหนึ่งซึ่งเป็นหุ้นส่วนเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลที่ครูมอบให้ สมาชิกส่วนนี้ศึกษาหาความรู้ให้ดี อาจจับคู่อภิปรายกัน เมื่อเข้าใจดีแล้วก็กลับไปยังทีมเดิมแล้วจับคู่สอนสมาชิกในกลุ่ม จนทุกคนเข้าใจดี มีการทดสอบกันเองด้วย

ในการสอนชั้นเรียนรวม การสอนแบบร่วมมือกันมีประโยชน์มาก เพราะเด็กเก่งจะได้ช่วยสอนเด็กอ่อนและทุกคนได้ร่วมกิจกรรมตามความสามารถของตน เด็กที่มีความต้องการพิเศษสามารถบรรลุผลตาม IEP

ปรัชญาที่เอื้อต่อการเรียนรวม

เก่า	ใหม่
1. การเรียนการสอนในโรงเรียนจะต้องดำเนินไปตามที่หลักสูตรกำหนด ห้ามออกนอกหลักสูตร	1. การเรียนการสอนในโรงเรียนเป็นการเตรียมเด็กเพื่อชีวิตในอนาคต ใน 3 มิติ คือ Lifelong, life wide, life deer
2. การทดสอบเป็นการประเมินผลการเรียน เช่น การประเมินความก้าวหน้าของเด็ก	2. การทดสอบควรนำผลมาใช้ในการประเมินว่า เด็กเรียนรู้ได้มากน้อยเพียงใด เพื่อปรับการสอนให้ดีขึ้น การประเมินผลอาจดูจากแฟ้มสะสมงาน ผลการจัดนิทรรศการหรือการแสดงออกด้านอื่นๆ ของเด็ก
3. ทุกคนคาดหวังว่าครูจะรู้คำตอบทุกอย่างในเนื้อหาวิชา ครูจึงให้นักเรียนจำข้อมูลให้มากที่สุด	3. ครูเก่งในวิชาที่ตนสอน แต่ไม่จำเป็นต้องรู้ทุกคำตอบ นักเรียนไม่ได้เรียนจากครูเท่านั้น แต่เรียนรู้จากเพื่อน จากแหล่งทรัพยากรในชุมชนและนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริง
4. ผู้ปกครองเป็นคนนอกการเรียนการสอน เป็นหน้าที่	4. ผู้ปกครองเป็นทั้งหุ้นส่วนและลูกค้าควรมีบทบาทสำคัญในการศึกษาของเด็ก

เก่า	ใหม่
5. การเรียนการสอน เป็นรายวิชาเป็นสาระ	5. การเรียนการสอนไม่แยกเป็นรายวิชา แต่ เช่น การบูรณาการหลายๆ วิชา
6. การเรียนการสอนเพื่อแสวงคำตอบ และเป็นคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว	6. การเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้เกิดคำถาม การเสาะแสวงหาความรู้ และค้นหาคำตอบ เพื่อการแก้ปัญหา
7. โรงเรียนคือ สถานที่สอนเด็กครูเป็นผู้สอน นักเรียนเป็นผู้สอนและปฏิบัติตามครู	7. โรงเรียนเป็นสถาบันของสังคม ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ร่วมกัน ทำงานให้เด็กได้เรียนรู้ร่วมกัน
8. ความสำเร็จขึ้นอยู่กับ “ผู้ชนะ” เพียงไม่กี่ คน คนที่เหลือเป็นตัวประกอบ (เช่น การ แข่งขันเคมีโอลิมปิก เป็นต้น)	8. ความสำเร็จเป็นของทุกคน ทุกคนมีส่วนร่วม ร่วม ทุกคนได้รับการพัฒนาขึ้น
9. การเรียนมุ่งที่ผลสัมฤทธิ์คะแนน เกรด และการรู้จักลำดับมีความสำคัญยิ่ง	9. การเรียนมุ่งเน้นที่กระบวนการทุกคนผ่าน กระบวนการ การประเมินผลนำมาใช้เพื่อการ วิจัยและกำหนดจุดประสงค์ในการเรียน
10. เป้าหมายสูงสุด : นักเรียนคือ ผลผลิต ของโรงเรียน	10. เป้าหมายสูงสุด : นักเรียนเป็นผลผลิต ของตนเอง พัฒนาความสนใจและ ความสามารถของตน ทุกคนได้รับการพัฒนา สู่ศักยภาพที่สุดของตนเอง ไม่เหมือนกัน

จากเอกสารที่กล่าวมาทั้งหมด อาจสรุปได้ว่า มีวิธีการสอนที่เหมาะสมกับห้องเรียนรวม โดยเฉพาะวิธีสอนดังกล่าวมีอย่างน้อย 5 วิธี ส่วนมากเป็นวิธีสอนที่มุ่งเน้นประสบการณ์การเรียนรู้

โดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง วิธีสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลางอาจไม่เหมาะสมกับห้องเรียนรวม จึง
จำเป็นที่ครูผู้สอนจะต้องปรับเปลี่ยนวิธีสอนของตนให้สอดคล้องกับชั้นเรียนรวม

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้จะกล่าวถึงระเบียบวิธีวิจัยในหัวข้อที่เกี่ยวกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยของการทดลอง ขั้นตอนในการทดลอง การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจะกล่าวถึงโดยละเอียดในแต่ละหัวข้อดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรให้แก่โรงเรียนระดับประถมศึกษาที่ให้บริการทางการศึกษาในช่วงชั้นที่ 1-2 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างได้แก่ โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดปราสาททอง) อำเภอเมืองจังหวัดสุพรรณบุรี เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีเจาะจงโดยใช้เกณฑ์ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนมีความสนใจเกี่ยวกับการเรียนรวมและยินดีให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ในการบริหารจัดการที่จะทำให้โครงการเรียนรวมประสบความสำเร็จ
2. ครูและบุคลากรอื่นในโรงเรียนจะให้ความร่วมมือในการดำเนินการเรียนรวม
3. มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษอยู่ในโรงเรียนเป็นปริมาณที่สอดคล้องกับทฤษฎีทางการศึกษาพิเศษ
4. โรงเรียนมีความพร้อมในด้านอาคารสถานที่
5. ผู้ปกครองไม่ขัดข้องที่จะดำเนินการโครงการเรียนรวม
6. การเดินทางคมนาคมสะดวก

จากผลการสำรวจเบื้องต้นพบว่า โรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททองมีคุณสมบัติครบถ้วนตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด คณะผู้วิจัยจึงมีมติเลือกโรงเรียนนี้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนต้นแบบในการจัดการเรียนรวมระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

หลังจากเลือกโรงเรียนแล้วจึงมีการคัดแยกเด็กได้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวมในโรงเรียนนี้ดังนี้

1. เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้	จำนวน	14	คน
2. เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	จำนวน	6	คน
3. เด็กออทิสติก	จำนวน	3	คน
4. เด็กปกติชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6	จำนวน	418	คน
5. ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6	จำนวน	50	คน
6. ผู้ปกครอง	จำนวน	371	คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีทั้งหมด 10 ชุด ดังนี้

1. แบบสำรวจเจตคติของครูต่อการเรียนรวม จำนวน 1 ชุด
2. แบบสำรวจเจตคติของผู้ปกครองต่อการเรียนรวม จำนวน 1 ชุด
3. แบบสำรวจความรู้ของครูเกี่ยวกับการเรียนรวม จำนวน 1 ชุด
4. แบบสำรวจเจตคติของนักเรียนต่อการเรียนรวม จำนวน 1 ชุด
5. แบบสำรวจปัญหาในการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการคัดแยกเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ จำนวน 1 ชุด
6. แบบสำรวจความสามารถในการรับและแปลผลข้อมูล (แบบ ครป.) ในการคัดแยกเด็ก เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ จำนวน 1 ชุด
7. แบบประเมินพัฒนาการของเด็ก ใช้ในการสังเกตและทดสอบพฤติกรรมของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 1 ชุด
8. แบบประเมินความสามารถทางเชาว์ปัญญา ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 1 ชุด
9. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้ในการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางภาษาไทยและคณิตศาสตร์ จำนวน 1 ชุด
10. แผนการสอน เป็นการสอนภาษาไทยและคณิตศาสตร์ ใช้ในการสอน 2 สาระ ดังกล่าวแก่กลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือชุดที่ 1 ,2, 3, และ 4 ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยเครื่องมือชุดที่ 1 และ 2 คำถามจะมีทั้งคำถามเชิงบวก (Positive) และคำถามเชิงปฏิเสธ (Negative) มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกแต่ละช่วง ดังนี้

สำหรับข้อความที่เป็นเชิงบวก (Positive) ในแบบสอบถามจะให้น้ำหนักคะแนน ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ค่าน้ำหนักเท่ากับ	5
เห็นด้วย	ให้ค่าน้ำหนักเท่ากับ	4
ไม่แน่ใจ	ให้ค่าน้ำหนักเท่ากับ	3
ไม่เห็นด้วย	ให้ค่าน้ำหนักเท่ากับ	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ค่าน้ำหนักเท่ากับ	1

สำหรับข้อความที่เป็นเชิงปฏิเสธ (Negative) ในแบบสอบถามจะให้น้ำหนักคะแนนในทางตรงกันข้าม ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ค่าน้ำหนักเท่ากับ	1
เห็นด้วย	ให้ค่าน้ำหนักเท่ากับ	2
ไม่แน่ใจ	ให้ค่าน้ำหนักเท่ากับ	3
ไม่เห็นด้วย	ให้ค่าน้ำหนักเท่ากับ	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ค่าน้ำหนักเท่ากับ	5

จากนั้นนำแบบสอบถามทั้ง 4 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบสำรวจเจตคติของครูต่อการเรียนรวม

ชุดที่ 2 แบบสำรวจเจตคติของผู้ปกครองต่อการเรียนรวม

ชุดที่ 3 แบบสำรวจความรู้ของครูเกี่ยวกับการเรียนรวม

ชุดที่ 4 แบบสำรวจเจตคติของนักเรียนต่อการเรียนรวม

ไปทดลองใช้ เพื่อนำมาวิเคราะห์ค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีของ Cronbach โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) โดยค่าความเที่ยงของเครื่องมือชุดที่ 1 แบบสำรวจเจตคติของครูต่อการเรียนรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.91 ค่าความเที่ยงของเครื่องมือชุดที่ 2 แบบสำรวจเจตคติของผู้ปกครองต่อการเรียนรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.87 ค่าความเที่ยงของเครื่องมือชุดที่ 3 แบบสำรวจความรู้ของครูเกี่ยวกับการเรียนรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 ค่าความเที่ยงของเครื่องมือชุดที่ 4 แบบสำรวจเจตคติของนักเรียนต่อการเรียนรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.80 ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าเครื่องมือทั้ง 4 ชุดมีค่าความเที่ยงและความเชื่อมั่นตามคุณสมบัติของเครื่องมือที่ดี เครื่องมือชุดที่ 5, 6, 7 และ 9 เป็นแบบสำรวจที่สร้างโดยหัวหน้าคณะวิจัยในการวิจัยในช่วงที่ผ่านมา มีคุณภาพดี มีเกณฑ์การตัดสิน (Norms) เครื่องมือชุดที่ 8 เป็นเครื่องมือที่สร้างโดยกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข เครื่องมือชุดที่ 10 ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือทุกชุดผ่านการหาคุณภาพแล้วและมีคุณภาพเชื่อถือได้

แบบแผนการทดลอง

ในการศึกษารั้งนี้ใช้การทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest-Posttest Design)

มีการวัดตัวแปรตามทุกตัวก่อนการทดลองดำเนินการทดลอง และวัดตัวแปรตามอีกครั้ง หลังการทดลองเพื่อศึกษาระดับตัวแปรก่อนและหลังการทดลองและมีการเปรียบเทียบตัวแปรก่อนและหลังการทดลอง

ขั้นตอนในการทดลอง

การทดลองดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาความเป็นไปได้ในการเลือกสถานที่ทำการทดลองได้ทำการศึกษาสถานที่ไม่ต่ำกว่า 3 แห่งและเลือกแหล่งที่มีความเป็นไปได้สูงสุด
2. เลือกสถานที่ทำการทดลอง นั่นคือ เลือกโรงเรียนที่เป็นไปตามเกณฑ์สูงสุดที่ตั้งไว้
3. วัดตัวแปรตามก่อน ลงมือทำการทดลองเพื่อให้ทราบระดับตัวแปรตาม ซึ่งจะได้อาสาพัฒนาให้สูงขึ้น
4. อบรมครูทั้งโรงเรียนเกี่ยวกับการเรียนรวมระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
5. คัดแยกนักเรียนตามสภาพความต้องการพิเศษได้นักเรียน 3 กลุ่มคือ เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและเด็กออทิสติก

6. ตัดสินสิทธิ์ทางการศึกษาพิเศษ ซึ่งตัดสินโดยคณะกรรมการที่ทางโรงเรียนจึงตั้งขึ้นเรียกว่า คณะกรรมการจัดการเรียนรวม ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาพิเศษ ผู้ปกครองและครูการศึกษาพิเศษ เมื่อเด็กถูกตัดสินว่า เช่น “เด็กที่มีความต้องการพิเศษ” เด็กจะได้รับสิทธิพิเศษทางการศึกษา เช่น ยกเว้นหลักสูตรปกติ แต่เรียนโดยหลักสูตรเฉพาะตัว และได้รับสิทธิเข้าเรียนในห้องเสริมวิชาการ ได้รับเครื่องมือและอุปกรณ์จำเป็นในการเรียน ได้รับการยกเว้นไม่ต้องสอบตามเกณฑ์ปกติ แต่สอบตามเนื้อหาที่เรียน เป็นต้น

7. ประเมินความต้องการพิเศษของเด็ก เป็นความต้องการพิเศษทางการศึกษา นั่นคือ มีการพิจารณาโดยคณะกรรมการว่า ทำอย่างไรเด็กจึงจะเรียนได้ จะต้องใช้ทรัพยากรอะไรอย่างไรบ้าง จะใช้เวลาเพิ่มขึ้นเท่าใด จึงจะทำให้เด็กเรียนได้ จะใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนอะไรบ้าง และจะสอนเด็กอย่างไร และสรุปเป็นแผนสำหรับเด็กแต่ละคน

8. จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Plan ใช้ตัวย่อว่า IEP) มีการจัดทำแผนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคนที่คัดเลือกไว้

9. จัดรูปแบบการให้บริการ ตามสภาพความพร้อมของนักเรียนและตามความพร้อมของโรงเรียนได้จัดรูปแบบการให้บริการ 3 รูปแบบคือ

9.1 รูปแบบที่ 1 การเรียนรวมเต็มเวลา (Full inclusion) โดยจัดให้เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่มีความบกพร่องไม่มากนักเรียนในห้องเรียนปกติ ห้องละไม่เกิน 1 คน หากห้องเรียนใดมีเด็กที่มีความต้องการพิเศษเกิน 1 คน ให้ไปเรียนในรูปแบบที่ 2 หรือ 3 ต่อไปนี้

9.2 รูปแบบที่ 2 การเรียนรวมบางเวลา (Partial inclusion) แต่ให้เรียนในห้องเสริมวิชาการ (resource room) เรียกแบบนี้ว่า Pull-Out Program เด็กกลุ่มนี้จะได้รับการจัดตารางเวลาให้เขามาเรียนในห้องเสริมวิชาการเฉพาะในช่วงวิชาภาษาไทย และคณิตศาสตร์ วิชาอื่นเรียนรวมในห้องปกติ

9.3 รูปแบบที่ 3 เป็นการเรียนรวมเต็มเวลา (Full inclusion) แต่มีครูผู้ช่วยคอยให้ความช่วยเหลือเด็ก เรียกชื่อแบบนี้ว่า Teachers Assistant Program นั่นคือ มีครูผู้ช่วยเข้าไปอยู่ในห้องเรียนโดยครูนั่งติดกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีเด็กประเภทนี้ห้องละ 1-2 คน มีครูผู้ช่วยกำกับเด็ก ห้องละ 1 คน ใช้กับเด็กที่มีความบกพร่องขั้นรุนแรง ได้แก่ เด็กออทิสติกและเด็กสมาธิสั้น ครูผู้ช่วยจะอยู่กับเด็กตลอดเวลา ไม่ว่าจะอยู่ในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน ตลอดทั้งวัน มีครูผู้ช่วย 2 กะ คือ เช้า 1 ชุด และบ่าย อีก 1 ชุด เป็นผู้ปกครองนักเรียนที่อาสาสมัครเข้ามาช่วยครู ไม่มีค่าตอบแทน เพราะเป็นอาสาสมัคร

เด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคน ถูกจัดให้อยู่ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งทั้ง 3 รูปแบบนี้ รูปแบบเหล่านี้ทางโรงเรียนเป็นผู้เลือกใช้รูปแบบด้วยความสมัครใจ ตามความพร้อมของตน

10. จัดสถานที่ สื่อ อุปกรณ์ และบุคลากร ในรูปแบบที่ 1 ใช้สื่อปกติ ตามที่ครูผู้สอนแต่ละวิชานำมาสอน ในรูปแบบที่ 2 มีครูประจำห้องในช่วงที่มีเด็กมาเรียน มีสื่อประจำห้องได้แก่ หนังสือที่เกี่ยวกับการสอนภาษาไทย เช่น แบบเรียนหนังสือพิมพ์ วารสาร หนังสือการ์ตูน และหนังสืออ่านประกอบมากมาย เครื่องคอมพิวเตอร์ 2 เครื่อง และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ชุดอ่านเขียนเรียนดี

สำหรับสอนภาษาไทยแก่เด็กแอลดี ชูดแก้ไขความบกพร่องทางคณิตศาสตร์แก่เด็กแอลดีและสื่ออื่นๆ อีก ทางโรงเรียนจัดครูมาประจำห้องเสริมวิชาการนี้

11. จัดบริการที่เกี่ยวข้อง (Related Services) มีบริการกายภาพบำบัด มีการบริการกิจกรรมบำบัดโดยผู้เชี่ยวชาญ โดยเฉพาะกลุ่มเด็กออทิสติกมีการฝึกและการบำบัดเป็นรายบุคคล โดยนำเด็กจากห้องเรียนเข้ามาใช้บริการช่วยเหลือเบื้องต้น (Early Intervention) ทุกวันพฤหัสบดี-ศุกร์ วันละ 1 ชั่วโมง ตลอดภาคเรียนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในกลุ่มฝึกได้ก็ได้รับการช่วยเหลือเบื้องต้นเช่นเดียวกัน

12. ดำเนินการทดลอง เมื่อทุกอย่างพร้อมการทดลองก็เริ่มขึ้นตามรูปแบบ และตามแผนที่วางไว้ ใช้เวลาในการทดลอง 1 ปีการศึกษา (2 ภาคเรียน) ในปีการศึกษา 2549 มีการปรับเปลี่ยนหลักสูตรและวิธีสอนให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน จำแนกตามตัวแปรตาม นั่นคือ มีการวัดทัศนคติของครู ความรู้ของครู ทัศนคติของผู้ปกครอง การทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย

13. มีการทบทวนแผน IEP และปรับปรุงแผนเพื่อนำมาใช้ในปีการศึกษาถัดไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

- วิเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครู ตามการรับรู้ของตนเอง เจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวม และเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนรวม โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

ถ้าค่าเฉลี่ยมีค่าน้อยกว่า 1.50	แสดงว่าประชากรมีระดับความรู้/เจตคติ/ความพึงพอใจต่ำมาก
ถ้าค่าเฉลี่ยมีค่าระหว่าง 1.50-2.49	แสดงว่าประชากรมีระดับความรู้/เจตคติ/ความพึงพอใจต่ำ
ถ้าค่าเฉลี่ยมีค่าระหว่าง 2.50-3.49	แสดงว่าประชากรมีระดับความรู้/เจตคติ/ความพึงพอใจปานกลาง
ถ้าค่าเฉลี่ยมีค่าระหว่าง 3.50-4.49	แสดงว่าประชากรมีระดับความรู้/เจตคติ/ความพึงพอใจสูง
ถ้าค่าเฉลี่ยมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 4.50	แสดงว่าประชากรมีระดับความรู้/เจตคติ/ความพึงพอใจสูงมาก
- วิเคราะห์เจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรวมโดยใช้เกณฑ์ดังนี้

ถ้าค่าเฉลี่ยมีค่าระหว่าง 0.00-0.60	แสดงว่าประชากรมีระดับเจตคติต่ำมาก
ถ้าค่าเฉลี่ยมีค่าระหว่าง 0.61-1.20	แสดงว่าประชากรมีระดับเจตคติต่ำ
ถ้าค่าเฉลี่ยมีค่าระหว่าง 1.21-1.80	แสดงว่าประชากรมีระดับเจตคติด้านกลาง
ถ้าค่าเฉลี่ยมีค่าระหว่าง 1.81-2.40	แสดงว่าประชากรมีระดับเจตคติสูง
ถ้าค่าเฉลี่ยมีค่าระหว่าง 2.40-3.00	แสดงว่าประชากรมีระดับเจตคติสูงมาก
- เปรียบเทียบเจตคติของครู และผู้ปกครองก่อนและหลังการทดลอง

4. วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ ว่าอยู่ในระดับใด โดยใช้เกณฑ์ของโรงเรียน

คะแนน 80 คะแนนขึ้นไป	เกรด 4
คะแนน 75-79 คะแนน	เกรด 3.5
คะแนน 70-74 คะแนน	เกรด 3
คะแนน 65-69 คะแนน	เกรด 2.5
คะแนน 60-64 คะแนน	เกรด 2
คะแนน 55-59 คะแนน	เกรด 1.5
คะแนน 50-54 คะแนน	เกรด 1
5. สังเกต และสัมภาษณ์ นักเรียนเพื่อพิจารณาความพึงพอใจในการเรียนรวม
6. จัดทำ Focus Group เพื่อศึกษาในแนวคิดและจัดทำข้อเสนอแนะ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลสถานภาพส่วนตัว เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพการสมรส อาชีพ สถานภาพของการเป็นผู้ปกครอง ชั้นปี และประเภทของเด็ก คำนวณโดยหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครู ตามการรับรู้ของตนเอง เจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวม เจตคติผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนรวม และเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรวม วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
3. ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบระดับความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครู ตามการรับรู้ของตนเอง และเจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวมโดยแยกตามเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และความรู้และเจตคติก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)
4. ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบระดับเจตคติผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนรวม โดยแยกตามเพศ สถานภาพการเป็นผู้ปกครอง และเจตคติก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)
5. ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบระดับเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรวม โดยแยกตามเพศ ประเภทของเด็ก และเจตคติก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)
6. ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบระดับความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครู ตามการรับรู้ของตนเอง และเจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวม ระหว่างอายุ รายได้ และสถานภาพสมรส โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) โดยมีอายุ รายได้ และสถานภาพสมรสเป็นตัวแปรอิสระ และคะแนนของแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครู ตามการรับรู้ของตนเอง และเจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวมเป็นตัวแปรตาม ถ้าพบว่าอายุ รายได้ และสถานภาพสมรสมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบภายหลัง (Post hoc) ด้วยสถิติทดสอบของ Scheffe ว่าอายุ รายได้ และสถานภาพสมรสใดที่แตกต่างกัน

7. ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบระดับเจตคติผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนรวมระหว่างอายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพสมรส และอาชีพ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) โดยมีอายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพสมรส และอาชีพเป็นตัวแปรอิสระ และคะแนนของแบบสอบถามเกี่ยวกับเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนรวมเป็นตัวแปรตาม ถ้าพบว่าอายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพสมรส และอาชีพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบภายหลัง (Post hoc) ด้วยสถิติทดสอบของ Scheffe ว่าอายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพสมรส และอาชีพใดที่แตกต่างกัน
8. ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบระดับเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรวมระหว่างชั้นปี โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) โดยชั้นปีเป็นตัวแปรอิสระ และคะแนนของแบบสอบถามเกี่ยวกับเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรวมเป็นตัวแปรตาม ถ้าพบว่าชั้นปีมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบภายหลัง (Post hoc) ด้วยสถิติทดสอบของ Scheffe ว่าอายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพสมรส และอาชีพใดที่แตกต่างกัน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาโรงเรียนต้นแบบในการเรียนรวมระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโรงเรียนต้นแบบในการจัดการเรียนรวมระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด จำนวน 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดปราสาททอง) เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นโรงเรียนสหศึกษา ที่มีนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวนประมาณ 1,000 คน และเก็บข้อมูลด้านความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครู เจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวม และเจตคติของผู้ปกครองต่อการเรียนรวม จากนั้นผู้วิจัยรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาแสดงดังตาราง

ตาราง 1 ตารางแสดงสถานภาพของครู จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพสมรส และอาชีพ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	6	12.0
หญิง	44	88.0
อายุ		
20-30 ปี	1	2.0
31-40 ปี	13	26.0
41-50 ปี	30	60.0
51-60 ปี	6	12.0
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	47	94.0
ปริญญาโทขึ้นไป	3	6.0

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
<u>รายได้ต่อเดือน</u>		
5,001-10,000 บาท	7	14.0
10,001-15,000 บาท	12	24.0
15,001-20,000 บาท	9	18.0
20,001-25,000 บาท	9	18.0
25,001 บาทขึ้นไป	13	26.0
<u>สถานภาพสมรส</u>		
โสด	7	14.0
สมรส	39	78.0
หม้าย/หย่าร้าง	4	8.0
<u>อาชีพ</u>		
รับราชการ	49	98.0
รับจ้าง/เอกชน	1	2.0

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงร้อยละ 88.0 และเป็นเพศชายร้อยละ 12.0 ในด้านอายุ มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มากที่สุด คือร้อยละ 60.0 รองลงมา มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.0 ในด้านระดับการศึกษา มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด คือร้อยละ 94.0 ในด้านรายได้ มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 25,001 บาทขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.0 รองลงมา มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,001-15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 24.0 ในด้านสถานภาพสมรส มีสถานภาพสมรสมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 78.0 รองลงมา สถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 14.0 ในด้านอาชีพ มีอาชีพรับราชการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 98.0

ตาราง 2 ตารางแสดงสถานภาพของผู้ปกครอง จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพสมรส อาชีพ และสถานภาพการเป็นผู้ปกครอง

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	86	23.2
หญิง	285	76.8
อายุ		
น้อยกว่า 20 ปี	6	1.6
21-30 ปี	80	21.6
31-40 ปี	165	44.5
41-50 ปี	65	17.5
51.-60 ปี	39	10.5
60 ปีขึ้นไป	16	4.3
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าประถมศึกษา	39	10.5
ประถมศึกษา	152	41.0
มัธยมศึกษา	132	35.6
อนุปริญญา/ปวส	36	9.7
ปริญญาตรี	11	3.0
ปริญญาโทขึ้นไป	1	0.3
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	215	58.0
5,001-10,000 บาท	120	32.3
10,001-15,000 บาท	19	5.1
15,001-20,000 บาท	7	1.9
20,001-25,000 บาท	5	1.3
25,001 บาทขึ้นไป	5	1.3
สถานภาพสมรส		
โสด	24	6.5
สมรส	258	69.5
หม้าย/หย่าร้าง	74	19.9
อื่น ๆ	15	4.0

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ		
ว่างงาน	24	6.5
ธุรกิจส่วนตัว	31	8.4
รับราชการ	14	3.8
เกษตรกร	18	4.9
รัฐวิสาหกิจ	2	0.5
ค้าขาย	73	19.7
รับจ้าง/เอกชน	186	50.1
อื่น ๆ	23	6.2
สถานภาพการเป็นผู้ปกครอง		
เด็กที่มีความต้องการพิเศษ	11	3.0
เด็กปกติ	360	97.0

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงร้อยละ 76.8 และเป็นเพศชายร้อยละ 23.2 ในด้านอายุ มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มากที่สุด คือร้อยละ 44.5 รองลงมา มีอายุระหว่าง 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.6 ในด้านระดับการศึกษา มีระดับการศึกษา ระดับประถมศึกษามากที่สุด คือร้อยละ 41.0 รองลงมา มีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 35.6 ในด้านรายได้ มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาทมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.0 รองลงมา มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 5,001-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 32.3 ในด้านสถานภาพสมรส มีสถานภาพสมรสมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.5 รองลงมา สถานภาพหม้าย/หย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 19.9 ในด้านอาชีพ มีอาชีพรับจ้าง/เอกชนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.1 รองลงมา มีอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 19.7 ในด้านสถานภาพความเป็นผู้ปกครอง มีสถานภาพการเป็นผู้ปกครองของเด็กปกติ คิดเป็นร้อยละ 97.0 และมีสถานภาพการเป็นผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 3.0

ตาราง 3 ตารางแสดงสถานภาพของนักเรียน จำแนกตามเพศ ชั้นปี และประเภทของเด็ก

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
<u>เพศ</u>		
ชาย	201	45.8
หญิง	238	54.2
<u>ชั้นปี</u>		
ประถมศึกษาปีที่ 1	73	16.6
ประถมศึกษาปีที่ 2	74	16.8
ประถมศึกษาปีที่ 3	72	16.4
ประถมศึกษาปีที่ 4	70	15.9
ประถมศึกษาปีที่ 5	73	16.6
ประถมศึกษาปีที่ 6	78	17.7
<u>ประเภทของเด็ก</u>		
เด็กปกติ	418	94.8
เด็กที่มีความต้องการพิเศษ	23	5.2

จากตารางที่ 3 พบว่า มีนักเรียนหญิงมากกว่านักเรียนชายเล็กน้อย นักเรียนทุกชั้นมีจำนวนใกล้เคียงกัน มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนนี้เพียง 5.2% ซึ่งเป็นจำนวนที่ไม่มากนัก

ตาราง 4 ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของคะแนนความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครู ตามการรับรู้ของตนเองภายหลังการทดลอง แยกเป็นรายข้อ

ข้อความ	($\bar{X}$)	SD	แปลผล
1. ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาหรือความเชื่อพื้นฐานในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	3.24	0.98	ปานกลาง
2. ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและสิทธิของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.12	0.94	ปานกลาง
3. ความรู้เกี่ยวกับระเบียบและแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.20	0.82	ปานกลาง
4. ความรู้เกี่ยวกับการปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการของเด็กพิเศษ	3.10	0.79	ปานกลาง
5. ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของโปรแกรมการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	3.08	0.78	ปานกลาง
6. ความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของบทบาทและความรับผิดชอบของครูในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	3.38	0.88	ปานกลาง
7. ความรู้เกี่ยวกับบทบาทของนักวิชาชีพต่าง ๆ ในกระบวนการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	3.06	0.77	ปานกลาง
8. ความรู้เกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.46	0.81	ปานกลาง
9. ความรู้เกี่ยวกับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.56	0.81	สูง
10. ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทต่าง ๆ	3.50	0.91	สูง
11. คุรุมีทัศนคติที่ดีต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.98	0.75	สูง
12. ความรู้เกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.46	0.86	ปานกลาง
13. ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบและวัตถุประสงค์ในการประเมินประเภทต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม	3.27	0.78	ปานกลาง
14. ความรู้เกี่ยวกับการวัดผลเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.32	0.89	ปานกลาง
15. ความรู้เกี่ยวกับการออกแบบ พัฒนา และดำเนินการใช้แผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	3.14	0.95	ปานกลาง
16. ความรู้เกี่ยวกับการนำวัสดุการสอนมาใช้จัดกิจกรรมในชั้นเรียนรวม	3.35	0.84	ปานกลาง
17. ความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอนทั่วไปและแบบบำบัดรักษา รวมถึงเทคนิคการสอนเฉพาะที่ใช้ในชั้นเรียนรวม	3.12	0.87	ปานกลาง
18. ความรู้และทักษะเกี่ยวกับวิธีการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหา	3.08	0.85	ปานกลาง
19. ความรู้เกี่ยวกับการผสมผสานการใช้กิจกรรมรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ในชั้นเรียนรวม	3.36	0.85	ปานกลาง
20. ความรู้เกี่ยวกับบริการเสริม สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่จัดโดยบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ	3.20	0.90	ปานกลาง
21. ความรู้เกี่ยวกับบทบาทของครูในการส่งต่อและประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง	3.20	0.90	ปานกลาง
รวม	3.28	0.68	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่าความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครูส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง โดยครูมีความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมที่จัดอยู่ในเกณฑ์สูง ได้แก่ ครูมีความรู้เกี่ยวกับครูและ

บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทต่าง ๆ และครูมีทัศนคติที่ดีต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ตาราง 5 ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของคะแนนเจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวม ภายหลังจากทดลอง แยกเป็นรายข้อ

ข้อความ	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1. การจัดการเรียนรวมไม่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของเด็กปกติ	4.42	0.50	สูง
2. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีโอกาสได้รับการศึกษาเท่าเทียมกับเด็กปกติ	4.42	0.50	สูง
3. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษและเด็กปกติสามารถมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน	4.48	0.50	สูง
4. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กปกติมีการทบทวนบทเรียนมากขึ้นเพื่อช่วยสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	4.12	0.59	สูง
5. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนรู้ด้วยวิธีการหลากหลายมากขึ้น	4.34	0.56	สูง
6. การจัดการเรียนรวมทำให้ประสิทธิภาพการเรียนรู้ของเด็กปกติลดลง*	4.52	0.54	สูงมาก
7. การจัดการเรียนรวมเด็กที่มีความต้องการพิเศษไม่ได้ประโยชน์จากการเรียนรวม*	4.46	0.54	สูง
8. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษปรับตัวเข้ากับคนอื่น ๆ ได้มากขึ้น	4.34	0.59	สูง
9. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษปรับตัวเข้าหาซึ่งกันและกันมากขึ้น	4.26	0.69	สูง
10. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการปกติมีเจตคติที่ดีต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	4.32	0.59	สูง
11. การจัดการเรียนรวมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในเด็กปกติมากขึ้น	4.52	0.50	สูงมาก
12. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษรู้สึกตนเองมีคุณค่ามากขึ้น	4.44	0.54	สูง
13. การจัดการเรียนรวมทำให้ครูผู้สอนมีภาระงานมากขึ้น*	3.00	1.32	ปานกลาง
14. การจัดการเรียนรวมทำให้ครูมีส่วนร่วมในการเรียนของเด็กมากขึ้น	4.16	0.55	สูง
15. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีโอกาสได้รับสื่อ อุปกรณ์ช่วยเหลือมากขึ้น	4.32	0.65	สูง
16. การจัดการเรียนรวมทำให้ผู้ปกครองมีภาระงานมากขึ้น*	3.96	0.67	สูง
17. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กปกติเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ*	4.24	0.48	สูง
18. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเลียนแบบพฤติกรรมที่ดีของเด็กปกติมากขึ้น	4.30	0.58	สูง
19. การจัดการเรียนรวมทำให้การจัดการเรียนการสอนมีความยุ่งยากมากขึ้น*	4.06	0.71	สูง
20. การจัดการเรียนรวมเป็นการเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายมากขึ้น*	2.98	1.44	ปานกลาง
21. การจัดการเรียนรวมเป็นอุปสรรคในการเตรียมอาคาร สถานที่ อุปกรณ์ในการเรียนการสอน*	4.12	0.66	สูง

ข้อความ	(X)	SD	แปลผล
22. ท่านรู้สึกว่าการจัดการหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องไม่สนับสนุนการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม*	3.08	1.21	ปานกลาง
23. เด็กที่มีความต้องการพิเศษที่จบจากโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบการเรียนรวมมีโอกาสทางอาชีพการงานมากขึ้น	3.98	0.71	สูง
24. เด็กที่เรียนในสถานศึกษาที่มีการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมได้รับการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริง	4.30	0.54	สูง
25. การจัดการเรียนรวมทำให้สังคมเข้าใจเด็กที่มีความต้องการพิเศษมากขึ้น	4.50	0.51	สูงมาก
26. ท่านมั่นใจในระบบการศึกษาแบบเรียนรวม	4.10	0.74	สูง
27. การจัดการเรียนรวมเป็นการทำให้ทุกหน่วยงานให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนเด็กที่มีความต้องการพิเศษมากขึ้น	4.20	0.73	สูง
28. การจัดการเรียนรวมทำให้ประสิทธิภาพการสอนของครูเพิ่มมากขึ้น	4.04	0.73	สูง
29. การจัดการเรียนรวมในประเทศไทยยังไม่มีความก้าวหน้าเพียงพอ*	2.56	0.81	ปานกลาง
30. ท่านรู้สึกว่าการจัดการเรียนรวมไม่มีความเป็นไปได้ในประเทศไทย*	3.84	0.89	สูง
31. การจัดการเรียนรวมเป็นการเพิ่มค่าใช้จ่ายในการเตรียมอุปกรณ์การเรียนการสอนในโรงเรียน*	3.80	1.07	สูง
32. การจัดการเรียนรวมทำให้มีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	4.10	0.86	สูง
33. การจัดการเรียนรวมทำให้ผู้ปกครองมีโอกาสพูดคุยปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญ ครู นักการศึกษาเพิ่มขึ้น	4.42	0.73	สูง
34. การจัดการเรียนรวมทำให้ได้รับการอำนวยความสะดวกในการส่งต่อด้านการศึกษามากขึ้น	4.12	0.77	สูง
35. การจัดการเรียนรวมเป็นการเพิ่มภาระในการรับ-ส่งบุตรหลานของผู้ปกครองมากขึ้น*	4.32	0.62	สูง
36. การจัดการเรียนรวมจะทำให้ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้ การพัฒนาการฝึกเด็กเพิ่มมากขึ้น	4.32	0.51	สูง
37. การจัดการเรียนรวมทำให้ท่านมีความรู้เกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทนั้น ๆ มากขึ้น	4.46	0.50	สูง
38. การจัดการเรียนรวมทำให้ท่านได้รับคำแนะนำที่ถูกต้องเกี่ยวกับเด็กมากขึ้น	4.46	0.50	สูง
39. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ รวดเร็วขึ้น	4.52	0.50	สูงมาก
40. การจัดการเรียนรวมทำให้มีการสร้างความเสมอภาค/สิทธิประโยชน์แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษมากขึ้น	4.44	0.58	สูง
41. การจัดการเรียนรวมทำให้ท่านได้รับข้อมูลการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของเด็กด้านการเรียนการสอนมากขึ้น	4.38	0.60	สูง
42. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนไม่ทันเพื่อน*	4.32	0.65	สูง
43. การจัดการเรียนรวมทำให้ครูมีเวลาดูแลเด็กปกติลดลง*	4.44	0.58	สูง
รวม	4.15	0.32	สูง

จากตารางที่ 5 พบว่าเจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวมส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์สูง โดยครูมีเจตคติต่อการเรียนรวมที่จัดอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ได้แก่ การจัดการเรียนรวมทำให้ครูผู้สอนมีภาระงานมากขึ้น การจัดการเรียนรวมเป็นการเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายมากขึ้น ท่านรู้สึกว่ารัฐบาลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องไม่สนับสนุนการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม และการจัดการเรียนรวมในประเทศไทยยังไม่มีความหมายที่รองรับเพียงพอ และครูมีเจตคติต่อการเรียนรวมที่จัดอยู่ในเกณฑ์สูงมาก ได้แก่ การจัดการเรียนรวมทำให้ประสิทธิภาพการเรียนของเด็กปกติลดลง การจัดการเรียนรวมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในเด็กปกติมากขึ้น การจัดการเรียนรวมทำให้สังคมเข้าใจเด็กที่มีความต้องการพิเศษมากขึ้น และการจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ รวดเร็วขึ้น

ตาราง 6 ตารางแสดงค่าเฉลี่ย (X) ของคะแนนเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนรวม ภายหลังจากทดลอง แยกเป็นรายข้อ

ข้อความ	(X)	SD	แปลผล
1. การจัดการเรียนรวมไม่ส่งผลกระทบต่อ การเรียนของเด็กปกติ	4.08	0.84	สูง
2. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีโอกาสได้รับการศึกษา เท่าเทียมกับเด็กปกติ	4.16	0.78	สูง
3. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษและเด็กปกติสามารถมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน	4.17	0.73	สูง
4. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กปกติมีการทบทวนบทเรียนมากขึ้นเพื่อช่วยสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	4.16	0.74	สูง
5. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนรู้ด้วยวิธีการหลากหลายมากขึ้น	4.25	0.72	สูง
6. การจัดการเรียนรวมทำให้ประสิทธิภาพการเรียนของเด็กปกติลดลง*	3.10	1.145	ปานกลาง
7. การจัดการเรียนรวมเด็กที่มีความต้องการพิเศษไม่ได้ประโยชน์จากการเรียนรวม*	3.05	1.186	ปานกลาง
8. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษปรับตัวเข้ากับคนอื่น ๆ ได้มากขึ้น	4.24	0.69	สูง
9. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษปรับตัวเข้าหาซึ่งกันและกันมากขึ้น	4.23	0.63	สูง
10. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการปกติมีเจตคติที่ดีต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	4.09	0.77	สูง
11. การจัดการเรียนรวมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในเด็กปกติมากขึ้น	4.25	0.67	สูง
12. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษรู้สึกตนเองมีคุณค่ามากขึ้น	4.25	0.75	สูง
13. การจัดการเรียนรวมทำให้ครูผู้สอนมีภาระงานมากขึ้น*	3.42	1.15	ปานกลาง
14. การจัดการเรียนรวมทำให้ครูมีส่วนร่วมในการเรียนของเด็กมากขึ้น	3.96	0.79	สูง
15. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีโอกาสได้รับสื่อ อุปกรณ์ช่วยเหลือมากขึ้น	4.20	0.75	สูง

ข้อความ	(X)	SD	แปลผล
16. การจัดการเรียนรวมทำให้ผู้ปกครองมีภาระงานมากขึ้น*	3.06	1.20	ปานกลาง
17. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กปกติเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ*	3.02	1.15	ปานกลาง
18. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเลียนแบบพฤติกรรมที่ดีของเด็กปกติมากขึ้น	4.06	0.77	สูง
19. การจัดการเรียนรวมทำให้การจัดการเรียนการสอนมีความยุ่งยากมากขึ้น*	3.01	1.12	ปานกลาง
20. การจัดการเรียนรวมเป็นการเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายมากขึ้น*	3.08	1.20	ปานกลาง
21. การจัดการเรียนรวมเป็นอุปสรรคในการเตรียมอาคาร สถานที่ อุปกรณ์ในการเรียนการสอน*	3.06	1.17	ปานกลาง
22. ท่านรู้สึกว่ารัฐบาลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องไม่สนับสนุนการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม*	3.25	1.06	ปานกลาง
23. เด็กที่มีความต้องการพิเศษที่จบจากโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบการเรียนรวมมีโอกาสทางอาชีพการงานมากขึ้น	4.05	0.48	สูง
24. เด็กที่เรียนในสถานศึกษาที่มีการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมได้รับการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริง	4.08	0.71	สูง
25. การจัดการเรียนรวมทำให้สังคมเข้าใจเด็กที่มีความต้องการพิเศษมากขึ้น	4.21	0.71	สูง
26. ท่านมั่นใจในระบบการศึกษาแบบเรียนรวม	4.09	0.77	สูง
27. การจัดการเรียนรวมเป็นการทำให้ทุกหน่วยงานให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนเด็กที่มีความต้องการพิเศษมากขึ้น	4.19	0.75	สูง
28. การจัดการเรียนรวมทำให้ประสิทธิภาพการสอนของครูเพิ่มมากขึ้น	3.85	0.96	สูง
29. การจัดการเรียนรวมในประเทศไทยยังไม่มีความก้าวหน้าเพียงพอ*	3.61	0.89	สูง
30. ท่านรู้สึกว่าจัดการเรียนรวมไม่มีความเป็นไปได้ในประเทศไทย*	3.05	1.06	ปานกลาง
31. การจัดการเรียนรวมเป็นการเพิ่มค่าใช้จ่ายในการเตรียมอุปกรณ์การเรียนการสอนในโรงเรียน*	3.29	1.17	ปานกลาง
32. การจัดการเรียนรวมทำให้มีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.91	0.81	สูง
33. การจัดการเรียนรวมทำให้ผู้ปกครองมีโอกาสพูดคุยปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญ ครู นักการศึกษามากขึ้น	4.20	0.63	สูง
34. การจัดการเรียนรวมทำให้ได้รับการอำนวยความสะดวกในการส่งต่อด้านการศึกษามากขึ้น	4.08	0.78	สูง
35. การจัดการเรียนรวมเป็นการเพิ่มภาระในการรับ-ส่งบุตรหลานของท่านมากขึ้น*	3.26	1.20	ปานกลาง
36. การจัดการเรียนรวมจะทำให้ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้ การพัฒนาการฝึกเด็กเพิ่มมากขึ้น	4.19	0.70	สูง
37. การจัดการเรียนรวมทำให้ท่านมีความรู้เกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทนั้น ๆ มากขึ้น	4.07	0.82	สูง
38. การจัดการเรียนรวมทำให้ท่านได้รับคำแนะนำที่ถูกต้องเกี่ยวกับเด็กมากขึ้น	4.23	0.66	สูง
39. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ รวดเร็วขึ้น	4.24	0.70	สูง

ข้อความ	(X)	SD	แปลผล
40. การจัดการเรียนรวมทำให้มีการสร้างความเสมอภาค/สิทธิประโยชน์แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษมากขึ้น	4.30	0.70	สูง
41. การจัดการเรียนรวมทำให้ท่านได้รับข้อมูลการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของเด็กด้านการเรียนการสอนมากขึ้น	4.14	0.755	สูง
42. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนไม่ทันเพื่อน*	3.06	1.20	ปานกลาง
43. การจัดการเรียนรวมทำให้ครูมีเวลาดูแลเด็กปกติน้อยลง*	3.33	1.28	ปานกลาง
รวม	3.78	0.34	สูง

จากตารางที่ 6 พบว่าเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนรวมส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์สูง โดยผู้ปกครองมีเจตคติต่อการเรียนรวมที่จัดอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ได้แก่ การจัดการเรียนรวมทำให้ประสิทธิภาพการเรียนของเด็กปกติลดลง การจัดการเรียนรวมเด็กที่มีความต้องการพิเศษไม่ได้ประโยชน์จากการเรียนรวม การจัดการเรียนรวมทำให้ครูผู้สอนมีภาระงานมากขึ้น การจัดการเรียนรวมทำให้ผู้ปกครองมีภาระงานมากขึ้น การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กปกติเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การจัดการเรียนรวมทำให้การจัดการเรียนการสอนมีความยุ่งยากมากขึ้น การจัดการเรียนรวมเป็นการเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายมากขึ้น การจัดการเรียนรวมเป็นอุปสรรคในการเตรียมอาคาร สถานที่ อุปกรณ์ในการเรียนการสอน ท่านรู้สึกว่ารัฐบาลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องไม่สนับสนุนการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ท่านรู้สึกว่าจัดการเรียนรวมไม่มีความเป็นไปได้ในประเทศไทย การจัดการเรียนรวมเป็นการเพิ่มค่าใช้จ่ายในการเตรียมอุปกรณ์การเรียนการสอนในโรงเรียน การจัดการเรียนรวมเป็นการเพิ่มภาระในการรับ-ส่งบุตรหลานของท่านมากขึ้น การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนไม่ทันเพื่อน และการจัดการเรียนรวมทำให้ครูมีเวลาดูแลเด็กปกติน้อยลง

ตาราง 7 ตารางแสดงค่าเฉลี่ย (X) ของคะแนนเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรวม ภายหลังการทดลอง แยกเป็นรายข้อ

ข้อความ	(X)	SD	แปลผล
1. ฉันรู้สึกอย่างไรที่โรงเรียนของเรามีเด็กที่มีความต้องการพิเศษมาเรียนด้วย	2.59	0.53	สูงมาก
2. ฉันรู้สึกอย่างไรเมื่อมีเด็กพิเศษในห้องเรียน	2.41	0.61	สูงมาก
3. ฉันรู้สึกอย่างไรเมื่อต้องเล่นกับเด็กพิเศษ	2.44	0.64	สูงมาก
4. ฉันรู้สึกอย่างไรเมื่อต้องทำงานกลุ่มร่วมกับเด็กพิเศษ	2.31	0.68	สูง
5. ฉันรู้สึกอย่างไรเมื่อคุณครูมอบหมายให้ช่วยเหลือเด็กพิเศษ	2.60	0.57	สูงมาก
6. ฉันรู้สึกอย่างไร เมื่อต้องช่วยสอนเด็กพิเศษให้ทำการบ้าน	2.51	0.63	สูงมาก
7. ฉันสามารถเป็นเพื่อนกับเด็กพิเศษได้	2.64	0.57	สูงมาก
8. ฉันคิดว่าเด็กพิเศษควรเรียนในโรงเรียนเดียวกับฉัน	2.59	0.56	สูงมาก
9. ฉันคิดว่าเด็กพิเศษสามารถเรียนหนังสือได้	2.67	0.55	สูงมาก
10. ฉันคิดว่าฉันอยากช่วยให้เด็กพิเศษเรียนหนังสือได้	2.74	0.49	สูงมาก
รวม	2.53	0.37	สูงมาก

จากตารางที่ 7 พบว่าเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรวมส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์สูงมาก โดยนักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนรวมที่จัดอยู่ในเกณฑ์สูง จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ จินตนาการอย่างไรเมื่อต้องทำงานกลุ่มร่วมกับเด็กพิเศษ

ตาราง 8 ตารางแสดงระดับความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครู ตามการรับรู้ของตนเอง ภายหลังจากทดลอง

ด้าน	รวม (N=50 คน)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวม	3.2752	0.68470	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่าครูมีความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวม ตามการรับรู้ของตนเอง ภายหลังจากทดลองอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ตาราง 9 ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครู ตามการรับรู้ของตนเอง โดยแยกตามเพศ

เพศ	จำนวน (N)	$\bar{x}$	S.D	t	P
ชาย	6	3.2460	1.03342	-0.110	0.913
หญิง	44	3.2792	0.64024		

* $P < 0.05$

จากตารางที่ 9 แสดงว่าความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครู ตามการรับรู้ของตนเอง ของครูเพศชาย และครูเพศหญิงมีระดับความรู้ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 10 ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครู ตามการรับรู้ของตนเอง โดยแยกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (N)	$\bar{x}$	S.D	t	P
ปริญญาตรี	47	3.2806	0.69783	0.219	0.828
ปริญญาโท	3	3.1905	0.52381		

* $P < 0.05$

จากตารางที่ 10 แสดงว่าความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครู ตามการรับรู้ของตนเองของครูที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี และครูที่จบการศึกษาปริญญาโทมีระดับความรู้ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 11 ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครู ตามการรับรู้ของตนเอง โดยแยกตามอายุ

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	3	0.696	0.232	0.479	0.699
ภายในกลุ่ม	46	22.276	0.484		
รวม	49	22.972			

*P<0.05

จากตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) พบว่า อายุของครูทั้ง 4 กลุ่ม มีระดับความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครู ตามการรับรู้ของตนเองไม่แตกต่างกัน

ตาราง 12 ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครู ตามการรับรู้ของตนเอง โดยแยกตามรายได้

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	3	1.653	0.551	1.189	0.325
ภายในกลุ่ม	46	21.319	0.463		
รวม	49	22.972			

*P<0.05

จากตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) พบว่า รายได้ของครูทั้ง 5 กลุ่ม มีระดับความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครู ตามการรับรู้ของตนเองไม่แตกต่างกัน

ตาราง 13 ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครู ตามการรับรู้ของตนเอง โดยแยกตามสถานภาพสมรส

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	2	1.888	0.944	2.104	0.133
ภายในกลุ่ม	47	21.084	0.449		
รวม	49	22.972			

*P<0.05

จากตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) พบว่า สถานภาพสมรสของครูทั้ง 3 กลุ่ม มีระดับความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครู ตามการรับรู้ของตนเองไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครู ตามการรับรู้ของตนเอง โดยแยกตามประสบการณ์ในการสอน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	3	1.931	0.644	1.408	0.253
ภายในกลุ่ม	46	21.040	0.457		
รวม	49	22.972			

*P<0.05

จากตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) พบว่า อายุของครูทั้ง 4 กลุ่ม มีระดับความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครู ตามการรับรู้ของตนเองไม่แตกต่างกัน

ตาราง 15 ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครูก่อนและหลังการทดลอง ตามการรับรู้ของตนเอง

ระดับความรู้	จำนวน (N)	$\bar{x}$	S.D	t	P
ก่อนการทดลอง	50	2.0552	0.57283	-10.349	0.05*
หลังการทดลอง	50	3.2752	0.68470		

* P < 0.05

จากตารางที่ 15 แสดงว่าระดับความรู้ของครูเกี่ยวกับการเรียนรวมก่อนและหลังการทดลอง ตามการรับรู้ของตนเอง มีระดับความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยภายหลังการทดลองครุมีความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมสูงกว่าก่อนการทดลอง

ตาราง 16 ตารางแสดงระดับเจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวม ภายหลังการทดลอง

ด้าน	รวม (N=50 คน)		
	X	S.D.	ระดับ
เจตคติต่อการเรียนรวม	4.1507	0.32249	สูง

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่า ครูมีระดับเจตคติต่อการเรียนรวมภายหลังการทดลองอยู่ในเกณฑ์สูง

ตาราง 17 ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบเจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวม โดยแยกตามเพศ

เพศ	จำนวน (N)	$\bar{x}$	S.D	t	P
ชาย	6	4.2907	0.39977	1.137	0.261
หญิง	44	4.1316	0.31116		
รวม	50	4.1507	0.32249		

* $P < 0.05$

จากตารางที่ 17 แสดงว่าเจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวมของครูเพศชาย และครูเพศหญิงมีระดับเจตคติต่อการเรียนรวมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 18 ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบเจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวม โดยแยกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (N)	$\bar{x}$	S.D	t	P
ปริญญาตรี	47	4.1534	0.32340	0.231	0.818
ปริญญาโท	3	4.1085	0.37379		
รวม	50	4.1507	0.32249		

* $P < 0.05$

จากตารางที่ 18 แสดงว่าเจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวมของครูที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และครูที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทมีระดับเจตคติต่อการเรียนรวมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 19 ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบเจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวม โดยแยกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน (N)	$\bar{x}$	S.D	t	P
รับราชการ	49	4.1571	0.32261	0.982	0.331
อัตราจ้าง	1	3.8372	-		
รวม	50	4.1507	0.32249		

* P < 0.05

จากตารางที่ 19 แสดงว่าเจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวมของครูที่รับราชการ และครูอัตราจ้างมีระดับเจตคติต่อการเรียนรวมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 20 ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับเจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวม โดยแยกตามอายุ

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	3	0.364	0.121	1.181	0.327
ภายในกลุ่ม	46	4.732	0.103		
รวม	49	5.096			

*P<0.05

จากตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) พบว่า อายุของครูทั้ง 4 กลุ่ม มีระดับเจตคติต่อการเรียนรวมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 21 ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับเจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวม โดยแยกตามรายได้

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	4	0.768	0.192	1.996	0.111
ภายในกลุ่ม	45	4.328	0.096		
รวม	49	5.096			

*P<0.05

จากตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) พบว่า รายได้ของครูทั้ง 5 กลุ่ม มีระดับเจตคติต่อการเรียนรวมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 22 ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับเจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวม โดยแยกตามสถานภาพสมรส

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	2	0.067	0.034	0.315	0.731
ภายในกลุ่ม	47	5.029	0.107		
รวม	49	5.096			

*P<0.05

จากตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) พบว่า สถานภาพสมรสของครูทั้ง 3 กลุ่ม มีระดับเจตคติต่อการเรียนรวมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 23 ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบเจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวมก่อนและหลังการทดลอง

ระดับเจตคติ	จำนวน (N)	$\bar{x}$	S.D	t	P
ก่อนการทดลอง	50	3.5251	0.29771	-10.498	0.05*
หลังการทดลอง	50	4.1507	0.32249		

* P < 0.05

จากตารางที่ 23 แสดงว่าเจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวมก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยภายหลังการทดลองครูมีเจตคติต่อการเรียนรวมสูงกว่าก่อนการทดลอง

ตาราง 24 ตารางแสดงระดับเจตคติต่อการเรียนรวมของผู้ปกครอง ภายหลังจากการทดลอง

ด้าน	รวม (N=370 คน)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
เจตคติต่อการเรียนรวม	3.7831	0.34426	สูง

จากตารางที่ 24 แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองมีเจตคติต่อการเรียนรวมภายหลังจากการทดลองอยู่ในเกณฑ์สูง

ตาราง 25 ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนรวม โดยแยกตามเพศ

เพศ	จำนวน (N)	$\bar{x}$	S.D	t	P
ชาย	86	3.7737	0.39150	-0.288	0.773
หญิง	285	3.7859	0.32939		
รวม	371	3.7831	0.34426		

* P < 0.05

จากตารางที่ 25 แสดงว่าเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนรวมของผู้ปกครองเพศชาย และผู้ปกครองเพศหญิงมีระดับเจตคติต่อการเรียนรวมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 26 ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนรวม โดยแยกตามสถานภาพการเป็นผู้ปกครอง

สถานภาพการเป็นผู้ปกครอง	จำนวน (N)	$\bar{x}$	S.D	t	P
เด็กที่มีความต้องการพิเศษ	11	3.9302	0.52807	1.442	0.150
เด็กปกติ	360	3.7786	0.33719		
รวม	371	3.7831	0.34426		

* P < 0.05

จากตารางที่ 26 แสดงว่าเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนรวมของผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และผู้ปกครองของเด็กปกติมีระดับเจตคติต่อการเรียนรวมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 27 ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนรวม โดยแยกตามอายุ

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	5	0.404	0.081	0.679	0.640
ภายในกลุ่ม	365	43.447	0.119		
รวม	370	43.851			

*P<0.05

จากตารางที่ 27 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) พบว่า อายุของผู้ปกครองทั้ง 6 กลุ่ม มีระดับเจตคติต่อการเรียนรวมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 28 ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนรวม โดยแยกตามระดับการศึกษา

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	5	0.291	0.058	0.487	0.786
ภายในกลุ่ม	365	43.560	0.119		
รวม	370	43.851			

*P<0.05

จากตารางที่ 28 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) พบว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองทั้ง 6 กลุ่ม มีระดับเจตคติต่อการเรียนรวมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 29 ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนรวม โดยแยกตามรายได้

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	5	0.474	0.095	0.798	0.552
ภายในกลุ่ม	365	43.376	0.119		
รวม	370	43.851			

*P<0.05

จากตารางที่ 29 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) พบว่า รายได้ของผู้ปกครองทั้ง 6 กลุ่ม มีระดับเจตคติต่อการเรียนรวมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 30 ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนรวม โดยแยกตามสถานภาพสมรส

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	3	0.096	0.032	0.267	0.849
ภายในกลุ่ม	367	43.755	0.119		
รวม	370	43.851			

*P<0.05

จากตารางที่ 30 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) พบว่า สถานภาพสมรสของผู้ปกครองทั้ง 4 กลุ่ม มีระดับเจตคติต่อการเรียนรวมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 31 ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนรวม โดยแยกตามอาชีพ

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	7	0.689	0.098	0.828	0.565
ภายในกลุ่ม	363	43.162	0.119		
รวม	370	43.851			

*P<0.05

จากตารางที่ 31 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) พบว่า อาชีพของผู้ปกครองทั้ง 8 กลุ่ม มีระดับเจตคติต่อการเรียนรวมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 32 ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนรวมก่อนและหลังการทดลอง

ระดับเจตคติ	จำนวน (N)	$\bar{x}$	S.D	t	P
ก่อนการทดลอง	371	3.4911	0.35153	-11.019	0.05*
หลังการทดลอง	371	3.7831	0.34426		

* P < 0.05

จากตารางที่ 32 แสดงว่าเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนรวมก่อนและหลังการทดลอง มีระดับเจตคติต่อการเรียนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยภายหลังการทดลองผู้ปกครองมีเจตคติที่มีต่อการเรียนรวมสูงกว่าก่อนการทดลอง

ตาราง 33 ตารางแสดงระดับเจตคติต่อการเรียนรวมของนักเรียน ภายหลังการทดลอง

ด้าน	รวม (N=441 คน)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
เจตคติต่อการเรียนรวม	2.5281	0.36547	สูงมาก

จากตารางที่ 33 แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนรวมภายหลังการทดลองอยู่ในเกณฑ์สูงมาก

ตาราง 34 ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรวม โดยแยกตามเพศ

เพศ	จำนวน (N)	$\bar{x}$	S.D	t	P
ชาย	201	2.5075	0.37161	-1.207	0.228
หญิง	238	2.5496	0.35800		
รวม	439	2.5303	0.36448		

* P < 0.05

จากตารางที่ 34 แสดงว่าเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรวมของเด็กชาย และเด็กหญิงมีระดับเจตคติต่อการเรียนรวมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 35 ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรวม โดยแยกตามประเภทของเด็ก

ประเภทของเด็ก	จำนวน (N)	$\bar{x}$	S.D	t	P
เด็กที่มีความต้องการพิเศษ	23	2.6522	0.40550	1.676	0.095
เด็กปกติ	418	2.5213	0.36245		
รวม	441	2.5281	0.36547		

* P < 0.05

จากตารางที่ 35 แสดงว่าเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรวมของนักเรียนที่เป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และเด็กปกติมีระดับเจตคติต่อการเรียนรวมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 36 ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรวม โดยแยกตามชั้นปี

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	5	11.472	2.294	21.292	0.05*
ภายในกลุ่ม	434	46.768	0.108		
รวม	439	58.240			

*P<0.05

จากตารางที่ 36 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) พบว่า นักเรียนทั้ง 6 ชั้นปี มีระดับเจตคติต่อการเรียนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบว่า คะแนนเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรวมของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นปีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P < 0.05$) ผู้วิจัยจึงทดสอบภายหลังด้วยสถิติทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe' Procedure) ดังแสดงในตารางที่ 36

ตาราง 37

ตารางแสดงผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่จากค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรวม แยกตามชั้นปี

ชั้นปี	ป.1 $\bar{X}=2.8274$	ป.2 $\bar{X}=2.6514$	ป.3 $\bar{X}=2.4667$	ป.4 $\bar{X}=2.4629$	ป.5 $\bar{X}=2.3452$	ป.6 $\bar{X}=2.4269$
ป.1	-	-0.1760	-0.3607*	-0.3645*	-0.4822*	-0.4005*
ป.2	0.1760	-	-0.1847*	-0.1885*	-0.3061*	-0.2244*
ป.3	0.3607*	0.1847*	-	-0.0038	-0.1215	-0.0397
ป.4	0.3645*	0.1885*	0.0038	-	-0.1177	-0.0359
ป.5	0.4822*	0.3061*	0.1215	0.1177	-	0.0817
ป.6	0.4005*	0.2244*	0.0397	0.0359	-0.0817	-

* $P < 0.05$

จากตารางที่ 37 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรวมมีความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีเจตคติต่อการเรียนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีเจตคติต่อการเรียนรวมสูงกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีเจตคติต่อการเรียนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีเจตคติต่อการเรียนรวมสูงกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แต่ไม่แตกต่างจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ตาราง 38 ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรวมก่อนและหลังการทดลอง

ระดับเจตคติ	จำนวน (N)	$\bar{x}$	S.D	t	P
ก่อนการทดลอง	441	2.5281	0.36547	6.483	0.05*
หลังการทดลอง	441	2.3603	0.40440		

* P < 0.05

จากตารางที่ 38 แสดงว่าเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรวมก่อนและหลังการทดลอง มีระดับเจตคติต่อการเรียนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยภายหลังการทดลอง นักเรียนมีเจตคติที่มีต่อการเรียนรวมสูงกว่าก่อนการทดลอง

ตาราง 39 ตารางแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ (เด็กแอลดี) ที่เรียนในห้องเสริมวิชาการ ก่อนและหลังการทดลอง

คนที่	ระดับชั้น	ก่อนการทดลอง ภาคเรียนที่ 1/2549 เกรดที่ได้รับ	หลังการทดลอง ภาคเรียนที่ 2/2549 เกรดที่ได้รับ	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
1	ป.1/2	1.5	4	สูงขึ้น
2	ป.1/4	2.5	4	สูงขึ้น
3	ป.2/4	1.5	4	สูงขึ้น
4	ป.4/1	2	4	สูงขึ้น
5	ป.5/1	2	4	สูงขึ้น
6	ป.5/2	1	4	สูงขึ้น
7	ป.5/2	1	3	สูงขึ้น
8	ป.6/1	2	4	สูงขึ้น
9	ป.6/1	2	4	สูงขึ้น
10	ป.6/2	2.5	4	สูงขึ้น
11	ป.6/3	2.5	4	สูงขึ้น
12	ป.6/3	2.5	3	สูงขึ้น
13	ป.6/4	3	4	สูงขึ้น

จากตารางที่ 39 พบว่า เด็กแอลดีที่เรียนในห้องเสริมวิชาการในชั่วโมงวิชาภาษาไทย มีคะแนนสอบปลายภาคเรียนที่ 2/2549 (ตาม IEP) วิชาภาษาไทยอยู่ในระดับ 3 และ 4 โดยมีผู้ได้คะแนนระดับ 3 จำนวน 2 คน จากนักเรียนที่เป็นเด็กแอลดีทั้งหมด 13 คน คิดเป็นร้อยละ 15.4 และมีนักเรียนที่เป็นเด็กแอลดีได้คะแนนระดับ 4 จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 84.6 แสดงว่า

นักเรียนที่เป็นเด็กแอลดีส่วนใหญ่ได้คะแนนวิชาภาษาไทยระดับ 4 และพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กแอลดีที่ได้เรียนในห้องเสริมวิชาการในช่วงโมงวิชาภาษาไทยมีผลการเรียนสูงขึ้น

ตาราง 40 ตารางแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ (เด็กแอลดี) ที่เรียนในห้องเสริมวิชาการ ก่อนและหลังการทดลอง

คนที่	ระดับชั้น	ก่อนการทดลอง ภาคเรียนที่ 1/2549 เกรดที่ได้รับ	หลังการทดลอง ภาคเรียนที่ 2/2549 เกรดที่ได้รับ	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
1	ป.1/2	2	4	สูงขึ้น
2	ป.1/4	3	4	สูงขึ้น
3	ป.2/1	1	4	สูงขึ้น
4	ป.2/2	1	4	สูงขึ้น
5	ป.2/4	2	4	สูงขึ้น
6	ป.4/1	1.5	4	สูงขึ้น
7	ป.4/4	1.5	4	สูงขึ้น
8	ป.5/1	1	4	สูงขึ้น
9	ป.5/2	1	3	สูงขึ้น
10	ป.5/2	1	4	สูงขึ้น
11	ป.6/1	2	4	สูงขึ้น
12	ป.6/1	1.5	4	สูงขึ้น
13	ป.6/2	1.5	3	สูงขึ้น
14	ป.6/4	3	4	สูงขึ้น

จากตาราง 40 พบว่า เด็กแอลดีที่เรียนในห้องเสริมวิชาการในช่วงโมงวิชาคณิตศาสตร์ มีคะแนนสอบปลายภาคเรียนที่ 2/2549 (ตาม IEP) วิชาคณิตศาสตร์อยู่ในระดับ 3 และ 4 โดยมีผู้ได้คะแนนระดับ 3 จำนวน 2 คน จากนักเรียนที่เป็นเด็กแอลดีทั้งหมด 14 คน คิดเป็นร้อยละ 14.3 และมีนักเรียนที่เป็นเด็กแอลดีได้คะแนนระดับ 4 จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 85.7 แสดงว่านักเรียนที่เป็นเด็กแอลดีส่วนใหญ่ได้คะแนนวิชาคณิตศาสตร์ระดับ 4 และพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กแอลดีที่ได้เรียนในห้องเสริมวิชาการในช่วงโมงวิชาคณิตศาสตร์มีผลการเรียนสูงขึ้น

รายงานพัฒนาการ
ด.ช.อัศรพล (น้องฟลุค) ชั้น ป.1/2

ด.ช.อัศรพล (น้องฟลุค) ได้ไปสังเกตพฤติกรรมในห้องเรียน และสัมภาษณ์ครูประจำชั้น พบสิ่งที่เป็นปัญหาของน้องดังนี้

พฤติกรรมที่เป็นปัญหา

1. ไม่ค่อยสบตา
2. สมาธิในการทำงานสั้น วอกแวกง่าย
3. มีปัญหาในการควบคุมตนเอง โดยเรื่องการพูด จะพูดแต่สิ่งที่ตนเองสนใจโดยไม่ฟังคำสั่งหรือคำถามของครู มักตอบไม่ตรงคำถามและนอกเรื่อง
4. เมื่อนั่งเรียนในห้อง นั่งคนเดียว ไม่รบกวนชั้นเรียนแต่ไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนเลย ครูประจำชั้นจะสอนเดี่ยวในห้อง เมื่องานเสร็จแล้วก็เล่นเงี้ยวๆ ตามลำพัง

การแสดงออกทางภาษา

การแสดงออกทางภาษาดี มีทักษะในการสื่อสารบอกความต้องการและบอกเล่าเรื่องที่ตนเองสนใจได้ แต่จะพูดเรื่องที่ตนเองสนใจเท่านั้น ไม่ค่อยมีสมาธิในการฟัง และมักตอบไม่ตรงคำถาม

ทักษะความพร้อมทางวิชาการ

การเรียนรู้ล่าช้ากว่าวัย มีปัญหาเรื่องสมาธิในการเรียน และมีปัญหาการรับรู้ ต้องซ้ำทวนบ่อยๆ และสอนซ้ำๆ ยังเขียนตัวหนังสือตามรอยประ เขียนเองไม่ได้

พัฒนาการหลังจากจัดกิจกรรมในห้องซ่อมเสริม

พฤติกรรมกรเรียน

สมาธิในการเรียนดีขึ้น น้องสามารถควบคุมตนเองได้ดี ลดการพูดลง ตั้งใจและกระตือรือร้นในการทำงานมากขึ้น ทักษะในการฟังคำสั่งและตอบคำถามดีขึ้นมาก

ภาษาไทย อ่านพยัญชนะ ก-ข แบบรูปภาพได้ คัดชื่อ-นามสกุล ตามรอย และจากแบบ โดยครูกำหนดจุดให้ ลากเส้นต่อจุด เป็นรูป

โดยครูกำหนดจุดสีให้สังเกตเขียนตัวพยัญชนะ ที่เป็นชื่อเล่นได้เอง ฝึกการขมวดหัวตัวพยัญชนะ โดยกำหนดจุดสี

คณิตศาสตร์ รู้จักตัวเลข 1-5 โดยดูแบบและจับคู่จากบัตรคำและตัวเลขพลาสติก

รู้จักรูปทรงเรขาคณิต

ข้อเสนอแนะ

ควรกระตุ้นให้น้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องให้มากขึ้น และต้องดึงมาสอนตัวต่อตัว เพื่อเตรียมทักษะทางวิชาการในห้องซ่อมเสริมทุกวันอย่างน้อยวันละครึ่งชั่วโมง

รายงานพัฒนาการ
ด.ช.ศุภมงคล (อั่งเปา) ชั้นอนุบาล 1/2

ด.ช.ศุภมงคล (อั่งเปา) จากการสังเกต สัมภาษณ์ผู้ปกครองและครูประจำชั้น พบว่ามีปัญหาดังต่อไปนี้

พฤติกรรมที่เป็นปัญหา

1. สมาธิสั้นมาก ไม่อยู่นิ่ง หุนหันพลันแล่น
2. มีพฤติกรรมก้าวร้าว เล่นรุนแรง หยัดตัวเองไม่ได้
3. ไม่รู้จักระเบียบและการรอคอย เข้าแถว ต่อคิวไม่เป็น

พฤติกรรมดังกล่าวจะลดลงเมื่อทานยา ควบคุมตนเองได้มากขึ้น นั่งรวมกลุ่มกับเพื่อนได้ แต่เรื่องระเบียบและการรอคอยยังทำไม่ได้ครูต้องคอยตักเตือน

พฤติกรรมการเรียนรู้

นั่งทำงานตามลำพังไม่ได้ ครูต้องให้ทำตัวต่อตัวงานจึงเสร็จ

พัฒนาการหลักจากจัดกิจกรรมในห้องซ่อมเสริม

เนื่องจากสภาพห้องที่เงียบและการที่ห้องอั่งเปาอยู่คนเดียวทำให้น้องมีสมาธิในการเรียนดีขึ้น ให้ความร่วมมือในการเรียนและกิจกรรมต่างๆ ดีมาก แต่ต้องวางเงื่อนไข ให้แรงเสริมที่ชอบ ได้แก่ ตู๊กตาหุ่นยนต์ต่างๆ โดยมีครูประจำชั้นให้ความร่วมมือด้วย เพราะน้องมักมีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อน เล่นรุนแรง ชอบเอาของๆ เพื่อนไป ครูต้องฝึกทักษะทางสังคม ให้รู้จักขอเพื่อน และรู้จักแบ่งปัน ตลอดจนการเล่นที่ถูกต้อง ปรากฏว่าพฤติกรรมดังกล่าวลดลง ควบคุมตนเองได้ดีขึ้นมาก

ทักษะเตรียมความพร้อมทางวิชาการ

กล้ามเนื้อมัดย่อย ทักษะการใช้กรรไกรน้องทำได้ดีแต่ยังตัดกระดาษรูปทรงเรขาคณิต ยังไม่ได้ มีความพยายามตั้งใจดีมาก

ภาษาไทย อ่านตัวพยัญชนะ ก-ฮ โดยไม่มีรูปภาพ ฝึกกลีลามือ ลากเส้นต่อจุด จำนวนสี่จุดได้ และเขียนตัวพยัญชนะ อ ป ง ตามรอยได้ โดยขมวดหัวได้ถูกทิศทาง

คณิตศาสตร์ เรียงลำดับ 1-5 ได้ ชี้ออกหรือหยิบตัวเลข 1-5 ตามคำสั่งได้

ข้อเสนอแนะ

ห้องอั่งเปามีพัฒนาการเรื่องทักษะทางสังคมดีขึ้นเป็นลำดับ โดยครูจะเสริมแรงทางบวก และให้คำชมอธิบายเหตุผลซึ่งน้องเข้าใจและพยายามปรับตัว ส่วนเรื่องทักษะการเรียนรู้สามารถทำได้ตามลำดับแต่ควรให้มากกว่าระดับทักษะทางวิชาการเพิ่มเติมเพื่อฝึกสมาธิในการเรียนรู้ที่ห้องซ่อมเสริมอย่างสม่ำเสมอด้วย

รายงานพัฒนาการ
ค.ช.จักรกฤษณ์ (น้องปลื้ม) ชั้นอนุบาล 2/2

ค.ช.จักรกฤษณ์ (น้องปลื้ม) จากการสังเกตพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในห้องและสัมภาระนี้ ครูประจำชั้นพบว่าน้องมีปัญหาดังนี้

ทักษะทางสังคม

1. ไม่รวมกลุ่มกับเพื่อน แยกตัวตามลำพัง เล่นแต่ดินน้ำมันไม่สนใจกิจกรรมอย่างอื่น ขอบวาดรูปซ้ำ ๆ
2. ยังเล่นกับเพื่อนไม่เป็น
3. ไม่สบตาม ไม่ค่อยพูดกับใคร
4. สมารถในการเรียนสั้น ไม่ค่อยให้ความร่วมมือ

การแสดงออกทางภาษา

ฟังคำสั่งและปฏิบัติตามได้ดี ตอบคำถามได้ ทักษะในการสื่อสารค่อนข้างดี แต่พูดไม่ชัด พูดเบาและเร็ว บางครั้งเล่นเสียงแบบไม่มีความหมาย

ทักษะเตรียมความพร้อมทางวิชาการ

กล้ามเนื้อมัดย่อย ยังไม่แข็งแรง จับดินสอยังไม่ถูกต้อง เขียนลีสลามือเส้นง่าย ๆ ตามรอย ยังไม่ได้ครูดองชี้แนะ

พัฒนาการหลังจากจัดกิจกรรมในห้องซ่อมเสริม

น้องปลื้มให้ความร่วมมือมากขึ้นในการเรียน ควบคุมตนเองได้ดี สมารถในการเรียนดีขึ้น ยอมทำตามเงื่อนไข โดยครูให้แรงเสริม โดยการให้เล่นของเล่นที่ชอบ น้องสามารถนั่งรวมกลุ่มกับเพื่อนในห้องได้ และยอมเล่นของเล่นอย่างอื่น หลากหลายมากขึ้น เข้าในห้องซ่อมเสริมก็ไม่ติดดินน้ำมัน น้องสามารถเล่นอย่างอื่นและร่วมเล่นกับครูได้ดีส่วนการเตรียมความพร้อมทางวิชาการ การจับดินสอมั่นคงขึ้น สามารถลากเส้นต่อจุด และเขียนตัวพยัญชนะ "ป" ได้ อ่านชื่อตนเอง "ปลื้ม" และอ่านตัวพยัญชนะ ป ล ม โดยไม่มีรูปภาพได้ถูกต้อง อ่านตัวพยัญชนะ ก-ฮ แบบมีรูปไม่มีรูปภาพได้ ฝึกลีสลามือในการขมวดหัวตัวพยัญชนะได้ถูกทิศทาง

ส่วนทักษะคณิตศาสตร์ สามารถเรียงลำดับ 1-5 ได้ หยิบตัวเลขและชี้บอก 1-5 ได้

เนื่องจากน้องมีอาสาสมัครมาช่วยเรียน โดยครูอาสาสมัครจะมาสังเกตการณ์และขอคำปรึกษาทำให้ได้กระตุ้นการเรียนรู้ในทุกด้าน โดยเฉพาะทักษะทางสังคมและการเล่นที่ดีขึ้นเป็นลำดับ น้องรู้จักการเล่นและร่วมกิจกรรมกับเพื่อนได้ดีขึ้นมาก

รายงานพัฒนาการ น้องป्लीม ชั้นอนุบาล 2/2

ด.ช.ป्लीม จากการสังเกตพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในห้องและสัมภาระครูประจำชั้นพบว่า
น้องมีปัญหาดังนี้

ทักษะทางสังคม

1. ไม่รวมกลุ่มกับเพื่อน แยกตัวตามลำพัง เล่นแต่ดินน้ำมันไม่สนใจกิจกรรมอย่างอื่น
ขอवादรูปซ้ำ ๆ
2. ยังเล่นกับเพื่อนไม่เป็น
3. ไม่สบตาม ไม่ค่อยพูดกับใคร
4. สมาธิในการเรียนสั้น ไม่ค่อยให้ความร่วมมือ

การแสดงออกทางภาษา

ฟังคำสั่งและปฏิบัติตามได้ดี ตอบคำถามได้ ทักษะในการสื่อสารค่อนข้างดี แต่พูดไม่ชัด
พูดเบาและเร็ว บางครั้งเล่นเสียงแบบไม่มีความหมาย

ทักษะเตรียมความพร้อมทางวิชาการ

กล้ามเนื้อมัดย่อย ยังไม่แข็งแรง จับดินสอยังไม่ถูกต้อง เขียนลีสลามือเส้นง่าย ๆ ตามรอย
ยังไม่ได้ครูดองชี้แนะ

พัฒนาการหลังจากจัดกิจกรรมในห้องซ่อมเสริม

น้องป्लीมให้ความร่วมมือมากขึ้นในการเรียน ควบคุมตนเองได้ดี สมาธิในการเรียนดีขึ้น
ยอมทำตามเงื่อนไข โดยครูให้แรงเสริม โดยการให้เล่นของเล่นที่ชอบ น้องสามารถนั่งรวมกลุ่ม
กับเพื่อนในห้องได้ และยอมเล่นของเล่นอย่างอื่น หลากหลายมากขึ้น เข้าในห้องซ่อมเสริมก็ไม่
ดิ้นดินน้ำมัน น้องสามารถเล่นอย่างอื่นและร่วมเล่นกับครูได้ดีส่วนการเตรียมความพร้อมทาง
วิชาการ การจับดินสอมั่นคงขึ้น สามารถลากเส้นต่อจุด และเขียนตัวพยัญชนะ "ป" ได้ อ่านชื่อ
ตนเอง "ป्लीม" และอ่านตัวพยัญชนะ ป ล ม โดยไม่มีรูปภาพได้ถูกต้อง อ่านตัวพยัญชนะ ก-ฮ
แบบมีรูปไม่มีรูปภาพได้ ฝึกลีสลามือในการขมวดหัวตัวพยัญชนะได้ถูกทิศทาง

ส่วนทักษะคณิตศาสตร์ สามารถเรียงลำดับ 1-5 ได้ หยิบตัวเลขและชื่อบอก 1-5 ได้

เนื่องจากน้องมีอาสาสมัครมาช่วยเรียน โดยครูอาสาสมัครจะมาสังเกตการณ์และขอ
คำปรึกษาทำให้ได้กระตุ้นการเรียนรู้ในทุกด้าน โดยเฉพาะทักษะทางสังคมและการเล่นที่ดีขึ้นเป็น
ลำดับ น้องรู้จักการเล่นและร่วมกิจกรรมกับเพื่อนได้ดีขึ้นมาก

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาโรงเรียนต้นแบบในการจัดการเรียนรวมระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในระดับประถมศึกษา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการเป็นแบบอย่างให้โรงเรียนประถมศึกษาทั้งประเทศในการจัดการเรียนรวม (Inclusive education)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 1 โรงเรียน เป็นโรงเรียนที่มีนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ประมาณ 1,000 คน เป็นโรงเรียนสหศึกษา เลือกโรงเรียนโดยวิธีเจาะจง ตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดโรงเรียนที่มีคุณสมบัติครบตามเกณฑ์ที่ใช้ในการวิจัย ทำการทดลอง 1 ปี การศึกษา ตั้งแต่เดือนเมษายน 2549 ถึงเดือนมีนาคม 2550 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบเครื่องหมาย t-test และ One-Way ANOVA

โรงเรียนต้นแบบนี้เป็นแบบอย่างที่ดีในการจัดการเรียนรวมในด้านต่อไปนี้

- การสร้างทัศนคติที่ดีของบุคลากรของโรงเรียนต่อการจัดการเรียนรวมระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
- การประเมินและการคัดแยกเด็ก
- กระบวนการตัดสินใจสิทธิทางการศึกษาพิเศษ
- การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
- การประเมินความต้องการพิเศษทางการศึกษาของเด็ก
- การจัดรูปแบบการเรียนรวมตามความสามารถของโรงเรียน
- การให้บริการและความช่วยเหลือ
- การบริหารและการนิเทศ
- การวัดผลประเมินผลเด็กเรียนรวม
- การเลื่อนชั้น การส่งต่อ

ผลการวิจัย พบว่า

1. ความรู้ของครูเกี่ยวกับการเรียนรวมภายหลังการทดลองโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
2. เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความรู้ของครูอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน มีความรู้อยู่ในระดับสูง 2 ด้าน คือ ด้านการวางแผนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และความรู้เกี่ยวกับลักษณะของเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทต่าง ๆ

3. ครูมีเจตคติเชิงบวกต่อการเรียนรวม
4. เจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวมหลังการทดลองอยู่ในระดับสูง
5. เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวมอยู่ในระดับสูงมาก 2 ข้อ อยู่ในระดับสูง 36 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 21 ข้อ
6. ผู้ปกครองมีเจตคติเชิงบวกต่อการเรียนรวมและอยู่ในระดับสูง
7. เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เจตคติของผู้ปกครองอยู่ในระดับสูง 30 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 14 ข้อ
8. นักเรียนมีเจตคติเชิงบวกต่อการเรียนรวมและอยู่ในระดับสูงมาก
9. เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรวมอยู่ในระดับสูงมาก 9 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 90 ของข้อคำถามทั้งหมด และมีเจตคติอยู่ในระดับสูง 1 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 10
10. ความรู้ของครูชายกับครูหญิงแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
11. ความรู้ของครูที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าระดับปริญญาตรีแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
12. ความรู้ของครูเมื่อจำแนกตามอายุแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
13. ความรู้ของครูเมื่อจำแนกตามรายได้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
14. ความรู้ของครูเมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรสแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
15. ความรู้ของครูเมื่อจำแนกตามประสบการณ์การสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
16. ความรู้ของครูก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยความรู้ของครูหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง
17. เจตคติของครูชายกับครูหญิงต่อการเรียนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
18. เจตคติของครูต่อการเรียนรวม เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
19. เจตคติของครูต่อการเรียนรวม เมื่อจำแนกตามอายุแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
20. เจตคติของครูต่อการเรียนรวม เมื่อจำแนกตามรายได้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
21. เจตคติของครูต่อการเรียนรวม เมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรสแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
22. เจตคติของครูต่อการเรียนรวมก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเจตคติของครูหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง
23. เจตคติของผู้ปกครองต่อการเรียนรวมเพศชายและเพศหญิงแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

24. เจตคติของผู้ปกครองของเด็กปกติกับผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีต่อการเรียนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
25. เจตคติของผู้ปกครองเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
26. เจตคติของผู้ปกครองเมื่อจำแนกตามรายได้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
27. เจตคติของผู้ปกครองเมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรสแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
28. เจตคติของผู้ปกครองเมื่อจำแนกตามอาชีพแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
29. เจตคติของผู้ปกครองต่อการเรียนรวมก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเจตคติของผู้ปกครองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง
30. เจตคติของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงต่อการเรียนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
31. เจตคติของเด็กที่มีความต้องการพิเศษและเด็กปกติต่อการเรียนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
32. เจตคติของนักเรียนเมื่อจำแนกตามชั้น (ป.1-ป.6) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเจตคติของนักเรียนชั้น ป.1 แตกต่างจากนักเรียนชั้น ป.3 ป.4 ป.5 และ ป.6 และเจตคติของนักเรียนชั้น ป.2 แตกต่างจากนักเรียนชั้น ป.3 ป.4 ป.5 และ ป.6 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
33. เจตคติของนักเรียนต่อการเรียนรวมก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเจตคติของนักเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง
34. ผลการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เคยสอบตกทุกคน ปรากฏว่าได้เกรด 4 เกือบทุกคน และมีคะแนนสูงขึ้นหลังการทดลอง
35. ผลการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เคยสอบตกทุกคน ปรากฏว่าได้เกรด 4 เกือบทุกคน และมีคะแนนสูงขึ้นหลังการทดลอง
36. เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีพัฒนาการทางวิชาการ อารมณ์ และสังคมสูงขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาที่พบว่า

1. ความรู้ของครูเกี่ยวกับการเรียนรวม ตามการรับรู้ของครูก่อนการทดลองอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าครูทั้งโรงเรียนโดยเฉลี่ยมีความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมพอควร จึงสามารถเริ่มดำเนินการทดลองจัดการเรียนรวมได้ หากครูมีความรู้เพิ่มขึ้น ก็จะทำให้การเรียนรวมดำเนินไปด้วยดีมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามหลังจากการทดสอบก่อนการทดลองสิ้นสุดลง ได้มีการอบรมครูเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษและเกี่ยวกับการเรียนรวมเป็นเวลา 3 วัน โดยครูทั้งโรงเรียนเข้ารับการอบรม เมื่อการทดลองเริ่มขึ้นและดำเนินไป ได้มีการให้ความรู้แก่ครูบ้างแต่เป็นเพียงครูบาง

คนไม่ใช่ครูทั้งโรงเรียน เมื่อมีการสอบถามความรู้ของครูอีกครั้งหนึ่งหลังการทดลอง ผลปรากฏว่า ความรู้เพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย เนื่องจากครูไม่ได้รับการอบรมเพิ่มจึงไม่มีความรู้เพิ่มขึ้น มีรายงานวิจัยระบุว่าครูที่มีเจตคติเชิงลบส่วนมากเป็นครูที่ไม่มีความรู้ไม่เคยสัมผัสเด็กที่มีความต้องการ พิเศษ ดังนั้นการจัดกิจกรรมเพื่อละลายพฤติกรรมของครูต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และต่อ การเรียนรวม จำเป็นจะต้องเป็นกิจกรรมที่ครูที่สอนเด็กปกติ มีโอกาส “สัมผัส” เด็กที่มีความ ต้องการพิเศษให้มากที่สุด อาจกล่าวได้ว่า การเรียนรวมมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จ หากครู ส่วนใหญ่ในโรงเรียนมีความรู้เกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

2. บุคลากรในโรงเรียนมีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดการเรียนรวม โดยรวมไม่ว่าจะเป็น ทัศนคติของผู้บริหารที่มีความสำคัญมาก ทัศนคติของครูผู้สอน ทัศนคติของนักเรียนทั้งนักเรียน ปกติและนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ล้วนมีทัศนคติในทางที่ดีต่อการจัดการเรียนรวมทั้งสิ้น จึง เป็นมูลเหตุสำคัญให้การจัดการเรียนรวมดำเนินไปอย่างมีสัมฤทธิ์ผล และเป็นตัวอย่างที่ให้แก่ โรงเรียนอื่นๆ ที่จะจัดการเรียนรวมว่าบุคลากรจะต้องมีแนวคิดในทางบวกต่อการจัดการเรียนรวม และต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในภาวะปัจจุบันที่ยังไม่มีกฎ ระเบียบ กฎหมายที่ชัดเจน เกี่ยวกับการเรียนรวม บุคคลที่สำคัญที่สุดในสถานศึกษาที่จะทำให้การเรียนรวมดำเนินไปได้คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ถ้าผู้บริหารไม่เห็นด้วยการอนุมัติต่างๆ ที่จะตามมาก็ลำบากยิ่ง แต่ถ้า ผู้บริหารเห็นด้วย การดำเนินการในขั้นต่อไปก็มักจะราบรื่น แต่วันหนึ่งในอนาคตที่โรงเรียนทุกโรง จะต้องเป็นโรงเรียนเรียนรวม กระทรวงศึกษาธิการจะต้องมีกฎระเบียบเกี่ยวกับการเรียนรวมที่ ผู้บริหารและครูจะต้องปฏิบัติตาม

เนื่องจากทัศนคติของบุคลากรต่อการจัดการเรียนรวมมีความสำคัญที่จะทำให้การเรียนรวม ประสบความสำเร็จหรือไม่ จึงควรมีการสำรวจทัศนคติของบุคลากรที่มีต่อการจัดการเรียนรวมและ ต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ หากพบว่าบุคลากรในโรงเรียนยังมีทัศนคติเชิงลบต่อการจัดการ เรียนรวม ก็ควรที่จะพัฒนาทัศนคติของบุคลากรเสียก่อน ให้มีทัศนคติเชิงบวกให้ได้ก่อน ลงมือ จัดการเรียนรวมและการพัฒนาทัศนคติเชิงบวก อาจกระทำได้หลายลักษณะ เช่น การจัด ประชุมสัมมนา การนำเสนอผลงานการวิจัย การระดมสมองระดมความคิด การฟังแนวคิดจาก ผู้เชี่ยวชาญ การประชุมกลุ่มย่อย เป็นต้น หลังจากนั้นจึงมีการวัดทัศนคติอย่างต่อเนื่อง เครื่องมือ ที่ใช้ในการวัดมีแล้วในภาคผนวกของงานวิจัยนี้

3. เจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนรวม ข้อค้นพบที่น่าสนใจมากสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ เจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนรวมก่อนการทดลองอยู่ในระดับสูง แสดงว่าผู้ปกครองมี ความคิดเห็นเชิงบวกต่อการให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีโอกาสเรียนรวมกับเด็กปกติ ดังนั้น ผู้ปกครองน่าจะให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนเป็นอย่างดีในการจัดการเรียนรวม ผู้ปกครองอาจ เป็นทรัพยากรบุคคล ที่สำคัญในการจัดการเรียนรวมก็ได้ จึงเป็นข้อคิดสำหรับโรงเรียนที่จะจัดการ เรียนรวมในอนาคตว่า ควรสร้างเจตคติของผู้ปกครองให้เป็นไปในทางบวกต่อการเรียนรวม และ ต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

4. เมื่อมีการเปรียบเทียบเจตคติของบุคลากรในโรงเรียน รวมทั้งเจตคติของนักเรียนและของผู้ปกครอง พบว่า เจตคติส่วนใหญ่ไม่ค่อยแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบุคลากรในโรงเรียนและผู้ปกครองมีเจตคติไปในทิศทางเดียวกัน คือ เป็นไปในทางบวก ซึ่งจะช่วยให้การจัดการเรียนรวมดำเนินไปอย่างขึ้น แต่เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติก่อนและหลังการทดลองพบว่า ส่วนใหญ่เจตคติหลังการทดลองสูงขึ้นแทบทั้งสิ้น แสดงว่า การทดลองครั้งนี้ประสบความสำเร็จในการเรียนรวมสามารถเป็นต้นแบบได้

5. การประเมินและการคัดแยกเด็ก (Identification) ก็มีความสำคัญในการจัดการเรียนรวม เพราะต้องมีการคัดแยกหรือคัดเลือกเด็กก่อนจึงจะทำให้การจัดการดำเนินไปอย่างเป็นระบบและเป็นระบบที่น่าจะมีประสิทธิภาพ ในโรงเรียนของชุมชน เด็กที่เข้าเรียนมักจะเป็นเด็กที่มาจากชุมชน และเด็กที่เกิดในชุมชนมักจะเป็นไปตามสภาพของการเกิดของประชากร นั่นคือ มีทั้งเด็กปกติและเด็กนอกระดับปกติ เด็กนอกระดับปกติ อาจมีความบกพร่องตั้งแต่กำเนิดไปจนถึงบกพร่องมาก อาจได้แก่ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งมีประมาณ 2-5% ของประชากร เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ซึ่งมีประมาณ 5% ของประชากร เด็กออทิสติกซึ่งมีประมาณ 2-3% ของประชากร และเด็กอื่นๆ อีกประมาณ 2-3% ของประชากร รวมเด็กเหล่านี้ทุกประเภทแล้ว จะมีราว 10% ของประชากร เด็กเหล่านี้จะเข้าสู่ระบบโรงเรียน มีจำนวนมากบ้างน้อยบ้างตามสถานการณ์ โรงเรียนจะปฏิเสธไม่รับเด็กเหล่านี้ก็ไม่ได้ เพราะเขามีสิทธิที่จะเข้าเรียนโรงเรียนจะต้องรับเขาเข้าเรียน และหาวิธีช่วยเหลือเขา วิธีหนึ่งที่จะนำไปสู่การช่วยเหลือคือ การคัดแยกเบื้องต้น เพื่อจัดประเภทเด็กตามสภาพความบกพร่องและให้การช่วยเหลือตามสภาพของเด็ก งานวิจัยนี้มีเครื่องมือการคัดแยกให้ และเป็นต้นแบบในการคัดแยกให้ด้วย

6. การตัดสินใจสิทธิทางการศึกษาพิเศษของเด็กเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญขั้นตอนหนึ่งที่จะทำให้การจัดการเรียนรวม และการจัดการศึกษาพิเศษประสบความสำเร็จ ในโรงเรียนต้นแบบมีขั้นตอนนี้ แต่ในระบบโรงเรียนทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนเรียนร่วมไม่มีขั้นตอนนี้ ปัญหาบางอย่างจะเกิดขึ้นจากการข้ามขั้นตอนนี้ เช่น ผู้ปกครองเด็กปกติเรียกร้องสิทธิของการให้บริการจากโรงเรียนในด้านการสอนซ่อมเสริม บริการสื่อเกี่ยวกับการอ่านการเขียน หรือบริการการใช้คอมพิวเตอร์ในการสอน หรือการตัดเกรดที่ผู้ปกครองเรียกร้องว่าไม่เท่าเทียมกัน หรือผู้ปกครองเด็กปกติบางคนเรียกร้องขอ IEP สำหรับบุตรของตน บริการดังกล่าวเป็นสิ่งที่เด็กปกติไม่ได้รับ แต่เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้รับ จึงอาจทำให้เกิดปัญหาขึ้น แต่ถ้ามีเกณฑ์การตัดสินใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับสิทธิที่จะได้รับบริการทางการศึกษาพิเศษแล้ว ผู้ปกครองจะเข้าใจและปฏิบัติตาม ดังนั้นขั้นตอนในการตัดสินใจสิทธิทางการศึกษาพิเศษ จึงมีความจำเป็นและควรตัดสินใจโดยคณะกรรมการซึ่งคณะกรรมการชุดนี้ประกอบขึ้นโดยผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญทางการศึกษาพิเศษ อาจประจำอยู่ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรืออาจประจำอยู่ในทุกโรงเรียนก็ได้ หากมีบุคลากรพร้อม

7. การจัดทำแผนจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individual Education Plan ใช้ตัวย่อว่า IEP) มีความสำคัญอย่างยิ่งและโรงเรียนจะต้องจัดทำแผนนี้สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคนก่อนเปิดภาพเรียนแรกของทุกปีการศึกษา ซึ่งเป็นไปตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดโรงเรียน

ส่วนใหญ่จะเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลได้ยังไม่ถึงขั้นดี เรียกว่า มีคุณภาพ เช่น แผนฯ ของเด็กทุกคนเหมือนกันหมด แผนของเด็กแอลดีปรับปรุงทั้ง 8 สาระ การตั้งจุดมุ่งหมายใน 1 ปี สูงเกินไปหรือต่ำเกินไป ไม่มีการประเมินผลและทำผลมาปรับปรุงแผนฯ ไม่ได้กำหนดการปรับเปลี่ยน (Accommodation) เกี่ยวกับหลักสูตรวิธีสอน การวัดผลประเมินผลไว้ใน IEP เป็นต้น

8. ขั้นตอนที่สำคัญอีกขั้นตอนหนึ่งในการจัดการเรียนรวมคือ การประเมินความต้องการพิเศษทางการศึกษาของเด็ก ขั้นตอนนี้ยังไม่เกิดขึ้นในวงการศึกษาของประเทศ ความหมายของขั้นตอนนี้ก็คือ ทางโรงเรียนจะต้องศึกษาว่า เด็กมีความต้องการพิเศษอย่างไรบ้างและทำอย่างไรจึงจะสนองความต้องการพิเศษทางการศึกษาพิเศษของเด็กได้ และจะสนองด้วยวิธีใด เช่น ในเด็กแอลดี ปัญหาถึงเด็กอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ การประเมินความต้องการก็คือ เด็กต้องการอ่านออกเขียนได้ ถ้าจะให้เด็กอ่านได้จะต้องสอนภาษาไทยในด้านการอ่านและการเขียนแยกต่างหากจากเด็กอื่นที่อ่านออกเขียนได้แล้ว และจะต้องสอนเพิ่มสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง จากเดิมสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวมเป็นสัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง ครูที่จะสอนจะต้องเป็นครูภาษาไทยที่สอนเก่ง หรือครูการศึกษาพิเศษ และจะต้องสอนในห้องเสริมวิชาการในระหว่างเวลาราชการ เครื่องมือที่ใช้คือ เครื่องคอมพิวเตอร์ พร้อมโปรแกรมการสอนอ่าน สอนเขียนที่เหมาะสมกับชั้นของเด็ก บริการเช่นนี้จะต้องดำเนินไปตลอดปีการศึกษานี้ เป็นต้น หากได้รับบริการที่ถูกต้องและเหมาะสมเช่นนี้ เด็กแอลดีจะสามารถอ่านออกเขียนได้แน่นอน

9. ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านการเขียนของเด็กแอลดีสูงขึ้น และอยู่ในระดับดี ทั้งที่ก่อนหน้านี้เด็กสอบตกในวิชาภาษาไทยตลอดกาล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนภาษาไทย ผู้วิจัยได้จัดหลักสูตรที่เหมาะสมกับเด็กซึ่งเป็นการสอน “ต่อยอด” ของเนื้อหาที่เด็กมีทักษะ มีการปรับวิธีการสอนให้เหมาะสมกับวิธีเรียนของเด็กเพราะนักวิจัยเชื่อว่าการสอนของครูสอดคล้องกับวิธีเรียนของเด็ก จะให้เด็กเรียนรู้ได้ดี และจะส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นด้วย อีกประการหนึ่งการวัดผลที่ผู้วิจัยใช้ได้ปรับปรุงให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่เด็กเรียน กล่าวคือครูจะสอบในเนื้อหาที่สอน จึงทำให้นักเรียนตอบคำถามในที่สอบได้ ในสภาวะการสอนปกติ ครูผู้สอนสอบโดยใช้ที่สอบเดียวกันกับเด็กปกติ แต่ข้อสอบดังกล่าวไม่เหมาะสมกับเด็กแอลดี ทั้งนี้เพราะว่าเนื้อหาที่เรียนยากเกินไป เด็กเรียนไม่ได้ จึงไม่เกิดการเรียนรู้ ด้วยเหตุนี้เด็กจึงสอบตก จึงเสนอแนะให้โรงเรียนปรับปรุงวิธีทดสอบเด็ก สอนในสิ่งที่เด็กเรียนได้และสอบในเนื้อหาที่ครูสอน และข้อสอบจะต้องสอดคล้องกับวิธีเรียนของเด็ก

10. ผลการวิจัยยังพบประเด็นที่น่าสนใจอีกว่าการจัดการเรียนรวม เด็กมีความพึงพอใจในการเรียนการสอน จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ และการสัมภาษณ์ในแนวลึกหลังการทดลองผลก็สอดคล้องกัน นั่นคือ เด็กมีความพึงพอใจ และมีความสุขในการเรียนการสอน ทั้งในวิชาภาษาไทยและวิชาคณิตศาสตร์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เด็กได้รับการเอาใจใส่จากครู ครูสอนในระดับที่เด็กเรียนได้ สื่อการเรียนการสอนน่าสนใจเพราะมีสื่อที่หลากหลาย รวมทั้งคอมพิวเตอร์ที่นำมาใช้ในการสอนอ่านสอนเขียน บรรยายภาคการเรียนการสอนเป็นกันเอง เป็นบรรยากาศที่อบอุ่น ไม่มีการตำหนิหรือลงโทษเมื่อเด็กตอบผิด สิ่งเหล่านี้ล้วน

ส่งเสริมให้เด็กมีความพึงพอใจในการเรียน ทำให้เด็กไม่เบื่อการอ่าน การเขียน ในที่สุดเด็กก็มีกำลังใจที่จะอ่าน และอ่านหนังสือได้ในที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ก. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. กระทรวงศึกษาธิการควรดำเนินการอย่างรีบด่วนในประเด็น ต่อไปนี้

- กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการเรียนรวมอย่างชัดเจน
- จัดทำเอกสารแนะนำแนวทางในการจัดการเรียนรวม
- ออกกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ หรือวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินและคัดแยก

เด็กที่มีความต้องการพิเศษ การจัดทำแผนจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลการประเมินความต้องการพิเศษ การให้บริการที่เกี่ยวข้อง การจัดหาบุคลากร การจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนให้เพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคอมพิวเตอร์ การวัดผลประเมินผล การเลื่อนชั้นและการสำเร็จการศึกษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษทั้ง 9 ประเภท

2. ขยายโรงเรียนเรียนรวมต้นแบบไปยังโรงเรียนปกติทั่ว ๆ ไป เท่าที่ผ่านมายังไม่มีโรงเรียนเรียนรวม (Inclusive School) มีแต่โรงเรียนเรียนร่วม (Mainstreaming School) ให้มีโรงเรียนเรียนรวมให้มากขึ้น หากเป็นไปได้ควรกำหนดให้โรงเรียนทุกโรงเรียนเป็นโรงเรียนเรียนรวม

ข. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. โรงเรียนเรียนร่วมทุกโรงเรียนควรศึกษาตัวอย่างจากโรงเรียนต้นแบบนี้ เพื่อนำไปปรับใช้กับโรงเรียนของตน

2. โรงเรียนอื่นๆ ที่ยังไม่ได้จัดการเรียนรวมควรหันมาสนใจการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

3. ในการพัฒนาโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษาหรือโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาให้เป็นโรงเรียนเรียนรวมที่ดีนั้น ควรตรวจสอบความพร้อมของโรงเรียนก่อนว่ามีความพร้อมที่จะเริ่มลงมือจัดการเรียนรวมหรือยัง หากยังไม่มีความพร้อมควรปรับปรุงแก้ไขก่อน การตรวจสอบความพร้อมของโรงเรียน ควรพิจารณาตัวแปรต่อไปนี้

3.1 เจตคติของผู้บริหาร ผู้บริหารต้องมีเจตคติเชิงบวกต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษและต่อการเรียนรวม

3.2 เจตคติของบุคลากรในโรงเรียน ได้แก่ ครูผู้สอน ครูผู้ช่วย บุคลากรธุรการ นักเรียน บุคลากรเหล่านี้จะต้องมีเจตคติเชิงบวกต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และต่อการเรียนรวม

3.3 เจตคติของผู้ปกครอง ผู้ปกครองจะต้องมีเจตคติเชิงบวกต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษและต่อการเรียนรวม (เครื่องมือในการสำรวจมีให้ในภาคผนวกแล้ว)

3.4 คณะกรรมการจัดการเรียนรวม ต้องมีคณะกรรมการชุดนี้อยู่ ณ ระดับใดระดับหนึ่งของกลไกการบริหารจัดการ

3.5 การตัดสินใจสิทธิทางการศึกษาพิเศษ ต้องมีขั้นตอนนี้ในการบริหารโรงเรียน
เรียนรวม

3.6 การประเมินความต้องการพิเศษของเด็ก ต้องมีกลไกในการประเมินในด้านนี้

3.7 การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เด็กทุกคนที่ได้รับสิทธิทาง
การศึกษาพิเศษจะต้องมีแผนนี้ และจะต้องมีการทบทวนแผนนี้ทุกปี

3.8 รูปแบบการจัดการเรียนรวม โรงเรียนใดจะเลือกใช้รูปแบบใดก็ได้ขึ้นอยู่กับ
ความเหมาะสมและความพร้อมของโรงเรียนแต่ละแห่ง

3.9 บริการที่เกี่ยวข้อง (Seated Service) เด็กบางคนอาจจำเป็นต้องได้รับบริการที่
เกี่ยวข้องที่จำเป็น เช่น กิจกรรมบำบัดสำหรับเด็กออทิสติก ซึ่งทางโรงเรียนจะต้องจัดหาให้

3.10 สถานที่และอุปกรณ์ที่จำเป็นในการเรียนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละ
ประเภท สื่อและสิ่งอำนวยความสะดวกจัดใช้ในห้องเสริมวิชาการหรือห้องใดห้องหนึ่งก็ได้

3.11 บุคลากรที่จำเป็น หน่วยเหนือจะต้องจัดหาบุคลากร ที่จำเป็นซึ่งอาจเป็น
อาสาสมัคร เพื่อช่วยเหลือเด็กเรียนรวม จึงจะทำให้การเรียนรวมมีประสิทธิภาพ

3.12 ความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชน หากโรงเรียนมีความพร้อมและ
ดำเนินการไปตามเกณฑ์นี้แล้ว จะทำให้การเรียนรวมมีประสิทธิภาพ

ค. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรขยายโรงเรียนต้นแบบไปสู่ส่วนต่างๆของประเทศ
2. ควรทดลองรูปแบบอื่นๆ ของการเรียนรวม
3. ควรศึกษาตัวแปรต้น และตัวแปรตามในลักษณะอื่นๆ
4. ควรหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และเจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวม

รายการอ้างอิง

- กรรณิการ์ พวงเกษม. (2534). การสอนเขียนเรื่องโดยใช้จินตนาการทางสร้างสรรค์ในระดับประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- กองทัพ เคลือบพนิชกุล. (2542). การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- จรัสลักษณ์ จีรวินบูลย์. (2544). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียงของนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่านที่ได้รับการพัฒนาซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียน. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงใจ วรรณสังข์. (2541). การศึกษาความสามารถในการจำพยัญชนะไทยของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้จากการสอนโดยใช้ชุดการสอนนิทานประกอบภาพพยัญชนะไทย. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บันลือ พงกษะจันทร์ (2532). มิติใหม่ในการสอนอ่าน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- เบญจพร ปัญญาขง. (2542). คู่มือช่วยเหลือเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ Learning Disabilities: LD. กรุงเทพฯ : ศูนย์สุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต.
- ประเทิน มหาจันทร์. (2530). การสอนอ่านเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2537). รายงานการวิจัยการสร้างแบบคัดแยกเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- _____ . (2542). การศึกษาพิเศษสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยร่าเพรส.
- _____ . (2544). เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : แวนแก้ว.
- รัตนา แพรจันท์. (2541). การศึกษาความสามารถเขียนคำของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่เรียนรวมในโรงเรียนปกติ จากการเรียนแบบบูรณาการกับเกม. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วรรณ โสมประยูร. (2537). การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- วรรณ โสมประยูร. (2539). การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วารี ถิระจิตร. (2537). การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- วิจิตร แสงพลสิทธิ์ และคณะ. (2522). การใช้ภาษาไทย (ไทย 101). กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ศรียา นิยมธรรม. (2537). แบบคัดแยกเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศรียา นิยมธรรม. (2546). การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.
- สำนักคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2538). คู่มือครูการดำเนินการสำรวจเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- Alpen, S. "Inclusion : Are We Abandoning of helping Students?" Thousand Oaks, C.A, Corwin Press, 1955.
- Brown, Lou, Inclusion – Philosophy of Inclusive Education, Retrieved from <http://www.uni.edu/coe/inclusion/philosophy/philosophy.html>. October 15, 2007.
- Daeck, Dlane E. Inclusion Model for a Building Level, retrieved from <http://www.uni.edu/coe/inclusion/preparing/Building-levels.htm> October 15, 2007.
- East, Kathy, Inclusion-Philosophy of Inclusion Education, Retrieved from <http://www.uni.edu/coe/inclusion/philosophy/philosophy.html>. October 15, 2007.
- Etscheidt, Susan K and Bartlett, Larry, "The EDEA Amendments : A Four- Step Approach for Determining Supplementary aids and Service". *Exceptional Children*. Winter 1999. 62 (2). 170-171.
- Greenspan , S. and Granfield , J.M. . (April 1992). Reconsidering the Construct of Mental Retardation : Implications of a Model of Social Competence. *American Journal on Mental Retardation* . 94 ,4.
- Henley, Martin, Famsey, Roverta S., and Rovert, F. Algozzine. (1996). *Characteristics of and Strategies for Teaching Students with Mild Disabilities*. 2nd edition. Needham Height, Massachusetts : Allyn and Bacon.
- Hill, Mary Ann. (1999). *Working Memory and Inhibition in the Text Processing of Dyslexia Reader*. Dissertation Abstract International – B (CD-ROM).
- Kliwer, Chris. Inclusion-Philosophy of Inclusive Education. Retrieved from <http://www.uni.edu/coe/inclusion/philosophy/philosophy.html>. October 15, 2007.
- _____. Inclusion-Teaching Strategies. Retrieved from <http://www.uni.edu/coe/inclusionstrategies/inclusive-classroom.html> October 15, 2007.
- Leu, Donald J., 4 Kinzer. (1995). *Effective reading instruction, K-8*. 3rd ed. New Jersey : Rent ice-Hall, Inc.
- Mary, Ellen Drecktran ., & Chiang Bertram. (1997, May-June). "Instructional Strategies Used General Educators and Teachers of Students with Learning Disabilities, "Remedial and Special Education. 18 : 174-180.

- Mastropieri, Margo A., & Thomas, E. Scuggs. (2000). *The Inclusive Classroom : Strategies for effective instruction* New Jersey : Prentice Hall, Inc.
- Miller, Walma H. (1973). *Diagnosis and Correction of Reading Difficulties in Secondary School Student*. New York : Center of Applied Research in Education, Inc.
- Phi Delta Kappa WEAK Retrieved from <http://www.weae.org/resource/Jume96/spceed.html>. October 15, 2007.
- Smith , Deborah Deutsch . (1998). *Introduction n to Special Education : Teaching in an Age of Challenge*. 3 rd ed. . Boston : Allun and Bacon.
- Smith, Tom E.C and others. (1995). *Teaching Students with Special Needs in Inclusive Setting*. America : Allyn and Bacon.
- UNESCO. *Guideline for Inclusion: Ensuring Access to Education for All*. Paris, Printed in the Workshop of UNESCO, 2005.
- Warren , S.F.and Abbeduto , L . . (1990). *The Relation of Communication and Language Developmont to Mental Retardation*. *American Jaurnal on Mental Retardation*. 97,2.
- White, Nancy Cushen. (1986). *The Effects of Simultaneous Multi-sensory, Alphabetic-Phonic Direct Instruction Approach on Teaching of Spelling (Dyslexia)*. *Dissertation Abstracts International-A*. (CD-ROM)
- Wilson, Barys. *Inclusion-Philosophy of Inclusion*. Retrieved from <http://www.uni.edu/coe/inclusion/philosophy/philosophy.html>. October 15, 2007.

ภาคผนวก ก

แบบวัดความรู้ของครูเกี่ยวกับการเรียนรวม

แบบวัดความรู้ของครูเกี่ยวกับกลวิธีเรียนรวม

คำชี้แจง

แบบวัดความรู้ฉบับนี้เป็นแบบวัดเกี่ยวกับความรู้ของครูต่อการจัดการศึกษาแบบการเรียนรวม โดยแบบวัดฉบับนี้มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบวัดความรู้ของครูเกี่ยวกับการเรียนรวม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

20-30 ปี

31-40 ปี

41-50 ปี

51 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

ระดับปริญญาตรี

ระดับปริญญาโท

ระดับปริญญาเอก

อื่นๆ (ระบุ).....

4. รายได้

5,000-10,000 บาท/เดือน

10,001-15,000 บาท/เดือน

15,001-20,000 บาท/เดือน

20,001 บาทขึ้นไป

5. สถานภาพสมรส

สถานภาพโสด

สถานภาพสมรส

สถานภาพหม้าย/หย่าร้าง

สถานภาพอื่นๆ

6. ประสบการณ์การสอน

1 - 5 ปี

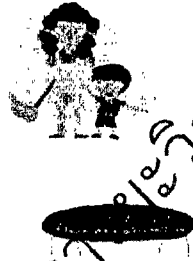
6 - 10 ปี

11- 15 ปี

15 ปีขึ้นไป

กรุณาทำเครื่องหมาย ในช่องที่ตรงกับระดับความรู้ของท่าน

- 5 มีความรู้มากที่สุด
- 4 มีความรู้มาก
- 3 มีความรู้ปานกลาง
- 2 หมายถึงมีความรู้หน่อย
- 1 หมายถึงมีความรู้หน่อยที่สุด

มีความรู้มากที่สุด

มีความรู้มาก

มีความรู้ปานกลาง

มีความรู้ค่อนข้างน้อย

มีความรู้หน่อยที่สุด

ข้อที่	รายละเอียด	ระดับความรู้				
		5	4	3	2	1
1	ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาหรือความเชื่อพื้นฐานในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม					
2	ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและสิทธิของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
3	ความรู้เกี่ยวกับระเบียบและแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
4	ความรู้เกี่ยวกับการปรับหลักสูตรที่เหมาะสมกับความต้องการของเด็กพิเศษ					
5	ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของโปรแกรมการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม					
6	ความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของบทบาทและความรับผิดชอบของครูในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม					
7	ความรู้เกี่ยวกับบทบาทของนักวิชาชีพต่างๆ ในกระบวนการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม					
8	ความรู้เกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
9	ความรู้เกี่ยวกับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนและจัดกิจกรรมการเรียนรู					
10	ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทต่างๆ					
11	ครูมีทัศนคติที่ดีต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
12	ความรู้เกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
13	ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบและวัตถุประสงค์ในการประเมินผลในเื่อตต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม					
14	ความรู้เกี่ยวกับการวัดผลเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
15	ความรู้เกี่ยวกับการออกแบบ พัฒนา และดำเนินการใช้แผนการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)					
16	ความรู้เกี่ยวกับการนำวัสดุการสอนมาใช้จัดกิจกรรมในชั้นเรียนรวม					
17	ความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอนแบบและแบบปรับปรับวิชา รวมถึงเทคนิคการสอนเฉพาะที่ใช้ในชั้นเรียนรวม					
18	ความรู้และทักษะเกี่ยวกับวิธีการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหา					
19	ความรู้เกี่ยวกับการผสมผสานการใช้กิจกรรมรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ในชั้นเรียนรวม					
20	ความรู้เกี่ยวกับบริการเสริม สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ที่จัดโดยบุคคลและหน่วยงานต่างๆ					
21	ความรู้เกี่ยวกับบทบาทของครูในการส่งต่อและประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง					
	รวม					
	ค่าเฉลี่ย					

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามเจตคติต่อการเรียนรวม (สำหรับครู)

แบบสอบถามเจตคติต่อการเรียนรวม (สำหรับครู)

คำชี้แจง: แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเจตคติของครูต่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม โดย

แบบสอบถามนี้มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเจตคติที่มีต่อการจัดการศึกษาแบบการเรียนรวม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. อายุ

- ต่ำกว่า 20 ปี 20-30 ปี 31-40 ปี
 41-50 ปี 51-60 ปี มากกว่า 60 ปี

3. ระดับการศึกษา

- ต่ำกว่าประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา
 ระดับมัธยมศึกษา อนุปริญญา/ปวส.
 ระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโทขึ้นไป

4. รายได้

- ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน 5,000-10,000 บาท/เดือน
 10,001-15,000 บาท/เดือน 15,001-20,000 บาท/เดือน
 20,001-25,000 บาท/เดือน 25,001 บาทขึ้นไป

5. สถานภาพสมรส

- สถานภาพโสด สถานภาพสมรส
 สถานภาพหม้าย/หย่าร้าง สถานภาพอื่นๆ

6. อาชีพ

- ว่างาน ธุรกิจส่วนตัว รับราชการ
 เกษตรกร รัฐวิสาหกิจ ค้าขาย
 รับจ้าง/เอกชน อื่นๆ.....

7. ท่านสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้วยหรือไม่

- สอน ไม่ได้สอน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับการเรียนรวม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย $\checkmark$ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านให้มากที่สุด

5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วย
3	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
2	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
1	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. การจัดการเรียนรวมไม่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของเด็กปกติ					
2. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีโอกาสได้รับการศึกษาเท่าเทียมกับเด็กปกติ					
3. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษและเด็กปกติสามารถมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน					
4. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กปกติมีการทบทวนบทเรียนมากขึ้นเพื่อช่วยสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
5. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนรู้ด้วยวิธีการหลากหลายมากขึ้น					
6. การจัดการเรียนรวมทำให้ประสิทธิภาพการเรียนรู้ของเด็กปกติลดลง					
7. การจัดการเรียนรวมเด็กที่มีความต้องการพิเศษไม่ได้ประโยชน์จากการเรียนรวม					
8. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษปรับตัวเข้ากับคนอื่น ๆ ได้มากขึ้น					
9. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษปรับตัวเข้าหาซึ่งกันและกันมากขึ้น					
10. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กปกติมีเจตคติที่ดีต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
11. การจัดการเรียนรวมส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรมในเด็กปกติมากขึ้น					
12. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษรู้สึกตนเองมีคุณค่ามากขึ้น					
13. การจัดการเรียนรวมทำให้ครูผู้สอนมีภาระงานมากขึ้น					
14. การจัดการเรียนรวมทำให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเรียนของเด็กมากขึ้น					
15. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีโอกาสได้รับสื่ออุปกรณ์ช่วยเหลือมากขึ้น					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
16. การจัดการเรียนรวมทำให้ผู้ปกครองมีภาระงานมากขึ้น					
17. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กปกติเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
18. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเลียนแบบพฤติกรรมที่ดีของเด็กปกติมากขึ้น					
19. การจัดการเรียนรวมทำให้การจัดการเรียนการสอนมีความยุ่งยากมากขึ้น					
20. การจัดการเรียนรวมเป็นการเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายมากขึ้น					
21. การจัดการเรียนรวมเป็นอุปสรรคในการเตรียม อาคาร สถานที่ อุปกรณ์ในการเรียนการสอน					
22. ท่านรู้สึกว่ารัฐบาลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องไม่สนับสนุนการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม					
23. เด็กที่มีความต้องการพิเศษที่จบจากโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบการเรียนรวมมีโอกาสทางอาชีพการงานมากขึ้น					
24. เด็กที่เรียนในสถานศึกษาที่มีการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมได้รับการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริง					
25. การจัดการเรียนรวมทำให้สังคมเข้าใจเด็กที่มีความต้องการพิเศษมากขึ้น					
26. ท่านมั่นใจในระบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม					
27. การจัดการเรียนรวมเป็นการทำให้ทุกหน่วยงานให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนเด็กที่มีความต้องการพิเศษมากขึ้น					
28. การจัดการเรียนรวมทำให้ประสิทธิภาพการสอนของครูเพิ่มมากขึ้น					
29. การจัดการเรียนรวมในประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายที่รองรับเพียงพอ					
30. ท่านรู้สึกว่าการจัดการเรียนรวมไม่มีความเป็นไปได้ในประเทศไทย					
31. การจัดการเรียนรวมเป็นการเพิ่มค่าใช้จ่ายในการเตรียมอุปกรณ์การเรียนการสอนในโรงเรียน					
32. การจัดการเรียนรวมทำให้มีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
33. การจัดการเรียนรวมทำให้ผู้ปกครองมีโอกาสพูดคุยปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญ ครู นักการศึกษามากขึ้น					
34. การจัดการเรียนรวมทำให้ได้รับการอำนวยความสะดวกในการส่งต่อด้านการศึกษาเพิ่มขึ้น					
35. การจัดการเรียนรวมเป็นการเพิ่มภาระในการรับ-ส่ง บุตรหลานของท่านมากขึ้น					

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
36. การจัดการเรียนรวมจะทำให้ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้การพัฒนาการฝึกเด็กเพิ่มมากขึ้น					
37. การจัดการเรียนรวมทำให้ท่านมีความรู้เกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทนั้นๆ มากขึ้น					
38. การจัดการเรียนรวมทำให้ท่านได้รับคำแนะนำที่ถูกต้องเกี่ยวกับเด็กมากขึ้น					
39. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีพัฒนาการด้านต่างๆ รวดเร็วขึ้น					
40. การจัดการเรียนรวมทำให้มีการสร้างความเสมอภาค/สิทธิประโยชน์แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษมากขึ้น					
41. การจัดการเรียนรวมทำให้ท่านได้รับข้อมูลการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของเด็กด้านการเรียนการสอนมากขึ้น					
42. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนไม่ทันเพื่อน					
43. การจัดการเรียนรวมทำให้ครูมีเวลาดูแลเด็กปกติน้อยลง					

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามเจตคติต่อการเรียนรวม (สำหรับผู้ปกครอง)

แบบสอบถามเจตคติต่อการเรียนรวม (สำหรับผู้ปกครอง)

คำชี้แจง: แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเจตคติของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

โดยแบบสอบถามนี้มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเจตคติที่มีต่อการจัดการศึกษาแบบการเรียนรวม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ

- ชาย   หญิง

2. อายุ

- ต่ำกว่า 20 ปี   20-30 ปี   31-40 ปี
 41-50 ปี   51-60 ปี   มากกว่า 60 ปี

3. ระดับการศึกษา

- ต่ำกว่าประถมศึกษา   ระดับประถมศึกษา
 ระดับมัธยมศึกษา   อนุปริญญา/ปวส.
 ระดับปริญญาตรี   ระดับปริญญาโทขึ้นไป

4. รายได้

- ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน   5,000-10,000 บาท/เดือน
 10,001-15,000 บาท/เดือน   15,001-20,000 บาท/เดือน
 20,001-25,000 บาท/เดือน   25,001 บาทขึ้นไป

5. สถานภาพสมรส

- สถานภาพโสด   สถานภาพสมรส
 สถานภาพหม้าย/หย่าร้าง   สถานภาพอื่นๆ

6. อาชีพ

- ว่างาน   ธุรกิจส่วนตัว   รับราชการ
 เกษตรกร   รัฐวิสาหกิจ   ค้าขาย
 รับจ้าง/เอกรชน   อื่นๆ.....

7. ท่านเป็นผู้ปกครองของ

- เด็กที่มีความต้องการพิเศษ   เด็กปกติ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเจตคติเกี่ยวกับการเรียนรวม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย $\checkmark$ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านให้มากที่สุด

5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วย
3	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
2	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
1	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ข้อความถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. การจัดการเรียนรวมไม่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาของเด็กปกติ					
2. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีโอกาสได้รับการศึกษาเท่าเทียมกับเด็กปกติ					
3. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษและเด็กปกติสามารถมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน					
4. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กปกติมีการทบทวนบทเรียนมากขึ้นเพื่อช่วยสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
5. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนรู้ด้วยวิธีการหลากหลายมากขึ้น					
6. การจัดการเรียนรวมทำให้ประสิทธิภาพการเรียนรู้ของเด็กปกติลดลง					
7. การจัดการเรียนรวมเด็กที่มีความต้องการพิเศษไม่ได้ประโยชน์จากการเรียนรวม					
8. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษปรับตัวเข้ากับคนอื่น ๆ ได้มากขึ้น					
9. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษปรับตัวเข้าหาซึ่งกันและกันมากขึ้น					
10. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กปกติมีเจตคติที่ดีต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
11. การจัดการเรียนรวมส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรมในเด็กปกติมากขึ้น					
12. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษรู้สึกตนเองมีคุณค่ามากขึ้น					
13. การจัดการเรียนรวมทำให้ครูผู้สอนมีภาระงานมากขึ้น					
14. การจัดการเรียนรวมทำให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเรียนของเด็กมากขึ้น					
15. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีโอกาสได้รับสื่ออุปกรณ์ช่วยเหลือมากขึ้น					

ข้อความถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
16. การจัดการเรียนรวมทำให้ผู้ปกครองมีภาระงานมากขึ้น					
17. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กปกติเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
18. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเลียนแบบพฤติกรรมที่ดีของเด็กปกติมากขึ้น					
19. การจัดการเรียนรวมทำให้การจัดการเรียนการสอนมีความยุ่งยากมากขึ้น					
20. การจัดการเรียนรวมเป็นการเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายมากขึ้น					
21. การจัดการเรียนรวมเป็นอุปสรรคในการเตรียม อาคาร สถานที่ อุปกรณ์ในการเรียนการสอน					
22. ท่านรู้สึกว่ารัฐบาลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องไม่สนับสนุนการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม					
23. เด็กที่มีความต้องการพิเศษที่จบจากโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบการเรียนรวมมีโอกาสทางอาชีพการงานมากขึ้น					
24. เด็กที่เรียนในสถานศึกษาที่มีการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมได้รับการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริง					
25. การจัดการเรียนรวมทำให้สังคมเข้าใจเด็กที่มีความต้องการพิเศษมากขึ้น					
26. ท่านมั่นใจในระบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม					
27. การจัดการเรียนรวมเป็นการทำให้ทุกหน่วยงานให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนเด็กที่มีความต้องการพิเศษมากขึ้น					
28. การจัดการเรียนรวมทำให้ประสิทธิภาพการสอนของครูเพิ่มมากขึ้น					
29. การจัดการเรียนรวมในประเทศไทยยังไม่มีความหมายที่รองรับเพียงพอ					
30. ท่านรู้สึกว่าจัดการเรียนรวมไม่มีความเป็นไปได้ในประเทศไทย					
31. การจัดการเรียนรวมเป็นการเพิ่มค่าใช้จ่ายในการเตรียมอุปกรณ์การเรียนการสอนในโรงเรียน					
32. การจัดการเรียนรวมทำให้มีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
33. การจัดการเรียนรวมทำให้ผู้ปกครองมีโอกาสพูดคุยปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญ ครู นักการศึกษามากขึ้น					
34. การจัดการเรียนรวมทำให้ได้รับการอำนวยความสะดวกในการส่งต่อด้านการศึกษาเพิ่มขึ้น					
35. การจัดการเรียนรวมเป็นการเพิ่มภาระในการรับ-ส่ง บุตรหลานของท่านมากขึ้น					

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
36. การจัดการเรียนรวมจะทำให้ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้การพัฒนาการฝึกเด็กเพิ่มมากขึ้น					
37. การจัดการเรียนรวมทำให้ท่านมีความรู้เกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทนั้นๆ มากขึ้น					
38. การจัดการเรียนรวมทำให้ท่านได้รับคำแนะนำที่ถูกต้องเกี่ยวกับเด็กมากขึ้น					
39. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีพัฒนาการด้านต่างๆ รวดเร็วขึ้น					
40. การจัดการเรียนรวมทำให้มีการสร้างความเสมอภาค/สิทธิประโยชน์แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษมากขึ้น					
41. การจัดการเรียนรวมทำให้ท่านได้รับข้อมูลการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของเด็กด้านการเรียนการสอนมากขึ้น					
42. การจัดการเรียนรวมทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนไม่ทันเพื่อน					
43. การจัดการเรียนรวมทำให้ครูมีเวลาดูแลเด็กปกติน้อยลง					

ภาคผนวก

ตัวอย่างแผนการจัดการศึกษา (IEP)
สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

การวางแผนจัดการศึกษา ด.ช. กฤต ชั้นป.1/4

ระดับความสามารถปัจจุบัน	เป้าหมายระยะยาว	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (เป้าหมายระยะสั้น)	การประเมินผล	ผู้รับผิดชอบ
<p>ทักษะทางสังคมและอารมณ์</p> <p>1. เล่นกับผู้อื่นไม่เป็น</p> <p>2. ยังไม่เข้าใจและรับรู้อารมณ์ผู้อื่น</p> <p>การรับรู้ทางภาษา</p> <p>1. เข้าใจและปฏิบัติตามคำสั่งง่ายๆในชีวิตประจำวันได้</p> <p>การแสดงออกทางภาษา</p> <p>1. ตอบคำถามในกิจกรรมที่กำลังเรียนยังไม่ได้</p>	<p>- รู้จักเล่นกับเพื่อนเป็นกลุ่มเล็ก 2-3 คน</p> <p>- รู้จักและเข้าใจรับรู้อารมณ์ผู้อื่น</p> <p>- เข้าใจและปฏิบัติตามคำสั่ง 2 คำสั่งขึ้นไป</p> <p>- ตอบคำถามง่ายๆในกิจกรรมที่กำลังเรียนได้</p>	<p>- เล่นกับเพื่อนได้ในเวลาสั้นๆ โดยมีครูชี้แนะ</p> <p>- รู้จักแบ่งปันของเล่น ขนมหรือของกินกับเพื่อน รู้จักให้เมื่อเพื่อนขอยืม ขอแบ่งขนมหรือ ของกินกับเพื่อนได้</p> <p>- รู้จักขอยืมของเล่น สิ่งของ หรือขนม ของกินจากเพื่อนได้โดยครูชี้แนะ</p> <p>- รู้จักและรับรู้อารมณ์ผู้อื่น 4 ด้าน ได้แก่ โกรธ ดีใจ เสียใจ กลัว โดยครูชี้แนะและฝึกจากรูปภาพสีหน้าคน</p> <p>- เข้าใจและปฏิบัติตามคำสั่ง 1 คำสั่งได้</p> <p>- เข้าใจและปฏิบัติตามคำสั่ง 2 คำสั่งได้</p> <p>- ตอบคำถามจากรูปภาพคำกริยาได้ เมื่อครูถามว่า “น้องกัณฑ์ทำอะไร?” โดยใช้ภาพถ่ายของน้องกัณฑ์กำลังทำกิจกรรมต่างๆดังนี้ อาบน้ำ สระผม แปรงฟัน ตั้มนม ตั้มน้ำ กินข้าว ล้างมือ นั่ง ยืน อ่านหนังสือ</p>	<p>จากการปฏิบัติและสังเกตพฤติกรรม</p> <p>จากการปฏิบัติและสังเกตพฤติกรรม</p> <p>จากการปฏิบัติและสังเกตพฤติกรรม</p> <p>จากการปฏิบัติและสังเกตพฤติกรรม</p>	

ระดับความสามารถปัจจุบัน	เป้าหมายระยะยาว	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม(เป้าหมายระยะสั้น)	การประเมินผล	ผู้รับผิดชอบ
<p><u>เตรียมความพร้อมทางวิชาการ</u> คณิตศาสตร์</p> <p>1. รู้จักและเรียงลำดับตัวเลข 1-10</p> <p>2. เขียนตัวเลข 1-10 ตามแบบที่ได้โดยกำหนดจุดและครูชี้แนะ</p> <p>3. รู้จักค่าตัวเลข 1-5</p>	<p>- รู้จักและเรียงลำดับ 1-20</p> <p>- เขียนตัวเลข 1-10 ตามแบบได้</p> <p>- เขียนตัวเลข 1-20 ตามแบบได้</p> <p>- รู้จักค่าตัวเลข 6-10</p> <p>- แสดงค่าตัวเลข 1-10</p>	<p>- รู้จักตัวเลข 11-15</p> <p>- เรียงลำดับตัวเลข 11-15</p> <p>- เรียงลำดับตัวเลข 1-15</p> <p>- รู้จักตัวเลข 15-20</p> <p>- เรียงลำดับตัวเลข 15-20</p> <p>- รู้จักตัวเลข 1-20</p> <p>- เรียงลำดับตัวเลข 1-20</p> <p>- เขียนตัวเลข 11-15 ตามรอย</p> <p>- เขียนตัวเลข 11-15 ตามแบบ</p> <p>- เขียนตัวเลข 15-20 ตามรอย</p> <p>- เขียนตัวเลข 1-20 ตามแบบ</p> <p>- แสดงค่าตัวเลข 1-5</p> <p>- แสดงค่าตัวเลข 6-10</p> <p>- แสดงค่าตัวเลข 1-10</p>	<p>จากการปฏิบัติ ผลงาน ใบงาน และแบบฝึกหัด</p> <p>จากการปฏิบัติ ผลงาน ใบงาน และแบบฝึกหัด</p> <p>จากการปฏิบัติ ผลงาน ใบงาน และแบบฝึกหัด</p>	